

III. KENTFOR

**YEREL KALKINMA VE SİYASAL-TOPLUMSAL DÖNÜŞÜM
BAĞLAMINDA
KENT VE ÇEVRE YÖNETİMİ FORUMU**

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTAPÇIĞI

KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ

&

**HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Yerel Yönetimler Uygulama Ve Araştırma Merkezi
(HÜYAM)**

&

KARAMAN BELEDİYESİ

7-9 EYLÜL 2018

KARAMAN

KMÜ Yunus Emre Yerleşkesi Sağlık Kültür ve Spor Dairesi

PROF. DR. CEVAT GERAY'IN ANISINA

SUNUŞ

Üçüncüsünü düzenlediğimiz KENTFOR (Kent ve Çevre Yönetimi Forumu), "Yerel Kalkınma ve Siyasal-Toplumsal Dönüşüm Bağlamında Kent ve Çevre Yönetimi" temasıyla, Hacettepe Üniversitesinin (Yerel Yönetimler Uygulama ve Araştırma Merkezi-HÜYAM'ın) katkısı ve Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi'nin ev sahipliğinde Karaman'da, 7-9 Eylül 2018 tarihleri arasında gerçekleştirilmektedir.

Prof.Dr. Kemal Görmez'in siyasal ve toplumsal dönüşüm bağlamında kent konulu açılış konuşması ve Prof. Dr. Zerrin Toprak Karaman'ın kent ve güvenlik konulu özel oturum konuşması yaptığı Forum'da gündeme alınan konular arasında "Yerel Kalkınma ve Kent, Yerel Kalkınma ve Çevre, Kalkınma ve Yerel Yönetimler, Sanayileşme, Kent ve Kentleşme, Sanayileşme ve Çevre Sorunları, Sürdürülebilir Kentleşme, Sürdürülebilir Çevre, Göç ve Kent Yönetimi, Kentleşme Politikaları, Çevre Politikaları, Kent Planlaması, Büyükşehir Yönetimi, Yerel Yönetimler ve Çevre, Yerel Yönetişim, Çevre Yönetiminde Kamu-Özel İşbirliği, İlgili Aktörlerarası Koordinasyon, İklim Değişikliği ve Kamu Yönetimi, Gürültü Kirliliği Yönetimi, Temiz Su Yönetimi, Katı-Sıvı Atık Yönetimi, Çevre Yönetimi-Yerel Yönetimler En İyi Örnekler, Akıllı Kentler, Afet Yönetimi ve Kent, Kent Güvenliği, Kentsel Siyaset, Kentlerin Geleceği" yer almaktadır. Bu konularla ilgili olarak Forum'a gönderilen çok sayıda bildirilerden olumlu hakem görüşü alanların özetleri bu kitapçıkla sizlerle paylaşılmaktadır.

Forum, Kent ve Çevre Yönetimi konusunda bilgi ve deneyimlerini paylaşmak üzere akademisyenleri, bürokratları, yerel yönetici ve siyasetçileri, ilgili sivil toplum kuruluşu temsilcilerini, konu üzerinde çalışmaları ve projeleri olan özel firmaların temsilcilerini bir araya getirmeyi amaçlamaktadır. Kent ve Çevre Yönetimi gibi hem yereli hem de dünyayı ilgilendiren bir konuya uzmanlar ve halk tarafından gösterilecek ilgi ve katılım kentlerimizin daha iyiye gitmesi için büyük bir adım olacaktır.

Saygılarımızla,

Prof. Dr. Ercan OKTAY
Karamanoğlu Mehmetbey
Üniversitesi
Rektör Yardımcısı-İİBF Dekanı
SBKY Bölümü Başkanı

Prof. Dr. Uğur
ÖMÜRGÖNÜLŞEN
Hacettepe Üniversitesi
HÜYAM Müdürü

III. KENTFOR KURULLARI

Danışma Kurulu

Prof. Dr. Haluk ÖZEN	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet AKGÜL	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Bel. Bşk. Ertuğrul ÇALIŞKAN	Karaman Belediyesi
Prof. Dr. Ruşen KELEŞ	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Eyyup Günay İSBİR	İstanbul Aydın Üniversitesi
Prof. Dr. Ali ÇAĞLAR	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. A. Burçin YERELİ	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Uğur ÖMÜRGÖNÜLŞEN	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Ercan OKTAY	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa AYDIN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Prof. Dr. M. Kemal ÖKTEM	Hacettepe Üniversitesi

Bilim Kurulu

Prof. Dr. Mehmet ALAGÖZ	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa AYDIN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Prof. Dr. Hamza ATEŞ	İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Prof. Dr. Kamil Ufuk BİLGİN	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Yakup BULUT	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi
Prof. Dr. Ali ÇAĞLAR	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Berkan DEMİRAL	Trakya Üniversitesi
Doç. Dr. Yüksel DEMİRKAYA	Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Musa EKEN	Sakarya Üniversitesi

Prof. Dr. Veysel EREN	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi
Prof. Dr. Fatma Neval GENÇ	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Prof. Dr. Ömer Faruk GENÇKAYA	Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Kemal GÖRMEZ	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Korel GÖYMEN	Sabancı Üniversitesi
Prof. Dr. Hüseyin GÜL	Süleyman Demirel Üniversitesi
Prof. Dr. Muharrem GÜNEŞ	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi
Prof. Dr. Eyyup Günay İSBİR	İstanbul Aydın Üniversitesi
Prof. Dr. Zerrin TOPRAK KARAMAN	Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Kasım KARATAŞ	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Selma KARATEPE	İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. Hikmet KAVRUK	İstanbul Gelişim Üniversitesi
Prof. Dr. Ruşen KELEŞ	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Doğan Nadi LEBLEBİCİ	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Ayşegül MENGİ	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Murat OKÇU	Süleyman Demirel Üniversitesi
Prof. Dr. Ercan OKTAY	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Prof. Dr. Gökhan ORHAN	Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. M. Kemal ÖKTEM	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Uğur ÖMÜRGÖNÜLŞEN	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet D. ÖNER	Alanya HEP Üniversitesi
Prof. Dr. Oya AÇIKALIN RASHEM	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Prof. Dr. Erol SAYIN	Alanya HEP Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet SEYİTDANLIOĞLU	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Yusuf ŞAHİN	Aksaray Üniversitesi
Prof. Dr. Ramazan ŞENGÜL	Kocaeli Üniversitesi
Prof. Dr. Süleyman TÜRKEL	Toros Üniversitesi
Prof. Dr. Sarp ÜNER	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. A. Burçin YERELİ	Hacettepe Üniversitesi

Prof. Dr. Mete YILDIZ	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Meltem YILMAZ	Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Mahmut AKIN	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Doç. Dr. Erbay ARIKBOĞA	Marmara Üniversitesi
Doç. Dr. Nazlı YÜCEL BATMAZ	Kırıkkale Üniversitesi
Doç. Dr. Sevim BUDAK	İstanbul Üniversitesi
Doç. Dr. Can Umut ÇİNER	Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Elif ÇOLAKOĞLU	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Aysu KES ERKUL	Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. İsmail GÜLLÜ	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Doç. Dr. İlker GÜNDÜZÖZ	İçişleri Bakanlığı
Doç. Dr. Deniz İŞÇİOĞLU	Doğu Akdeniz Üniversitesi
Doç. Dr. Çağatay KESKİNOK	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Hacı KURT	Mersin Üniversitesi
Doç. Dr. Birol MERCAN	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Doç. Dr. Zekeriya MIZRAK	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa LAMBA	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Doç. Dr. Tarkan OKTAY	İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Doç. Dr. Uğur SADIOĞLU	Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Savaş Zafer ŞAHİN	Atılım Üniversitesi
Doç. Dr. Menaf TURAN	Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Ercan OKTAY	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Prof. Dr. Uğur ÖMÜRGÖNÜLŞEN	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. M. Kemal ÖKTEM	Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Uğur SADIOğLU	Hacettepe Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Şerife PEKKÜÇÜKŞEN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Sevcan GÜLEÇ SOLAK	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

Yürütme Kurulu

Prof. Dr. Ercan OKTAY	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Prof. Dr. Uğur ÖMÜRGÖNÜLŞEN	Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Hakan CANDAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Sefa USTA	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Şerife PEKKÜÇÜKŞEN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Sevcan GÜLEÇ SOLAK	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Arş. Gör. Erdal BİLGİÇ	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Arş. Gör. Arzu MALTAŞ EROL	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Arş. Gör. Selime YILDIRIM	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Ayşegül YIKILMAZ	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

Davetli Konuşmacılar

Prof. Dr. Kemal GÖRMEZ	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Zerrin TOPRAK KARAMAN	Dokuz Eylül Üniversitesi

PROGRAM

7 EYLÜL 2018 CUMA

Kayıt: 9:00-9:30 (Sağlık Kültür ve Spor Dairesi Giriş Kat)

(Hoşgeldiniz İkramı)

PROTOKOL KONUŞMALARI 9:30-10:00 (Şehit Ömer Halisdemir Salonu)

- Prof.Dr. Uğur ÖMÜRGÖNÜLŞEN - Hacettepe Üniversitesi HÜYAM Müdürü
- Prof.Dr. Ercan OKTAY - Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi İİBF Dekanı
- Prof.Dr. Mehmet AKGÜL - Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Rektörü
- Ertuğrul ÇALIŞKAN – Karaman Belediyesi Başkanı

FORUM AÇILIŞ KONUŞMASI 10:00-10:45 (Şehit Ömer Halisdemir Salonu)

Prof.Dr. Kemal GÖRMEZ - Hacı Bayram Veli Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü

Çay-Kahve Arası 10:45-11:00

Sergi Salonu: Seramik Kuş Evleri (7-8 Eylül 2018) Öğr.Gör. Gülşen Kahraman – Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi El Sanatları Bölümü

A1. OTURUM 11:00-12:30 KENT POLİTİKALARI I (Şehit Ömer Halisdemir Salonu)

Oturum Başkanı: Prof.Dr. Eyyüp Günay İSBİR

- Özman YALÇIN, Öğr.Gör. Abidin KEMEÇ, Dr.Öğr.Üyesi Pervin ŞENOL- Devlet, İktisat ve Mekân: Dönüşüm Sürecinde Kentsel Rantlar
- Prof.Dr. Ercan OKTAY, Arş.Gör. Selime YILDIRIM, Arş.Gör. Erdal BİLGİÇ- 2000'lerde Kent ve Kamu Yönetimi: Kalkınma Planları Çerçevesinde Bir Değerlendirme
- Doç.Dr. Deniz İŞÇİOĞLU- KKTC'de Sosyal Konut Politikaları ve Uygulamaları: Gazimağusa Kenti Örneği
- Dr.Öğr.Üyesi Mehmet Murat PAYAM- Kent Güvenliği Bağlamında Yerel Yönetimler İçin "Daha Güvenli Kentler Programı"
- Doç.Dr. Aydın USTA, Öğr.Gör. Handan BOYALI- Kent İçi Ulaşım Politikaları: Elazığ İli Örneği

A2. OTURUM 11:00-12:30 YEREL POLİTİKALAR (SKS Salon 2)

Oturum Başkanı: Prof.Dr. Selma KARATEPE

- Öğr.Gör.Dilek TOPCU- Yeni Bölgecilik Yaklaşımı Ekseninde Büyükşehir Belediyeleri: Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi Örneği
- İrem Ece AKPINAR- Çocuk Odaklı Yerel Politikalar Bağlamında Kâğıthane ve Lüleburgaz Belediyesi'nin Karşılaştırmalı Analizi
- Arş.Gör. Sezgin SEZGİN- Türkiye'de Çocuk Dostu Kentler: Lüleburgaz Örneği
- Prof.Dr. Ali Fuat ERSOY, Uzm. Ömer ÇELİK- Orta Yaş ve Üstü Bireylerin Belediyelerin Sosyal Belediyecilik ile Yaşlılara Verdikleri Sosyal Hizmetlere İlişkin Görüşleri
- Prof.Dr. Hüseyin ÖZGÜR- Türkiye'de Yerel Yönetim Politikalarının Aktör Veri ve Bilgi Kaynaklarına Kamu Politikası Analizi Bakışı: 1973-2017

A3. OTURUM 11:00-12:30 ÇEVRE POLİTİKALARI (SKS Salon 3)

Oturum Başkanı: Prof.Dr. Zerrin TOPRAK KARAMAN

- Doç.Dr. Sevim BUDAK, Sinan SALMAN- Birleşik Krallık ve Paris İklim Anlaşması Sürecini Yeni Kuzey Ormanları (A New Northern Forest) Projesi Üzerinden Okumak
- Doç.Dr. Seval MUTLU ÇAMOĞLU, Aybüke KAYA- Kentsel Doğal Yaşam Alanlarında Çevre Ödeme İstekliliği ve Hanehalkı Tercihleri: Ünye-Çamlık Örneği
- Arş.Gör. Eser ERGÖNÜL, Prof.Dr. Uğur ÖMÜRGÖNÜLŞEN- Türkiye'deki Kentsel Dönüşüm Mevzuatının Sığ ve Derin Ekoloji Bağlamında Değerlendirilmesi
- Yeliz TÜZGEN, Doç.Dr. Gamze YÜCEL İŞILDAR- İklim Dostu Kentlerin Baskın Ekonomik Faaliyet Alanı İle Etkileşimi
- Dr.Öğr.Üyesi Şerife PEKKÜÇÜKŞEN, Arş.Gör. Yunus YİĞİT- Atık Yönetiminde İyi Uygulama Örneği: Yeşil Nesil Restoran Hareketi

A4. OTURUM 11:00-12:30 KENT VE HUKUK (SKS Çalıştay Salonu)

Oturum Başkanı: Prof.Dr. Ömer Faruk GENÇKAYA

- Dr.Öğr.Üyesi Gülşen ÇETİN AYDIN- Uluslararası Sözleşmeler Bağlamında Konut Edinme Hakkı
- Cüneyd ALTIPARMAK- Kentsel Kültür Alanlarının Tabii Olduğu Hukuki Esaslar
- B. Hande GÜRSOY HAKSEVENLER, Elif ATASOY AYTİŞ, Mehmet DİLAVER, Nur FINDIK ÇINAR, Ülkü YETİŞ, Aybala KOÇ ORHON - Türkiye'de Alıcı Ortamın Kalitesine Yönelik Deşarj Standartlarına Geçilmesi İçin Gerekli Yasal Düzenlemeler

Öğle Yemeği 12:30-14:00

B1. OTURUM 14:00-15:30 KENT POLİTİKALARI II (SKS Salon 2)

Oturum Başkanı: Prof.Dr. Kemal GÖRMEZ

- Öğr.Gör.Dr. Niyazi AYHAN- İletişimsel Perspektifte Bir Sovyet Kentinin İdeolojik Söylemi: Frunze Örneğinde
- Adem KARADAŞ- Kentleşme ve Konut: Türkiye’de Konut Arz ve Talebi Üzerine
- Dr.Öğr.Üyesi Mustafa BAŞKONAK- Kent Hayatına Engelsiz Erişim
- Doç.Dr. Uğur SADİOĞLU, Arş.Gör. İbrahim ESEROĞLU- Tarihi Kent Merkezlerinin Dönüşümüne İlişkin Bir Karşılaştırma Denemesi: Ankara-Hamamönü ve Konya-Bedesten Örnekleri
- Hasan Ege SÖĞÜT- Kültürel Mirasın Korunmasında Yerel Yönetimlerin Önemi: Eskişehir Odunpazarı Tarihi Kent Merkezi Örneği

B2. OTURUM 14:00-15:30 YEREL ve KENTSEL HİZMET YÖNETİMİ (SKS Salon 3)

Oturum Başkanı: Prof.Dr. Hikmet KAVRUK

- Selçuk ALTUN, Naime İBİŞ - Katılımcı Stratejik Yönetim ve Beylikdüzü Örneği
- Doç.Dr. Mustafa LAMBA, Dr.Öğr.Üyesi Sezai ÖZTOP- Kamu Hizmeti Sunumunda Co-Production (Üretim) Modeli ve Kent Hizmetlerindeki Uygulamaları
- Arş.Gör. Ömer Faruk BİLBAY- Sit Alanları Yönetim Sorunu: Şanlıurfa İli Üzerine Bir İnceleme
- Dr.Öğr.Üyesi Hicran HAMZA ÇELİKAY- Yerel Kalkınmanın Desteklenmesinde Yerel Yönetimlerin Rolü: Üsküdar Belediyesi İstihdam Merkezi (ÜSİM) Örneği

B3. OTURUM 14:00-15:30 KENTSEL PLANLAMA (SKS alıştay Salonu)

Oturum Başkanı: Prof.Dr. Muharrem GÜNEŞ

- Nurtop ABASIZ, Doç.Dr.Mehmet ağlar MEŐHUR- Konya Kentinin Mekânsal Dönüşümünde Ahmet Hilmi Nalçacı'nın Rolü
- Prof.Dr. Kemal GÖRMEZ, Arş.Gör. Arzu MALTAŞ EROL- Mekânsal Stratejik Plan erevesinde Kırsal Alanlar: Yeni Bir Mekânsal Coğrafya Planlaması
- Doç.Dr. Özcan SEZER- Sanayisizleşme Sürecinde Kentleşme Kentsel Dönüşüm ve Mekânsal Planlama Sorunları: Zonguldak İli Örneği
- Dr.Öğr.Üyesi Sefa Şahan BİROL, Dr.Öğr.Üyesi Elif AYDIN, Gülşah KAZAK- Kentsel Yaşam Kalitesi Perspektifinde Belediyelerce Halka Arz Edilen Sportif Rekreasyon Amaçlı Parkların Planlanmasında Yetkili Görüşleri
- Emmanuel Bekolo EBOLU, Doç.Dr. Uğur SADIÖğLU- Gelişmekte Olan Bir Ülkede Kent Planlamasını Yeniden Düşünmek: Kamerun Örneğinde Sorunlar ve Zorluklar

ay-Kahve Arası 15:30-15:45

C1. OTURUM 15:45-17:15 SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA (SKS Salon 2)

Oturum Başkanı: Doç.Dr. Sevim BUDAK

- Ozan ÖMELEKOğLU- Sürdürülebilir Kalkınmanın Toplumsal Boyutu: Sosyal Sürdürülebilirlik
- Öğr.Gör. Fatma NALBANT, Zeynep Damla KARANUH- Yerelden Küresele İyi Uygulama Örnekleri Perspektifinde 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri
- Arş.Gör. İpek SÜRMEİ, Doç.Dr. Sefa USTA- Kahverengi Ekonomiden Yeşil Ekonomiye Geçişte Türkiye'nin Durumu
- Dr.Öğr.Üyesi İclal ÖĞÜRCÜ, Doç.Dr. Bülent DARICI- Sürdürülebilir Kalkınma Yeşil Ekonomi ve evre Kirliliği İlişkisi: Teorik Bir İnceleme

C2. OTURUM 15:45-17:15 BÖLGESEL VE YEREL KALKINMA (SKS Salon 3)

Oturum Başkanı: Prof.Dr. M. Kemal ÖKTEM

- Doç.Dr. Hasan YAYLI, Salih POLAT- Büyük Alt Yapı Yatırımlarından Yüksek Hızlı Trenin Kentsel Gelişime Etkisi: Konya ve Eskişehir Örneği
- Öğr.Gör. Murat ŞAHİN- 21. Yüzyılda Sosyal ve Ekonomik Kalkınmada Kentlerin Rolü
- Tuğçe KARADENİZ- Türkiye'deki Bölgesel Kalkınma Politikalarının Kuramsal Temellerinin İrdelenmesi
- Arş.Gör. Cuma DEMİRTAŞ, Arş.Gör. Alper KARADEMİR- Sosyal Girişimcilik ve Yerel Kalkınma İlişkisi Üzerine Bir Değerlendirme: Aksaray Belediyesi Örneği

C3. OTURUM 15:45-17:15 KALKINMA AJANSLARI (SKS Çalıştay Salonu)

Oturum Başkanı: Doç.Dr. Uğur SADIOĞLU

- Sercan Ceren KAŞLI - Doğu Karadeniz Bölge Kalkınma İdaresi Örneğinde Dokap 2014-2018 Eylem Planı'nın Altyapı ve Kentsel Gelişme Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi
- Cansu KARAKUŞ- Sürdürülebilir Kalkınmanın Sağlanmasında Kalkınma Ajanslarının Rolü: Doğu Marmara Kalkınma Ajansı Örneği
- Yasemin ÇİFCİ- Kalkınma Ajanslarının Sürdürülebilir Bölgesel Kalkınmadaki Rolü: Ankara Kalkınma Ajansı Örneği
- Faruk YILMAZ- Bölgesel Kalkınmada Kalkınma Ajanslarının Rolü: Ahiler Kalkınma Ajansı Örneği
- Muhsin BİNGÖL- Sürdürülebilir Kalkınma ve Kent Yönetimi Bağlamında Kalkınma Ajanslarının Sürdürülebilir Bölgesel Kalkınmadaki Rolü: Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı Örneği
- Betül DİNÇ- Çanakkale ve Balıkesir İllerinde Sürdürülebilir Kalkınma: Güney Marmara Kalkınma Ajansı'nın Rolü

Gala Yemeği: 19:00 Grand Otel

8 EYLÜL 2018 CUMARTESİ

FORUM ÖZEL OTURUMU: KENT VE GÜVENLİK 9:00-9:30 (SKS Salon 2)

Prof.Dr. Zerrin TOPRAK KARAMAN - Dokuz Eylül Üniversitesi
Kamu Yönetimi İİBF Kamu Yönetimi Bölümü

A1. OTURUM 9:30-11:00 AKILLI KENTLER I (SKS Salon 2)

Oturum Başkanı: Prof.Dr. Doğan Nadi LEBLEBİCİ

- Gamze KARA- Sürdürülebilirlik Bağlamında Akıllı Kent: Kayseri Büyükşehir Belediyesi Örneği
- Doç.Dr. Hayriye ŞENGÜN, Öğr.Gör. Murat KÜÇÜKŞEN- Geleceğin Kentleri; Eko-Tekno Kentler
- Hasan KAHKECİ, Av. M. Lamih ÇELİK- Yeni Büyükşehir Olan Belediyelerde Kent Bilgi Sisteminin İlçe Belediyelerine Uygulanması; Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi Örneği
- Dr.Öğr.Üyesi Levent MEMİŞ, Hülya KÜÇÜK- Akıllı Kentler ve Yaşam Laboratuvarları (LivingLabs): Başakşehir Yaşam Laboratuvarı Örneğinde Bir İnceleme
- Doç.Dr. Erhan ÖRSELLİ, Abdullah DEMİREL- Akıllı Kent Uygulamalarının Türkiye'ye Yansımaları: Amsterdam ve Karaman Kent Örnekleri

A2. OTURUM 9:30-11:00 KENT SOSYOLOJİSİ I I (SKS Salon 3)

Oturum Başkanı: Prof.Dr. Kasım KARATAŞ

- Arş.Gör. Özgür Bayraktar- Başkent'in Görünmeyen Yüzü: Çiçin ve Yenidoğan
- Dr.Öğr.Üyesi Erdal Bayrakçı, Berfin Göksoy- Kırsal Kesimde Yoksulluk Algısı: Afyonkarahisar İli Hocalar İlçe Örneği
- Prof.Dr. Oya AÇIKALIN, Dr.Öğr.Üyesi Erdiñç KİNEŞÇİ, Deniz TOPRAKÇI ALTIN- Karaman'da Gençlik ve Mekân
- Dr.Öğr.Üyesi Sevcan GÜLEÇ SOLAK, Hatice Kübra KURT- Kentin Öksüzleri: Refakatsiz Göçmen Çocuklara Yönelik Faaliyetler Konya Örneği
- Arş.Gör. Nilüfer Öztürk AYKAÇ, Fadime Gökçen YAŞAR- Kentlilik Bilinci Bağlamında Karaman Kent Kimliği

A3. OTURUM 9:30-11:00 KENT VE GÖÇ I (SKS Çalıştay Salonu)

Oturum Başkanı: Doç.Dr. Menaf TURAN

- Prof.Dr. Erol ESEN, Uğur GÜLCÜ- 1980 Sonrası Antalya'da Artan İç Göç ve Kentleşme
- Arş.Gör. Taylan Can DOĞANAY, Prof.Dr. Ali ÇAĞLAR- Biyopolitik Perspektifte Bodybuildizm: Karaman Örneği
- Arş.Gör. Ramazan KOCAKAYA- Kent ve Göç: Zembilli Ali Efendi Mahallesi Örneği
- Prof.Dr. Veysel EREN, Arş.Gör. Zehra KURT- Temel Eğitimde Suriyeli Çocukların Eğitimine Yönelik Uygulamaların Hatay Örneğinde Değerlendirilmesi
- Melek AÇIKALIN, Kemal TOLUK- Uluslararası Göçte Toplumsal Cinsiyet Açısından Karaman'a Bakmak

Çay-Kahve Arası 11:00-11:15

B1. OTURUM 11:15-12:30 AKILLI KENTLER II (SKS Salon 2)

Oturum Başkanı: Doç.Dr. Mustafa LAMBA

- Doç.Dr. Erhan ÖRSELLİ, Berfin GÖKSOY- Kentsel Yaşamı Kolaylaştırmanın Aracı Akıllı Kentler: Tanım Bileşen ve Uygulamalar
- Arş.Gör. Ecem Buse SEVİNÇ ÇUBUK, Dr.Öğr.Üyesi Halim Emre ZEREN- "Akıllı Şehir" Olgusunun Kent Bilgi Sistemleri Bağlamında Değerlendirilmesi: Büyükşehir Perspektifi
- Dr.Öğr.Üyesi Murat YAMAN, Öğr.Gör. Erkan ÇAKIR- Kentsel Dönüşümde Akıllı Kent Uygulamaları: Eskişehir İli Tepebaşı Belediyesi Örneği
- Arş.Gör. İrfan ÖZACİT, Prof.Dr. Uğur ÖMÜRGÖNÜLŞEN- Akıllı Kent Çalışmalarının Gösterdiği Eğilim: Ulakbim TR Dizin ve SSCI Analizi

B2. OTURUM 11:15—12:30 KENT SOSYOLOJİSİ II (SKS Salon 3)

Oturum Başkanı: Prof.Dr. Oya AÇIKALIN

- Arş.Gör. Arzu YILMAZ ASLANTÜRK- Modernitenin Kentlere Etkisi Kimliksiz Mahalleler: İstanbul Altıntepe Mahallesi Örneği
- Dr.Öğr.Üyesi Sinan YAZICI- Kentleşme ve Kente Uyum: Ankara Güventepe Mahallesi Örneği
- Esmeray ALACADAĞLI, Kadir YILMAZ, Medine YARDIMCI- Bayburt Kenti Örneğinde Güvenli Kent Üzerine Bir İrdeleme
- Öznur YAVUZ- İklim Değişikliğinin Toplumsal Cinsiyet Boyutu
- Yeşim SIRT- Tarihsel Süreçte Değişen Mekân Kavramı ve Algısı

B3. OTURUM 11:15-12:30 KENT VE GÖÇ II (SKS Çalıştay Salonu)

Oturum Başkanı: Prof.Dr. Yakup BULUT

- Öğr.Gör.Dr. Harika UÇAR ALTINIŞIK- Kentsel Mekanda Suriyeli Mülteciler ve Kent Mültecilerine Hizmette Belediyelerin Rolü
- Kıvanç DEMİRCİ- İklim Değişiklikleri ve Türkiye’de İklim Mültecilerinin Yaratacağı Sorunlar ve Çözüm Önerileri
- Dr.Öğr.Üyesi Elif Tuğba DOĞAN- Düzensiz Göçün Kentsel Alanlarda “Düzenlenmesi”: Orta Amerikalı Transit Göçmenlerin Meksika Kentlerindeki Geçici Durağı “Göçmen Evleri”
- Arş.Gör. Barış MUTLUAY- 1980’den Sonra Türkiye’den İngiltere’ye Yönelik Göç Dalgası: Londra’nın Demografik Ekonomik ve Sosyo-Kültürel Değişim Örneği

Öğle Yemeği 12:30-13:30

C1. OTURUM 13:30-15:00 KENTE DAİR YENİ YAKLAŞIMLAR I (SKS Salon 2)

Oturum Başkanı: Prof.Dr. Ercan OKTAY

- Kaan AKMAN, Prof.Dr. Ahmet MUTLU- Neoliberal Politikalar Çağında Geleneksel Şehri Düşünmek
- İrem Ece AKPINAR, Prof.Dr. M. Kemal ÖKTEM, Arş.Gör. Hülya KÜÇÜK- Güzergâh mı Varış Yeri mi: Yavaş Şehir Karşılaştırması (Vize-Bra)
- Fadime Gökçe KARAASLAN- Sürdürülebilir Kent Yaşamı Ekseninde Yavaş Şehirlerin Önemi: Seferihisar Örneği
- Elif Berfin YAĞBASAN- Hobi Bahçesi Projelerinin Ekolojik Perspektifle Kitiği
- Dr. Ahsen SAÇLI- Sürdürülebilir Kent Mümkün Mü?

C2.OTURUM 13:30-15:00 TOPLUMSAL CİNSİYET (SKS Salon 3)

Oturum Başkanı: Prof.Dr. Ali ÇAĞLAR

- Dr.Öğr.Üyesi Erdiñç KİNEŞÇİ- Kentteki İnsan-Hayvan İlişkilerine Toplumsal Cinsiyet Açısından Bakmak: Karaman'da Güvercin Yetiştiriciliği
- Arş.Gör. Gamze Kaçar TUNÇ, Arş.Gör. Ayşegül KURTOĞLU- Karaman'da Kadın Günü Etkinlikleri: Kadınların Bağımlı Varoluşu
- Deniz TOPRAKÇI ALTIN- Karaman'da Ev İşçisi Kadınların Mekânın Dönüşümüne Etkileri
- Fatih AVCI- Karaman'da Fabrika İşçisi Kadınların Kent Deneyimleri: Kentin Cinsiyetlendirilmesi
- Ayşe AKKUŞ- Taşra İş Yaşamında Kadın Dindarlığı: Karaman Örneği

C3. OTURUM 13:30-15:00 KENT VE SİYASET I (SKS Çalıştay Salonu)

Oturum Başkanı: Prof.Dr. Veysel EREN

- Dr.Öğr.Üyesi Suna ERSAVAŞ KAVANOZ, Arş.Gör. Nisa ERDEM-6360 Sayılı Büyükşehir Kanununun Eski Mahalle Muhtarlıkları Üzerinden Bir Değerlendirmesi: Trabzon Büyükşehir Belediyesi Örneği
- Arş.Gör. Nisa ERDEM, Arş.Gör. Ayşenur GÖNÜLAÇAN- Kadın Mahalle Muhtarlarının Kent Siyasetinde Görünümü: Trabzon'da Kadın Muhtarlar
- Arş.Gör. Z. Songül GÖKSEL, Dr.Öğr.Üyesi Hayriye SAĞIR, Prof.Dr. H. Tuğba EROĞLU- Kent Yönetiminde Kadın Temsiliyeti ve Katılımı: Stratejik Planlar Üzerinden Etkinlik ve Sorunlara İlişkin Bir Analiz
- Ömer AKINCI- Yerel Yöneticilerin Seçmenler Tarafından Ne Kadar Tanındığı ve Oy Kullanımında Partizanlığın Etkisi
- Arş.Gör. Burak KOÇAK, Arş.Gör. Mücahit BEKTAŞ- Kentli Hakları Bağlamında Katılım; Yönetişim ve Yerel Demokrasi

Çay-Kahve Arası 15:00-15:15

D1. OTURUM 15:15-16:45 KENTE DAİR YENİ YAKLAŞIMLAR II (SKS Salon 2)

Oturum Başkanı: Prof.Dr. Hüseyin GÜL

- Arş.Gör. Ümit FEYZİOĞLU- Ekolojik Kent Üzerine Ontolojik Bir Değerlendirme
- Doç.Dr. Bilge Kağan ŞAKACI- Türk Romanında Bir Kent Ütopyası Denemesi: Peyami Safa'nın Simeranya'sı Üzerine Bir İnceleme
- Arş.Gör. Bilal KAYAOĞLU- Yerel Kalkınma İçin Sakin Kent Uygulaması Üzerine Bir İnceleme
- Arş.Gör.Semih ASARKAYA- Antik Yunan Kentleri ve Marka Kent Kavramı Arasında Bir Karşılaştırma: Kentleri Pazarlamak mı Kentlilik Bilincini Geliştirmek mi?
- Dr.Öğr.Üyesi Mürşit IŞIK, Ayberk GÜÇLÜ- Kentlerin Markalaşmasında Yerel Yönetimlerin Rolü: Gazipaşa Belediyesi Örneği

D2.OTURUM 15:15-16:45 SERBEST KÜRSÜ: KARAMAN'DA KADINLARIN MEKÂN ARAYIŞLARI VE MEKÂNIN TOPLUMSAL-KÜLTÜREL ÜRETİMİNDE YENİ BOYUTLAR (SKS Çalıştay Salonu)

Canlandırıcı: Prof.Dr. Oya AÇIKALIN

Tartışmacılar: Dr.Öğr.Üyesi Erdinç KİNEŞÇİ, Arş.Gör. Gamze KAÇAR TUNÇ, Arş.Gör. Ayşegül KURTOĞLU, Melek AÇIKALIN, Deniz TOPRAKÇI ALTIN, Fatih AVCI, Kemal TOLUK

D3. OTURUM 15:15-16:45 KENT VE SİYASET II (SKS Salon 3)

Oturum Başkanı: Prof.Dr. Kamil Ufuk BİLGİN

- Doç.Dr. Özer KÖSEOĞLU, Abdulkadir AKSOY, Ömer Faruk KÖKTAŞ- Belediye
Meclis Toplantılarına Katılanların Profili ve Yerel Demokrasi Algısı: Sakarya Örneği
- Doç.Dr. Pınar SAVAŞ YAVUZÇEHRE, Cem KEYSAN- Mahalleye Dönüşen Belde
Belediyelerinde Belediye Hizmetlerinden Memnuniyet: Denizli Örneği
- Rahmi Erkut ERDİNÇLER- Kent ve Bölge Kalkınmasında Kalkınma Ajansları ve Sivil Toplum Örgütlerinin Rolü: Trakya Kalkınma Ajansı ve Ankara Trakyalılar Vakfı Yönetişim Modeli Örneği
- Arş.Gör. İlknur GÜL, Fulya SOLMAZ- Sosyal Medya Kullanımı Üzerinden Çevre Yönetimine Halkın Katılımı: İstanbul Örneği
- Arş.Gör. Tolgahan AYDINER- İş Dünyasının Temsilinin Dönüşümü ve Yerel Siyaset: Denizli Platformu Örneği

DEĞERLENDİRME PANELİ 17:00-18:00

Akşam Yemeği: 19:00

9 EYLÜL 2018 PAZAR

SOSYAL PROGRAM (08:00-18:00)

TAŞKALE – MANAZAN MAĞARASI - İNCESU MAĞARASI - ÇATALHÖYÜK GEZİLERİ

DEVLET, İKTİSAT VE MEKAN: DÖNÜŞÜM SÜRECİNDE KENTSEL RANTLAR

Özkan YALÇIN¹
Öğr.Gör. Abidin KEMEÇ²
Dr. Öğr. Üyesi Pervin ŞENOL³

Kentsel mekansal gelişmelerin hızlandığı Sanayi Devrimi'nden sonra kentsel mekanda barınma ve konut gereksinimindeki artış, kentlerin üretim ve tüketim mekanlarına dönüşmesi, kentsel mekanda çeşitlenen mekansal gereksinimler (rekreasyon, sağlık, turizm vb.) kentsel toprak/arsa kavramının önemini artırmıştır. Kentsel gereksinimlerin karşılanmasında kentsel arsanın; "kıt" kaynak niteliği taşıması, özel mülkiyete konu olması, nüfusun barınma ihtiyacının karşılanmasında bir araç olması, kullanım değerinin yerini değişim değerinin alması gibi farklı özellikler rantın dağılımını toplumsal ve ekonomik anlamda önemli bir tartışma konusu haline getirmiştir. Kentsel toprağın nasıl ve kimler tarafından kullanılacağını belirleyen kamu sektörünün eylem ve kararları, piyasa mekanizması, mekansal müdahalelerin biçimi kentsel arsaya dayalı rantın boyutunu belirlemektedir. Tarih boyunca farklı rant tanımlamaları yapılmış, rantın dağıtım ve bölüşüm ilişkileri çerçevesinde nasıl açıklanabileceğine yönelik iktisadi kuramlar ve kuramlara dayalı uygulamalar gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma kapsamında; fizyokrazi kuramından neo-klasik iktisat kuramlarına kadar, toprak rantı ve kentsel toprak rantı kavramlarının geçirdiği dönüşümler incelenmektedir. Çalışmanın ikinci aşamasında, mekansal gelişme dinamiklerinin ve kentlerin üstlendiği rollerin değişimi ile oluşan küresel rantların yönetimine ilişkin değerlendirmeler yapılmaktadır. Bu kapsamda; Türkiye'de özellikle kentsel dönüşüm uygulamaları ile gündeme gelen konut üretim sürecinde, kentsel rantların nasıl dağıtıldığı, kentsel rantların iktisadi, yönetsel ve mekan boyutları ele alınarak tartışılması amaçlanmaktadır. Literatür değerlendirmesinin yanı sıra kentsel alanda oluşan rantları, bölüşüm ve dağıtım süreçlerini hipotetik bir ele alışla inceleyen bu çalışma ile kentsel rantların dağıtım sürecinin nasıl daha adil olabileceğinin tartışma gündemine taşınması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mekansal Dönüşüm, Kentsel Rant, Rant Kuramları, Rantın Yönetimi.

¹Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Doktora Öğrencisi, ozkan_yalciin@hotmail.com

²Uşak Üniversitesi, Karahallı Meslek Yüksekokulu, Büro Yönetimi Yönetici Asistanlığı Bölümü, abidinkemec@gmail.com

³Süleyman Demirel Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, pesenol@yahoo.com

2000'LERDE KENT VE KAMU YÖNETİMİ: KALKINMA PLANLARI ÇERÇEVESİNDE BİR DEĞERLENDİRME

Prof.Dr. Ercan OKTAY¹
Arş.Gör. Selime YILDIRIM²
Arş.Gör. Erdal BİLGİÇ³

Kentler, insanlık tarihi boyunca merkez olma özelliği taşımıştır. Birçok açıdan taşınan "merkez" olma vasfı, zaman zaman ekonomik, siyasal, toplumsal özelliklerden sadece birinin ön plana çıkması sonucunu doğurmuştur. Bununla birlikte, kentin bir yerleşim alanından fazlasını ifade ettiği gerçeği var olmaya devam etmiştir. Kent kavramı, pek çok disiplinin araştırma nesnelereinden biri olduğundan, farklı kavram setleri ve disiplin araçlarıyla yakından incelenmeyi hak etmektedir. Kamu yönetimi örgütlenmesi içinde kentler ve kentlerin yönetimi önemli bir yer tutmaktadır. Dolayısıyla, çeşitli politika araçları/belgeleri ve yasal düzenlemeler doğrudan ya da dolaylı olarak kentleri ilgi alanı içine almaktadır. Yönetimsel, siyasal ve ekonomik unsurların keşitdiği ve ulusal düzeyde etkili olan politika belgelerinden biri olan kalkınma planlarının niteliği ve etkisi zaman içinde dönüşüme uğrasa da; günümüzde ulusal düzeyde planlamanın temel araçlarından biri olarak kabul edilmektedir. Özellikle ekonomik kalkınmanın temel ayaklarından birini kent oluşturmaktadır. Bu sebepten ötürü, 2000'li yıllarda kente ilişkin kamu politikalarını izleyeceğimiz önemli belgelerden biri olan kalkınma planları, kamu yönetiminin dönüşümünü gösterecek önemli bir belgedir. Çalışmanın tezi, kentin, yönetim olgusundan ayrılmayacağı ve kamu yönetimi ile etkileşim içinde olduğu şeklindedir. Kalkınma planlarındaki kent olgusunu dönemin siyasal, toplumsal ve ekonomik özellikleri ile incelemek çalışmayı önemli kılmaktadır. Bu çalışma, 2000'li yılların başından günümüze kent kavramını kalkınma planları temel alınarak incelerken, dönem içinde yer alan mevzuat, sektörel planlar ve diğer makro-mikro ölçekli planlardan yararlanacaktır. Betimleyici yöntem, planlar ve döneme ilişkin politikalar hakkında bilgi vermek için kullanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kent, Kalkınma Planı, 2000'li yıllar, Kamu Yönetimi.

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, ercanoktay@kmu.edu.tr

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, selimeyildirim@kmu.edu.tr

³Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, erdalbilgic@kmu.edu.tr

KKTC'DE SOSYAL KONUT POLİTİKALARI VE UYGULAMALARI: GAZİMAĞUSA KENTİ ÖRNEĞİ

Doç. Dr. Deniz İŞÇİOĞLU¹

Tüm dünyada olduğu gibi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde de kentsel alanda konut politikaları büyük bir önem taşımaktadır. Sosyal konut projeleri bir taraftan kentteki konut sorununa bir çare olarak görülürken, diğer yandan da büyük bir kentsel rant konusu olarak karşımıza çıkmaktadır. Her ne kadar, Anayasal ve yasal düzenlemeler, sosyal konut politikalarını destekliyor olsa da, imar planı olmayan kentler için sosyal konutlar ve toplu konut projeleri birçok soruna neden olabilmektedir. KKTC Anayasası "Konut Hakkı" başlığı altında, devletin, konut sahibi olmayan veya sağlık ve insanca yaşama koşullarına uygun konutu bulunmayan ailelerin konut gereksinimlerini karşılayacak önlemleri yasa ile düzenlenmesini öngörmektedir. KKTC'de uygulanmakta olan sosyal konut politikalarında birçok sorun ile karşılaşmaktadır. Bu çalışmada, KKTC'de var olan sosyal konut politikaları detaylı bir şekilde ele alınıp özellikle Gazimağusa kentinde sosyal konut alanında yaşanan sorunlar ortaya konulacaktır. Çalışmanın amacı, imar planı bulunmayan Gazimağusa kenti özelinde sosyal konut politikalarını detaylı bir şekilde inceleyip, zaman içerisinde sosyal konut politikalarında ortaya çıkan sorunları ele almaktır. Sosyal konut politikalarında merkezi yönetim ve yerel yönetim arasındaki ilişki bu kapsamda değerlendirilecektir. Ayrıca, bu kapsamda sosyal konut politikalarının ihtiyaç duyulan yapıya yeterli desteği verip veremediği sorgulanacaktır. Sistemde ihtiyaç duyulan değişiklikler ve düzenlemeler ortaya konulacaktır. Araştırma metodu olarak, konu uzmanları ile görüşmeler yapıp, ilgili literatür taranacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Konut Politikası, KKTC, Gazimağusa.

¹Doğu Akdeniz Üniversitesi, İşletme ve Ekonomi Fakültesi, İşletme Bölümü, Kamu Yönetimi Programı, deniz.iscioglu@emu.edu.tr

KENT GÜVENLİĞİ BAĞLAMINDA YEREL YÖNETİMLER İÇİN "DAHA GÜVENLİ KENTLER PROGRAMI"

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Murat PAYAM¹

Günümüz küresel krizlerinin merkezinde yer alan kentler, aynı zamanda sürdürülebilir gelecek için de çözümlerin kaynağıdır. Bu bağlamda Habitat I, dünya genelinde kentsel ve konut sorununa odaklanmıştı. Habitat II, sürdürülebilir kentsel gelişme için gelecekteki politikalar üzerinde müzakerelerin yapıldığı bir platform oldu. Habitat III ise, sürdürülebilir kentleşme ve kentsel geleceğimiz hakkında kentlerin hâlihazırdaki durumunu değerlendirmek ve çözümler geliştirmek fırsatları sunmaya çalıştı. Kentsel sorunlara çözüm üretmek açısından son zamanlarda demokratik değerlerin gelişmesi ve kentleşmeyle birlikte ise yerel yönetimlerin kamu hizmetlerindeki rolü daha da önem kazandı. Bu hizmetlerin başında hiç kuşkusuz güvenlik yani vatandaşlara olabildiğince suçtan arındırılmış emniyetli ve güvenli bir ortam sunma gelir. Kentlerde iyi yönetim, emniyet ve güvenlik hizmetlerinin ademi merkezîyetini yani yerelleşmesini gerektirir. Her ne kadar merkezi yönetimler, kentlerde suç önleme politikalarını oluşturmak, sürdürmek ve geliştirmek ve vatandaşlar için emniyetli ve güvenli ortamlar sağlamak için ana sorumluluğa sahip olsa da, kentlerde suç önlemeyi teşvik etmek ve sürdürmek için yerel yönetimlerin yapabilecekleri eylemler çok önemlidir. Güvenliğin sağlanmasında değişen paradigma ile birlikte gelen proaktif yaklaşım, yerel yönetimlerin kentlerde güvenliğin sağlanması ve suçun önlenmesinde önemli görevler üstlenmesini gerektirir. Suçun yerel düzeyde gerçekleşmesi geçişinden hareketle etkili suç önleme politikaları, merkezi yönetimlerin desteğiyle birlikte başarı olasılığını artıracak şekilde yerel düzeyde uygulamaya konulmalıdır. Birleşmiş Milletlerin Suç Önleme Rehberi de, yerel yönetimlerin kentlerde suç ve güvensizliğin temel nedenlerini ortadan kaldırmada anahtar rol oynadığını vurgular. Bu bağlamda, yerel yönetimlerin suç önleme konusunda etkinliklerini artırmak amacıyla merkezi yönetim, yerel yönetim, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının bilgi ve tecrübelerini birleştiren ve çok disiplinli ortaklıklar tarafından kullanılabilir yaygın iki program geliştirilmiştir. Bunlardan ilki, BM-HABİTAT'ın "Daha Güvenli Kentler Programı", ikincisi ise CSIR Suç Önleme Merkezi tarafından geliştirilen "Yerel Suç Önleme Araçlığı"dır. Bu bildiri esas olarak suç önleme programlarından BM-HABİTAT'ın "Daha Güvenli Kentler Programı"na odaklanacak ve bu model detaylı bir şekilde ele alınacaktır. Bu programın seçilme nedeni, kentlerde güvenliği sağlamak, suç ve şiddeti azaltmak veya önlemek için daha bütünsel ve katılımcı bir çözümü benimsemesi ve bu programın, dünya çapında 24 ülkede 53 kentte başarılı bir şekilde uygulanmasıdır. Bu bağlamda öncelikle, programın öne sürdüğü önlemenin 3 temel şartına değinilecektir. Daha sonra programın, güvenlik teşhisi/değerlendirmesi, ortaklıkların gelişimi, yerel güvenlik stratejisinin ve eylem planının geliştirilmesi ve uygulanması, değerlendirme ve geribildirim ve kurumsallaşma gibi aşamaları detaylı bir şekilde açıklanacaktır. Ayrıca tüm süreç boyunca, yerel yönetimlerin kilit rolü ve iyi yönetişimin önemi de ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yerel Yönetimler, Güvenli Kent, Suç Önleme, Güvenli Kent Programı, BM.

¹Adıyaman Üniversitesi, SBMYO, Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü, mpayam@adiyaman.edu.tr

KENT İÇİ ULAŞIM POLİTİKALARI: ELAZIĞ İLİ ÖRNEĞİ

Doç. Dr. Aydın USTA¹
Öğr. Gör. Handan BOYALI²

Sanayileşmenin gelişmesi ile birlikte kentleşme ve nüfus yoğunluğunun artmasına bağlı olarak kent merkezleri ve yerleşim yerleri daralmaya başlamıştır. Bu anlamda günümüz kentlerinin yaşadığı en büyük sorunlardan birisi de ulaşım ve ulaşımda uygulanan politikalarıdır. Kentsel nüfusun artmasıyla, kentlerin plansız genişlemesi ve motorlu araç kullanımının çoğalması insan sağlığını, kent hayatını etkileyen ve yaşam kalitesini düşüren sorunları ortaya çıkarmıştır. Son yıllarda motorlu taşıtların yollarda egemen olması ile birlikte, kentlerde mevcut yol alanları yetersiz kalmış, trafik sıkışıklığı artmış, artan taşıt trafiği ile gürültü kirliliği çok fazla artmıştır. Trafik sorununun yanı sıra, havaya karışan zehirli gazlar ve diğer yakıt atıkları büyük çevresel sorunlar meydana getirmekte ve insan sağlığı üzerinde ciddi tehlike yaratmaktadır. Nüfusun yoğun olduğu kentlerde kent içi ulaşım, kentler arası ulaşımdan daha uzun zaman almakta ve buna bağlı olarak ulaşım maliyeti de artmaktadır. Kişilerin ihtiyaçlarının değişmesi, ekonomik ve sosyal faaliyetlerin çeşitlenmesi, nüfus artışı, eğitim ve kültür düzeyinin artması ile birlikte kişilerin hayatının bir parçası olan ulaşımaya yönelik ihtiyaç ve talepleri de zaman içinde değişime uğramıştır. Türkiye’de de son yıllarda ulaşım sistemlerinde ciddi değişme ve gelişmeler olduğu gözlemlenmektedir. Marmaray projesi, metro hatları, tramvay hatları, otoyollar, duble yollar ve havaalanları gibi projeler hayata geçirilmektedir. Ancak bu projeler hayata geçirilirken özellikle ülkemizde kentsel dönüşüm kapsamında yeniden oluşturulacak kentlerde ulaşımaya dair sorunların yaşanmasını önleyecek kent dokusu oluşturulması gerekmektedir. Bu çalışmanın amacı kent içi ulaşım strateji ve politikalarını genel olarak ele alarak, Elazığ ilinin kent içi ulaşım uygulamalarında yaşanan sorunları değerlendirmektir ve bu doğrultuda çözüm önerileri geliştirmektir. Elazığ Belediyesi’nden elde edilen veriler çalışma çerçevesinde analiz edilmiştir. Çalışmada alan araştırması ve dolaylı alıntısız araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Bu bağlamda görüşme ve gözlem tekniklerinden yararlanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ulaşım, Kent İçi Ulaşım, Ulaşım Politikaları.

¹Inönü Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, aydin.usta@inonu.edu.tr

²Munzur Üniversitesi Çemişgezek MYO, handanboyali@munzur.edu.tr

YENİ BÖLGEÇİLİK YAKLAŞIMI EKSENİNDE BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİ: TEKİRDAĞ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

Öğr. Gör. Dilek TOPCU¹

Küreselleşme ve beraberinde güçlenen yerelleşme eğilimleri bölgesel kalkınmanın yönetsel ölçeğinde değişime neden olmaktadır. Yönetimden yönetişime geçiş süreci, bölgesel kalkınmanın merkez yerine yerelden alınan kararlara dayalı gelişiminde etkili olmaktadır. Küreselleşme-yerelleşme ilişkisinin kesişim noktasında güçlenen yeni bölgeselleşme politikaları, bölgenin kapasitesini arttırmaya ve içsel dinamikleri hayata geçirmeye dönük yönetim sistemlerini uygulamayı önceliklendirmektedir. Yerel dinamiklerini ön plana çıkarabilen her bölgenin rekabet gücü, temel teknolojik altyapı ve bilgi altyapısı, sektörel yoğunlaşma, kümelenme potansiyeli, kurumsal kapasite artışı, uygulanan kentsel yenilik dinamikleri, yönetim gibi özellikler kentsel alan yönetiminden sorumlu yerel yönetimleri bölgesel ölçekte etkili yönetsel aktör olarak şekillendirmektedir. Çizilen eksen bu çalışma; yönetim ve kalkınma ilişkisinin yerel ve bölgesel kesişimini yeni bölgeselcilik yaklaşımını esas alarak tespit etme, Türkiye'de küreselleşme-yerelleşme ilişkisinin bölgesel kalkınma görüntüsünü büyükşehir belediyeleri üzerinden yansıtmaya amaçladır. Çalışma kapsamında; "Türkiye'de yeni bölgeselcilik yaklaşımının uygulaması büyükşehir belediyeleri olabilir mi?"; ve "mevcut yönetim modeliyle büyükşehir belediyeleri bölgesel kalkınmanın yerel aktörü olabilir mi?"sorularına yanıt aranacaktır. Büyükşehir belediye modelinin yeni bölgeselcilik yaklaşımının temel varsayımlarına ne ölçüde yaklaştığına dönük tespitlere ulaşma hedefi araştırmanın sınırlarını belirlemektedir. Bu kapsamda, 6360 sayılı Kanunla oluşan yönetsel ölçeğin değişim potansiyeli; kentin bilgi üretme kapasitesi, kullanılan teknoloji araçlarının durumu, kentin küresel piyasalara bağlanabilirliğini sağlayan rekabetçi ve yenilikçi kapasite göstergeleri, kentin küresel çekim/cazibe merkezi olma durumuna odaklanılacaktır. Çalışmada, yeni büyükşehir belediyelerinden biri olan Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi'ne yoğunlaşarak, kalkınma politikalarının yerel aktörü büyükşehir belediyeleri olabilir mi sorgulaması yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Büyükşehir Belediye Modeli, Kalkınma, Yeni Bölgecilik, Bölgesel Kalkınma.

¹ İstanbul Ayyansaray Üniversitesi, Plato MYO, Sosyal Hizmet ve Danışmanlık Bölümü, dilektopcu@ayvansaray.edu.tr

ÇOCUK ODAKLI YEREL POLİTİKALAR BAĞLAMINDA KÂĞITHANE VE LÜLEBURGAZ BELEDİYESİ'NİN KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ

İrem Ece AKPINAR¹

Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin ulusal hükümetler tarafından tam olarak uygulanması açısından yerel yönetimler düzeyinde de sürdürülebilmesini sağlamak önemlidir. Dünyada meydana gelen hızlı teknolojik gelişimler, sosyo-ekonomik, sosyo-mekansal değişimler, dış mekânın güvensizleşmesine neden olurken, çocukların kapalı alanlara maruz kalmasına ve fiziksel, toplumsal ve duygusal gelişimlerinde yaşadıkları çevreyle bağ oluşturmamasına sebep olmaktadır. Bu durum da sosyal uyum ve kentleşme açısından bir engel oluşturmaktadır. Bütün bunların etkisiyle mahalle kültürü gibi bazı değerlerin de sürdürülebilmesi güçleşmektedir. Bu sebeple, yerel yönetimlerde çocuklarla ilgili alınan kararlarda, çocukların gözünden bakmak ve çocuk hakları perspektifinden çocuk katılımını sağlamak, çocuklara yönelik yerel düzeyde sosyal içerme politikalarını uygulayabilmek çocukların kent yönetimine katılmaları ve daha da önemlisi kent yönetimini sahiplenebilmeleri açısından önemlidir. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi, yerel yönetimlerin de uygulaması gereken çerçeveyi kapsamaktadır. Bu bağlamda kentin bir paydaşı olarak çocuklar, kentsel değişiminin önemli bir parçasıdır. Çocukların özgüvenlerinin geliştirebilmesi, fikir ve düşüncelerinin dışa vurabilmesi, başkalarının fikirlerine saygı duyabilmesi, seçme ve seçilme duygusunun geliştirilebilmesinde yerel yönetimlerin sorumlulukları bulunmaktadır. Bu kapsamda bu çalışmayla, örnek olarak seçilen yerel yönetim birimlerinin çocuklara yönelik projeleri hakkında alanda yaşayan çocuklar da dâhil olmak üzere tüm hemşehrilerin, görüşlerine ulaşmayı amaçlanmaktadır. Bu sayede elde edilen veriler Lüleburgaz ve Kâğıthane özelinde karşılaştırılacaktır. Mülakat çalışmasıyla elde edilen verilerle, Çocuk Haklarına Dair Sözleşme ile uyumluluk özel olarak tartışılacaktır. Sonuç itibarıyla, iyi bir yerel yönetim ilkesi için elde edilen sonuçlar değerlendirilerek, gelecek için öneriler geliştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, Kent, Yerel Yönetimler, Çocuk Meclisi, Çocuk Hakları.

¹Namık Kemal Üniversitesi, Küreselleşme ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, Yüksek Lisans Öğrencisi, i.ece.akpinar@gmail.com

TÜRKİYE’DE ÇOCUK DOSTU KENTLER: LÜLEBURGAZ ÖRNEĞİ

Arş.Gör. Sezgin SEZGİN¹

2017 yılı itibariyle dünya nüfusunun yaklaşık %55’i, Türkiye nüfusunun ise yaklaşık %92’si (6360 sayılı Kanunla yapılan değişikliklerle) kentlerde yaşamaktadır. Hem kentlerin sayısının, hem de kentsel alanda yaşayan nüfusun sayısının her geçen gün artmasına paralel olarak; kent içerisindeki bazı grupların kentsel hizmetlere olan erişiminde çeşitli sorunlarla karşılaşmaktadır. Kentlerde yaşayan dezavantajlı grupların kentlere olan erişimini artırmak, onları kentlerde görünür kılmak amacıyla çeşitli isimlerde “dost” kentler projeleri oluşturulmaktadır. Mevcut uygulamalara baktığımızda “Kadın Dostu Kent”, “Yaşlı Dostu Kent” ve “Çocuk Dostu Kent” gibi uygulamalar hem dünyada hem Türkiye’de hayata geçirilmiştir. Bu çalışmada; çeşitli gruplara yönelik uygulanan dost kentler projeleri arasından, ülkemiz nüfusunun üçte birini oluşturan çocuklara yönelik olarak “Çocuk Dostu Kent” uygulaması Lüleburgaz ölçeğinde değerlendirilecektir. Çalışma; yerli ve yabancı literatürün taranması yöntemine dayanmaktadır. Çalışmanın amacı; çocuk dostu kent olan Lüleburgaz Belediyesi’nin proje kapsamındaki belgelerini, politikalarını ve uygulamalarını incelemektir. Çocuk dostu kent; uygulamada çocukların haklarının politikalara, yasalara, programlara ve bütçelere yansımaları anlamına gelmektedir. Bu kapsamda Lüleburgaz Belediyesi’nin çocuk dostu kent uygulamasını değerlendirebilmek amacıyla; Lüleburgaz Belediyesi 2012-2016 yılları arası Faaliyet Raporları, 2012-2017 yılları arası Performans Programı ve 2012-2016 ve 2017-2021 Stratejik Planı incelenecektir. Ayrıca, yerel yönetimin gerçekleştirmeyi taahhüt ettiği çocuk dostu kent uygulamalarına yönelik hedeflerin yerine getirilebilmesi için en önemli unsur bütçede bu kaleme yer ayrılıp ayrılmadığıdır. Dolayısıyla belediyenin bütçesinde çocuk dostu kent projesiyle ilgili kaynak ayrılıp ayrılmadığı, ayrıldıysa bu kaynağın yeterli olup olmadığı da çalışma kapsamında incelenecektir. Çalışma sonucunda çocukların yerel ölçekte farkındalığının artırılması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kent, Çocuk Dostu Kent, Yerel Yönetimler, Kentsel Hizmetler.

¹Kırklareli Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, sezgin_sezgin@hotmail.com

ORTA YAŞ VE ÜSTÜ BİREYLERİN BELEDİYELERİN SOSYAL BELEDİYESİCİLİK İLE YAŞLILARA VERDİKLERİ SOSYAL HİZMETLERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Prof. Dr. Ali Fuat ERSOY¹
Uzm. Ömer ÇELİK²

Toplumsal kalkınma; ekonomik olarak büyüme, toplumsal, eğitimsel, kültürel, kentleşme alanlarında topyekûn ilerlemedir. Genellikle toplumsal kalkınmanın sadece gayrisafi milli hasılanın büyümesi olarak görülmüştür. Fakat insana yönelik sosyal gelişme ve ilerleme toplumsal kalkınmanın en önemli kısımlarındandır. Bu sebeple belediyelerin verdiği sosyal hizmetler insani gelişme için çok önemlidir. Bu araştırma, Karabük İl merkezinde yaşayan orta yaş ve üstü bireylerin belediye tarafından verilen yaşlılara yönelik sosyal hizmetlere ilişkin görüşlerini incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma verileri, Belediyenin sosyal belediyesicilik kapsamında verdiği hizmetlere ilişkin Karabük merkezde yaşayan 200 orta yaş ve üstü birey ile yüz yüze görüşülerek toplanmıştır. Çalışmada, belediye tarafından yaşlılara verilen sosyal hizmetlerden memnuniyet durumları, sosyal belediyesicilik ile ilgili görüş ve düşünceleri, kent sorunlarına yönelik düşünce ve beklentiler araştırılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, ekonomik olarak gelir seviyesi düşük olanların yarısından fazlası belediyenin hizmetlerinden memnundur. Buna karşın cevaplayıcıların gelir seviyesi yükseldikçe memnuniyet düzeylerinin azaldığı bulunmuştur. Çalışmaya katılanların %43,7'si belediyenin sosyal belediyesicilik uygulamalarından yararlandıklarını, söz konusu yardımların gıda, giyim, yakacak, sağlık gibi temel gereksinimlere yönelik olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca cevaplayıcılar, Karabük'te sosyal belediyesicilik konusundaki çalışmalarını yetersiz bulduklarını ifade etmişlerdir. "Sosyal belediyesicilik hizmetlerinin gelişmişliği, toplumsal kalkınmayı gösterir mi?" sorusuna katılımcıların yarısından fazlası evet cevabı vermişlerdir. Sosyal belediyesicilik çerçevesinde yaşlılarımıza ve toplumun her kesimindeki dezavantajlı gruplara yönelik hizmetler bulunmakla birlikte yetersizdir. Söz konusu gruplara yönelik sosyal hizmet faaliyetleri belediyelerimizin tamamında artırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Belediyesicilik, Sosyal Hizmetler, Yaşlı Hizmetleri, Sosyal Yardımlar.

¹Karabük Üniversitesi İİBF Sosyal Hizmet Bölümü, alifuatersoy@karabuk.edu.tr

²Sosyal Hizmet Uzmanı, omerc3938@gmail.com

TÜRKİYE'DE YEREL YÖNETİM POLİTİKALARININ AKTÖR, VERİ VE BİLGİ KAYNAKLARINA KAMU POLİTİKASI ANALİZİ BAKIŞI: 1973-2017

Prof.Dr. Hüseyin ÖZGÜR¹

Türkiye'de yerel yönetimlere dair çok çeşitli kesimlerden gelen yeni hukuki düzenleme ve dolayısıyla politika önerileri bulunmaktadır. Kalkınma planlarında, hükümet programlarında, çeşitli reform paketleri taslaklarında yerel yönetimler politikalarına dair önemli bir kısmı gerçekleşmemiş izler bulmak mümkün olduğu gibi politikalardaki kimi yeniliklerin izlerini kimi önceki mesleki, akademik, entelektüel ve düşünce kuruluşu rapor, basılı tartışma, bildiri ve taslaklarında veya taslaklara dair değişiklik önerileri ve eleştirilerinin satır aralarında bulmak da mümkündür. Ayrıca Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Tutanak Dergisinin geçmişe yönelik olarak kanunlar, kanun önerileri (taslak ve teklifleri), TBMM görüşmeleri ile yer yer düzensiz biçimde daimi komisyonların kanun önerileri üzerindeki görüşlerini içeren raporlarına erişim sağlaması kamu politikası çözümlemesini daha sağlıklı yapmaya ve çözümlene yaparken gerekli birinci el veri ve bilgilerin bazılarını erişimi kolaylaştırmaktadır. Bu bildiriye yerel yönetimlere dair mevcut/güncel, geçmiş, geleceğe dair tartışılan ve hukuki mevzuata dönüşemeyip taslak veya öneri olarak kalmış politika oluşturma veya değiştirmeye dair veri ve bilgilere ve bunlara dair değerlendirme ve eleştirilere hangi kaynaklardan ulaşılabileceği, somut örneklerle ve sistematik bir biçimde 1973 yılından başlamak üzere 2017 yılına kadar olan dönem aralığı kamu politikası analizi disiplinindeki aktör, faktör ve veriler tartışmaları bağlamında incelenmektedir. Bu incelemede meslek örgütlerinden akademik çalışmalara, işadamları derneklerinden düşünce kuruluşlarına, işçi ve işveren kuruluşlarından Türkiye Belediyecilik Derneği ile Türkiye Belediyeler Birliği'ne, Mecliste grubu bulunan siyasi partilerden bulunmayanlara, akademik eserlere, konuyla yakından ilgili akademik ve mesleki toplantılara, 1994 yılı Belediyecilik Şurası ve Kentges gibi politika dökümanları ve fikir arayışlarına, AB katılım ortaklığı belgesi ve müzakere görüşmelerine, AB raporlarına, yerel yönetimler reform taslaklarına, üst düzey bürokratlar ile ilgili siyasetçilerin açıklamalarına kadar birçok bilgi kaynağı aktör ve belgenin kamu politikası analizi açısından sistematik irdelemesi gerçekleştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Kamu Politikası Analizi, Türkiye, Yerel Yönetimler, Kanun Önerileri, Bilgi Kaynakları, TBMM Tutanak Dergisi.

¹Pamukkale Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, Denizli, hozgur@pau.edu.tr

BİRLEŞİK KRALLIK VE PARİS İKLİM ANLAŞMASI SÜRECİNİ YENİ KUZEY ORMANLARI (A NEW NORTHERN FOREST) PROJESİ ÜZERİNDEN OKUMAK

Doç. Dr. Sevim BUDAK¹
Sinan SALMAN²

Birleşik Krallık Hükümeti Paris İklim Zirvesi'nin ardından, 07.01.2018 tarihinde duyurduğu ormanlaştırma projesini 11.01.2018 tarihinde açıkladığı 25 yıllık çevre planına da dâhil ederek ciddi kaynak seferberliği yaptığını ilan etmiştir. Paris İklim Anlaşması'nı imzalayan devletlerden biri olan Birleşik Krallık, ülkelerin anlaşmaya istinaden sunmuş oldukları taahhütler listesinde (NDCs) iklim rejimi bakımından yerine getirmeyi vaat ettiği sorumlulukları da üstlenmiştir. Burada önemli olan Birleşik Krallık hükümetinin önümüzdeki 25 yılı kapsayan çevre eylem planını hazırlaması ve bu plana sonradan dâhil ettiği "Yeni Kuzey Ormanlaştırma Projesi"ni (A New Northern Forest) de ilan etmek suretiyle endüstrisine yüklemesi gereken maliyetleri kamu kaynakları üzerinden finanse etmesidir. Bu proje düşünüldüğünde ülkenin kuzeyinde ormanlaştırma projesinin neden şimdi hazırlandığı ve iklim siyaseti açısından bir araç mı yoksa amaç mı olduğu sorusu akıllara gelmektedir. Bu çalışmada ilgili projenin amacı ve uluslararası iklim siyasetine olumlu ya da olumsuz katkısının eko-politik izlencesi aranacaktır. Paris İklim Anlaşması'na taraf devletler karbon emisyonlarının azaltılmasına ilişkin taahhütlerde bulunmuş ve bu suretle endüstriyel üretimlerinin maliyetlerini artıracak hükümlerin altına imza atmışlardır. Buna karşılık sanayilerinin mali açıdan zorlanmamasını sağlayacak ara formüller de üretilmiştir. Nitekim Avrupa Birliği emisyon ticareti rejimi böyle bir arayışın içerisinde geliştirilmiş ve emisyon indirimi sağlanabilmiştir. Birleşik Krallık'ın iklim rejimi açısından incelenmesi gerektiği kanaatindeyiz. Bu amaçla Birleşik Krallık'ın kamu kaynaklarını devreye sokarak büyük bir ağaçlandırma seferberliği başlatması ile bunun iklim taahhütleri arasındaki ilişkisini araştırmak çalışmanın konusunu oluşturacaktır. Böylece Birleşik Krallık karbon yutak sayısını sermaye gruplarını zorlamadan, yükü kamuya aktarmak suretiyle artıracak ve doğal olarak karbon ayak izini de düşürerek uluslararası kamuoyu karşısında vazifelerini görebilecektir. Paris İklim Anlaşması ile sera gazlarının salınımını önlemeye yönelik taahhütlerin altına atılan imzalar, küresel ölçekte düşünüldüğünde, iklim anlaşmasının hükümlerinin gereğinin yerine getirilmiş olduğunu düşündürmekle beraber; ormanlaştırma projesinin ülkenin çevresel varlıklarına katkı amaçlı değil, Paris İklim Anlaşması'nın zor koşullarından sıyrılma adına üretildiği düşünülmektedir. Araştırma inceleyici ve tanımlayıcı araştırmadır. Veriler önemli ölçüde ikincil veri kaynaklardan elde edilmekle beraber, İngiliz İşçi Partisi ve İngiliz Yeşiller Partisi'nin bu konuyla ilgilenen milletvekillerine, parti üyelerine, STK temsilcilerine mail üzerinden ulaşmaya çalışılacak ve kanaatleri öğrenilecektir. Nitel araştırmaların sonunda elde edilen verilerin analizinde outcropping yaklaşımı yöntem olarak benimsenecektir.

Anahtar Kelimeler: Birleşik Krallık, Paris İklim Anlaşması, Yeni Kuzey Ormanlaştırma, 25 Yıllık Çevre Planı.

¹ İstanbul Üniversitesi SBF Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi Bölümü,
sebudak@istanbul.edu.tr

² İstanbul Üniversitesi SBE Yerel Yönetimler, Kent ve Çevre Çalışmaları YL Öğrencisi,
snslmn@gmail.com

KENTSEL DOĞAL YAŞAM ALANLARINDA ÇEVRE ÖDEME İSTEKLİLİĞİ VE HANEHALKI TERCİHLERİ: ÜNYE-ÇAMLIK ÖRNEĞİ

Doç. Dr. Seval MUTLU ÇAMOĐLU¹,
Aybüke KAYA²

Çevre ve insan ilişkisinin günümüzdeki yansımaları konusunda bireyin çevreye yaklaşımı ve bunun ekonomik boyutu, insanların yaşam alanları tercihinde çevreye bakış açılarının ortaya konulması önem arz etmektedir. Ödeme istekliliği, kişisel tercihler ve hanehalkının demografik, sosyoekonomik özelliklerine göre değişim göstermektedir. Çevresel alanların korunması, belirli kurallarının sağlanması, insanların tercihlerine göre ayarlanması için ortaya çıkabilecek çevresel maliyetlerin hesaplanması, ödeme istekliliği çerçevesinde de ele alınabilmektedir. Bu araştırmada ödeme istekliliği ve hanehalkının tercihleri, Ordu İli Ünye İlçesinde bulunan Çamlık bölgesi rekreasyon alanı için incelenmiştir. Bu bölgede yaşayan ve tesadüfi olarak seçilen 400 hanehalkı ile anket uygulaması yapılmış ve bu doğal rekreasyon alanının korunması ve sürdürülebilirliği için insanların ödemeye razı olabileceği parasal değer düzeyi ve tercihleri analiz edilmek istenmiştir. Bu alan, yerli halkın çokça ilgilendiği ve doğal yaşam alanları ile sevilen bir yer olmakla birlikte Ünye'nin en çok ziyaret edilen yerlerinden de birisidir. Yeşil ve mavinin bulunduğu, bol miktarda oksijen ile deniz havasının alınabileceği ve birçok etkinliğin bir arada yapılabileceği yer olarak bilinmektedir. Çalışmanın yöntemi olarak, ödeme istekliliğinin belirlenmesinde koşullu değerleme yöntemi kullanılmaktadır. Koşullu değerleme yöntemi ile ekonomik değerlerin belirlenmesi, bireylerin refahına göre şekillenen özellikleri bünyesinde barındırmaktadır. İnsanların çevreye olan duyarlılıkları ve nasıl bir algı içerisinde olduklarını bilerek hareket edilmesi, çevresel sorunların çözülmesi açısından da oldukça önemlidir. Çevre problemleri, kirliliğin azaltılması ve insan-çevre ilişkisinin de olumlu yönde ilerlenmesi için bilimsel yöntemleri kullanmak ve bunları hayata geçirmek gereklidir. İstatistiksel olarak anlamlı ilişkiler F-testi ve ki-kare testi uygulanarak araştırılmıştır. Araştırma sonucunda, doğal alanların devamlılığının sürdürülmesi, gelecek nesillere aktarılmasının gerektiği görüşü ön plana çıkmıştır. Görüşülen hanehalkının, Çamlık alanının yönetiminin ve faaliyetlerinin ağırlıklı olarak kamu tarafından yapılmasını istedikleri belirlenmiştir. Bu alanın varlığını sürdürebilmesi ve korunabilmesi için giriş ücreti mi yoksa vergi uygulamasının mı daha uygun olacağı sorulmuş ve büyük çoğunluk (%63,1) bedava olması gerektiğini belirtmiştir. Ücretin alınabileceğini belirtenler giriş için ortalama 2.18 TL/gün, güvenlik için 0.79 TL/gün ve otopark için 0.99 TL/gün ödemeye razı olacakları ortaya konulmuştur. Bu farklı tercihleri seçen hanehalkının sosyo-ekonomik ve demografik özellikleri ortaya konulmuştur. Araştırma bulgularına göre görüşülen kişilerin %65,5'i kendilerini çevreye duyarlı, %25,2'si ise çok duyarlı olarak tanımlamıştır. %36.5'i piknik amacıyla, %25'i ise yürüyüş ve spor amacıyla Çamlık alanını kullandıklarını ve %25'i Çamlık'ta değişim olmadan doğal kalması taraftarı olduklarını belirtmişlerdir. Çamlık'ta yapılacak projelere ilişkin bakış açıları incelendiğinde, %47,5'i yapılacak ihalelere karşı olumsuz fikre sahiptirler.

Anahtar Kelimeler: Çevre Ödeme İstekliliği, Alan Araştırması, Ünye-Çamlık, Koşullu Değerleme Yöntemi.

¹Ordu Üniversitesi Ünye İİBF İktisat Bölümü, smutlu28@gmail.com, sevalmutlu@odu.edu.tr

²Ordu Üniversitesi Ünye İİBF İktisat Bölümü, ayk_1996@hotmail.com

TÜRKİYE'DEKİ KENTSEL DÖNÜŞÜM MEVZUATININ SIĞ VE DERİN EKOLOJİ BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Arş. Gör. Eser ERGÖNÜL¹
Prof. Dr. Uğur ÖMÜRGÖNÜLŞEN²

Derin ekolojinin isim babası olan Naess siğ ekolojiyi, yalnızca kirliliğin ve kaynakların tükenmesinden rahatsızlık duyan, esas amacı özellikle gelişmiş ülkelerdeki insanların sağlığı ve refahı olan bir çevre koruma hareketi olarak görmektedir. Siğ ekoloji insan merkezli bir bakış açısına sahip olmakla birlikte insanı diğer canlı türlerinden ayırarak onu canlı hiyerarşisinde en üst sıraya koymaktadır. Buradan hareketle siğ ekoloji doğanın insan için korunmasını savunmakta ve doğaya araçsal bir değer atfetmektedir. Derin ekoloji ise doğayla insanı birbirinden ayıran insan merkezci düalizmi reddederek insan ve doğayı bir bütün olarak ele alır. Derin ekoloji yaklaşımı düşünsel temelini doğanın – insandan ayrı olarak- kendinden bir değere sahip olmasından almaktadır. Derin ekolojide doğanın ve biyolojik çeşitliliğin korunması için insan faydasının gözetilmesine karşı çıkmaktadır. Buradan yola çıkılarak bu çalışmada, Türkiye’de kentsel dönüşümü düzenleyen mevzuatın çevreye dair getirdiği düzenlemeler incelenerek siğ ve derin ekoloji yaklaşımları çerçevesinde bu düzenlemeler tartışılacaktır. Şimdiye kadar yapılmış olan kentsel dönüşüm çalışmalarında çevre konusunun ihmal edilerek ağırlık olarak kentsel politikalara yer verilmiş olması, çalışmanın özgün yanını ortaya koymaktadır. Bu kapsamda incelenecek olan kanunlar; Gecekondu Kanunu, İmar Kanunu, 5104 Sayılı Kuzey Ankara Girişi Kentsel Dönüşüm Projesi Kanunu, Toplu Konut Kanunu, Büyükşehir Belediyesi Kanunu, İl Özel İdaresi Kanunu, Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun, Belediye Kanunu ve Afet Riskli Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun’dur. Bu doğrultuda adı geçen kanunlarda yer alan ekoloji, çevre, doğa, yeşil ve park kelimeleri üzerinden içerik analizi yapılacaktır. Bu amaçla kanun metinleri, dilsel temel yapı taşı olması bakımından kelime düzeyinde, anlamlı birimi oluşturması bakımından cümle düzeyinde ve cümlelerin yer aldığı ana maddeler açısından bütünlük düzeyinde incelenecektir. Bu tartışmanın sonunda, kentsel dönüşüm mevzuatında ve uygulamalarında çevreye nasıl bir anlam atfedildiği, kanun koyucuların ekolojiye bakış açıları ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kentsel Dönüşüm, Derin Ekoloji, Siğ Ekoloji, İnsan Merkezilik, Eko-Merkezilik.

¹Hacettepe Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, eserergonul@hacettepe.edu.tr

²Hacettepe Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, H.Ü. Yerel Yönetimler Uygulama ve Araştırma Merkezi, omur@hacettepe.edu.tr

İKLİM DOSTU KENTLERİN BASKIN EKONOMİK FAALİYET ALANI İLE ETKİLEŞİMİ

Yeliz TÜZGEN¹,
Doç.Dr. Gamze YÜCEL İŞILDAR²

Günümüzde, kentler, değişen sosyal ve ekonomik koşullara uyum sağlama çabasıyla eşzamanlı olarak, doğal çevrenin dinamiklerine karşı da duyarlı olmak zorundadırlar. Dolayısıyla, bu dinamiklerin tetiklediği iklim değişikliği, kent planlamasında söz sahibi olanların gündeminde ilk sıralarda yer almaktadır. Yerel yönetimler, bir yandan çevresel etkileri en aza indirerek kalkınmalarını sürdürmek için planlar yaparken, diğer yandan da planlama önceliklerini dünyadaki mevcut yönelimler doğrultusunda yeniden tanımlamak durumunda kalmaktadır. Farklı yerel özelliklere göre değişen, yöreye özgü baskın ekonomik faaliyetler ve farklı sosyo-ekonomik yapıların, iklim dostu ve iklim değişikliğine dirençli kentlerin oluşabilmesi için gerekli kriterlerde de farklılık yaratacağı düşünülmektedir. Bu amaçla, bu çalışmada, kentsel alanlardaki tarım, sanayi, turizm gibi baskın ekonomik faaliyetler ile iklim değişikliğine dirençli, doğa dostu ekolojik kent olabilme kriterleri arasındaki etkileşim irdelenmiştir. Çalışmada, ekokent değerlendirme aracı olarak kentlerin performansını izleyebilmek amacıyla geliştirilen Elite Cities kriterlerinden faydalanılmıştır. Bu kriterler 8 ana kategori (enerji, su, hava, atık, ulaşım, ekonomi, arazi kullanımı, sosyal yaşam) altındaki 33 göstergeden oluşmaktadır. Çalışma alanı olarak, benzer coğrafyada yer alan, nüfusları birbirine yakın olan fakat farklı ekonomik sektörlerin (sanayi, tarım ve turizm) öne çıktığı 10 kent (Şanlıurfa, Gaziantep, Hatay, Adana, Mersin, Antalya, Muğla, Aydın, Denizli, Manisa) pilot iller olarak belirlenmiştir. Söz konusu kentler için, yukarıda söz edilen performans göstergelerine karşılık gelen veriler analiz edilmiş, analiz sonucunda iklim dostu olan/olmaya yakın şekilde nitelendirilebilecek kentlerin, baskın olan ekonomik faaliyet alanından etkilenme biçimi incelenmiştir. Değerlendirme neticesinde, kriterlerin tamamına eşit ağırlık verilerek yapılan puanlama sonucundaki sıralama ile, çevresel kriterlere (su, hava, atık, vb.) sosyo-ekonomik kriterlerden (işsizlik, eğitim, sağlık, vb.) daha yüksek ağırlık verilmesi yoluyla yapılan puanlama sonucundaki sıralama benzerlik göstermiş olup, seçilen kentler içinde sosyo-ekonomik kriterlerde yüksek değere sahip olanların çevresel kriterlerde de iyi durumda olduğu tespit edilmiştir. Gayrisafi yurtiçi hasıla, işletme ve çalışan sayısı göz önünde bulundurularak belirlenen baskın ekonomik sektörün, kentlerin iklim dostu olma eğilimini belirgin biçimde etkilemediği görülmüş, sanayi baskın kent sıralamasında sonda yer alan kentlerin, ELITE City sıralamasında da sonlarda yer aldığı ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yeni Büyükşehir Belediyesi Sistemi, İklim Dostu Kentler, Elite City kriterleri, Sürdürülebilir Kentleşme, Ekonomik Faaliyetler.

¹Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, yeliz.tuzgen@sanayi.gov.tr

²Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enst.Çevre Bilimleri ABD, akarakoc@gazi.edu.tr

ATIK YÖNETİMİNDE İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ: YEŞİL NESİL RESTORAN HAREKETİ

Dr. Öğr. Üyesi Şerife PEKKÜÇÜKŞEN¹
Arş. Gör. Yunus YİĞİT²

Nüfus artışı ve sanayileşme ile birlikte gereğinden fazla üretim ve tüketim, doğayı ve doğal kaynakları dolayısıyla gelecek nesilleri tehdit eder hale gelmiştir. Uluslararası platformda, bu soruna çözüm bulmak amacıyla bugünün gereksinim ve beklentilerini gelecek kuşakların kendi gereksinim ve beklentilerini karşılama olanaklarını tehlikeye atmadan karşılamak anlamına gelen "sürdürülebilir kalkınma" konusu yer almaya başlamıştır. Bu doğrultuda, sürdürülebilir kalkınma politikalarının temelini oluşturan "atık yönetimi" ortaya çıkmıştır. Atık üretiminin en yoğun yaşandığı alanlardan biri yeme-içme sektörünün oluşturduğu restoranlardır. Restoranlardan üretilen atıkları gıda atığı, ambalaj atıkları, cam-plastik şişe atıkları oluşturmaktadır. Bu bağlamda, nüfus bakımından Türkiye'nin en kalabalık kenti olan İstanbul'da "yeşil nesil restoran hareketi" başlamıştır. Sivil toplum, kamu ve özel sektör ortaklığı barındıran bu proje iyi bir yönetim örneği sergilemektedir. WWF-Türkiye ve Boğaziçi Üniversitesi tarafından Turizm Restaurant Yatırımcıları ve İşletmecileri Derneği ve Beşiktaş Belediyesi işbirliği ile Unilever Food Solutions desteğiyle hayata geçen ve Türk Standartları Enstitüsünün de dahil olduğu projeye ilçe genelinde yerleştirilmiş kapalı sistem kompost cihazlarından yüz restoran yararlanmaktadır. Türkiye'de yeme-içme sektöründe çevre bilincinin gelişmesi, sektörde oluşan atıkların yeniden değerlendirilmesi ve doğal kaynakların verimli kullanılması gibi temel ilkelere sahip olan yeşil nesil restoran hareketi bu doğrultuda enerji tüketimi, su tüketimi, atık yönetimi, kimyasal kullanımının azaltılması, sürdürülebilir gıda konularında temel ölçütler belirlemiştir. Bu bağlamda restoranlar; pet şişe ile su servis etmek yerine sürahi ile servis ederek su atığının önüne geçmek, tek kullanımlık şekerler yerine eski usul şekerlikler kullanarak kağıt israfını önlemek, yemeklerin yanında verilen garnitürü seçmeli yaparak binlerce porsiyon sebzenin çöpe gitmesini önlemek gibi örnek uygulamalara yer vermektedir. Bu çalışmada, atık yönetimi "Yeşil Nesil Restoran Hareketi" üzerinden iyi uygulama örneği bazında incelenecektir. Çalışmanın amacı, kaynakların bilinçsizce tüketimi ile çevre kirliliği sorunlarının önüne geçmek ve çevre bilincini oluşturmak için bir örnek üzerinden uygulamayı anlatarak yol göstermek ve böyle uygulamaların sayısının artmasını sağlamaktır. Bu kapsamda çalışmada, öncelikle sürdürülebilir kalkınma ve atık yönetimi kavramlarına uluslararası konferanslar ve ulusal mevzuat dâhilinde değinilecek, daha sonra "Yeşil Nesil Restoran Hareketi" anlatılacaktır. Çalışmanın oluşturulmasında projenin paydaşları olan WWF-Türkiye, yeşil nesil restoran sertifikasına sahip 10 restoran, Türk Standartları Enstitüsü ve Turizm Restaurant Yatırımcıları ve İşletmecileri Derneği ile yapılacak yarı yapılandırılmış mülakat, literatür tarama, örnek olay ve gözlem yöntemlerinden yararlanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Atık Yönetimi, Sürdürülebilir Kalkınma, Yeşil Nesil Restoran Hareketi, İyi Yönetişim.

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, pekkucuksen@kmu.edu.tr

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, yunusyigit@kmu.edu.tr

ULUSLARARASI SÖZLEŞMELER BAĞLAMINDA KONUT EDİNME HAKKI

Dr. Öğr. Üyesi Gülşen ÇETİN AYDIN¹

İnsan hakları, insan onuruna yaraşır yaşam koşullarının sağlanması için gereksinim duyulan haklardır. Tarihsel döneme bakıldığında insan haklarının kuşaklara göre sınıflandırıldığını söylemek mümkündür. İkinci kuşak haklar içinde ekonomik ve sosyal haklar kapsamında yer alan "Konut Edinme Hakkı"na Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi'nin 11. maddesinde yer verilmektedir. Dolayısıyla bu madde çerçevesinde değerlendirildiğinde herkesin nitelikli bir yaşam standardına sahip olma hakkı vardır. Konut hakkı ile bireyler güvenlik endişesi duymadan yaşama hakkı elde etmektedir. Konut edinme hakkı yoksul bireylerin de daha iyi yaşama hakkı olduğuna vurgu yapmaktadır. Yaşama hakkının bir uzantısı olarak değerlendirilen konut hakkında bireyler güvenli bir yaşam alanına sahip olmaktadır. Konut hakkı bireyler için yalnızca barınma ihtiyaçlarını karşılamak için değil, aynı zamanda toplumla bir aidiyet bağı kurabilmek ve sosyalleşebilmek için de önemlidir. Bireylerin konut hakkını elde edebilmesinde devletin de sorumluluğu bulunmaktadır. Bu doğrultuda devletten, vatandaşlarının aynı standartlarda yaşamasını desteklemesi beklenmektedir. Özellikle, ekonomik açıdan yetersiz bireylerin ihtiyaçlarının karşılanabilmesi sosyal devletin görevleri arasında yer almalıdır. Bu şekilde yoksulluk sorununun çözümüne ilişkin politikalar da oluşturulacaktır. Son olarak, konut hakkının yalnızca bir yapı, bir bina olarak değil kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir. Yerleşim bölgelerine yalnızca binaların yapılması fiziksel bir figür olarak kalmamalı, konut edinme hakkı kapsamında gerekli düzenlemelerin de gözardı edilmemesi gerekmektedir. Konut hakkı aynı zamanda altyapı hizmetlerini de kapsamaktadır. Kentsel planlamada konut hakkı atık boşaltımından içme suyunun teminine kadar geniş bir alanı da kapsamaktadır. Dolayısıyla çalışmada, kent politikalarının konut edinme hakkı çerçevesinde kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesi gerektiğine vurgu yapılmaktadır. Bu çerçevede, toplumsal yaşam alanı çerçevesinde konut hakkının önemi, ulusal ve uluslararası hukuki düzenlemeler bağlamında değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İnsan Hakları, Sosyal Haklar, Konut Hakkı, Kentsel Planlama, Kent Politikaları.

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi SBF Sağlık Yönetimi Bölümü, gulsenaydin@kmu.edu.tr

KENTSEL KÜLTÜR ALANLARININ TABİ OLDUĞU HUKUKİ ESASLAR

Cüneyd ALTIPARMAK¹

Tabiat ve kültür varlıkları, toplumsal mirasımızdır. Bu mesele sorumluluk boyutunu aşmış ve zorunluluk durumuna ulaşmıştır. Kentlerin çağdaş yüzünden çokça bahsedilse de, kentleri tanımlayan, tanıtmaya unsuru olarak çıkan hususların başında tarihi eserleri, alanları veya bu varlıkların sergilendiği müzeleri gelmektedir. Bu anlamda, yerel kalkınmanın ve siyasal-toplumsal dönüşmenin eşiğinde duran önemli bir sorun ya da tartışılması gereken sorun, kentsel kültür varlıklarının ve bunların bulunduğu alanın, korunması, yönetimidir. Yönetim anlayışı hukuk metinlerinden yola çıkarak, anlaşılabilir veya hukuk metnindeki düzenlemeler yönetim tarzını ortaya koyar. Çağdaş anayasaların tümünde, kültürel mirasın korunması amir hüküm olarak ele alınmıştır. Keza uluslararası sözleşmeler de aynı niteliktedir. Bu ulusal mevzuatlarda kanun ve yönetmelikler olarak karşımıza çıkacaktır. Sit alanları, çevre düzeni projeleri, ören yerleri, alan yönetimi rejimi, etkileşim sahaları gibi kavramların tabi olduğu hukuki esasların ele alınması, unsurlarının belirtilmesi, hukuk metinleri arasında mukayesenin yapılarak, kent içindeki ekonomiyi etkileyen kültür varlıklarının ve bunların tabi olduğu alanların idaresinin hukukunu ortaya koymak elzemdir. Yönetim, bir hukuki durumdur. Kaynağı hukuki metinler ve bu metinlere dair ortaya konulan içtihatlardır. Bu anlamda biz bildirimizde, kentlerdeki kültür varlıklarının tabi olduğu hukuki esasları, korunmasına dair ihdas edilmiş yönetim yapısını, yönetimin hukuki boyutlarını (idare hukuku) ve ortaya çıkan uyuşmazlıklar üzerinden vereceğimiz örnekler ile ortaya koyacağız. Bu bağlamda, öncelikle koruma amaçlı imar planları, kültür varlığı ve korunmasının esasları ve buna yetkili ve bununla görevli idari birimler izah edilecektir. Bildirinin temel gayesi, kültür varlığı alanlarının idare hukukunu ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: Kültür Varlığı, Alan Yönetimi, Sit Alanı, Ören Yeri, Çevre Düzenleme Projeleri, Koruma Amaçlı İmar Planı, Koruma Hukuku.

¹Hukukçu, Türkiye Kent Konseyleri Birliği Hukuk Danışmanı.

TÜRKİYE'DE ALICI ORTAMIN KALİTESİNE YÖNELİK DEŞARJ STANDARTLARINA GEÇİLMESİ İÇİN GEREKLİ YASAL DÜZENLEMELER

**B. Hande GÜRSOY HAKSEVENLER¹,
Elif ATASOY AYTİŞ²,
Mehmet DİLAVER²,
Nur FİNDİK ÇINAR³,
Ülkü YETİŞ⁴,
Aybala KOÇ ORHON⁵**

Ülkemizdeki kentsel ve endüstriyel atık suların arıtımında, teknoloji bazlı deşarj standartları kullanılmaktadır. Ancak söz konusu kirleticilerden kaynaklanan arıtılmış atık suların deşarj edildiği akarsu, göl gibi alıcı ortamların kalitesi incelendiğinde, mevcut standartlara uyulduğunda bile bu ortamların kirlendiği, diğer bir ifade ile alıcı ortamın taşıma kapasitesinin aşıldığı görülmektedir. Bu durum, teknoloji bazlı standartların alıcı ortam kalitesini korumada yetersiz kaldığını göstermekte, deşarjın alıcı ortam üzerinde yaratacağı olumsuz etkiyi dikkate alan alıcı ortam bazlı deşarj standartlarına geçilmesinin gerekliliğini ortaya koymaktadır. Ülkemizin AB'ne uyum çalışmaları kapsamında yer alan AB Su Çerçeve Direktifi'nde, hedeflenen alıcı ortam su kalitesinin sağlanamaması halinde, alıcı ortam bazlı deşarj standartlarının uygulanması önerilmektedir. ABD'de ise Clean Water Act kapsamında, tüm eyaletlerde su kalitesi bozulmuş ve bozulma riski olan su kütleleri listelenerek, alıcı ortamın kalitesini esas alan Günlük Maksimum Toplam Yük yaklaşımı uygulamasına geçilmektedir. Bu çalışmada ülkemizde alıcı ortam kalitesine yönelik deşarj standartlarına geçilebilmesi için yasal düzenlemelerde nasıl bir süreç izleneceği ortaya konmuştur. Bu kapsamda ülkemizde ve AB ile ABD'de var olan ilgili yasal düzenlemeler gözden geçirilmiş, ardından alıcı ortam kalitesine yönelik deşarj standardının ülkemizde uygulanabilmesi için eksik olan, dolayısıyla mevzuata aktarımı gerekli görülenler sunulmuştur. Ayrıca alıcı ortam kalitesinin iyileştirilmesine yönelik noktasal ve yayılı kaynaklarda alınacak önlemler dikkate alınarak, bu yaklaşıma geçilmesinde ilgili kurumların idari yapılanmaları incelenmiş ve öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Noktasal Kirletici Yükler, Alıcı Ortam Kalitesine Yönelik Deşarj Standardı, Teknoloji Bazlı Deşarj Standardı, Gerekli Yasal Düzenlemeler.

¹Marmara Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, hande.gursoy@marmara.edu.tr

²TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi Çevre ve Temiz Üretim Enstitüsü, elif.atasoy@tubitak.gov.tr, mehmet.dilaver@tubitak.gov.tr

³Marmara Üniversitesi, İnovasyon ve Teknoloji Transfer Uygulama ve Araştırma Merkezi, nur.cinar@marmara.edu.tr

⁴Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Çevre Mühendisliği Bölümü, uyetis@metu.edu.tr

⁵Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Su Yönetimi Genel Müdürlüğü, a.koc@ormansu.gov.tr

İLETİŞİMSEL PERSPEKTİFTE BİR SOVYET KENTİNİN İDEOLOJİK SÖYLEMİ: FRUNZE ÖRNEĞİNDE

Dr. Niyazi AYHAN¹

Rusya'da Ekim 1917 Bolşevik Devrimi ile birlikte Komünist Partisi iktidara gelmiştir. 1924 yılında Kazakistan, Özbekistan, Türkmenistan, Kırgızistan ve Tacikistan gibi Orta Asya ülkeleri Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'ne bağlanırlar. Sovyetler Birliği, Sovyet insanı kimliğinin ve Sovyet ideolojisinin inşası için bir takım stratejiler uygular. Sovyet iktidarının uyguladığı stratejilerden biri de kentin ideolojik yapılanması olmuştur. Bu çalışma, Sovyetler Birliği döneminde kent yapılanma süreçlerinden hareketle günümüzdeki ismi Bişkek Sovyet dönemindeki adı Frunze olan kente odaklanmakta, kent yapılanması ve ideoloji ekseninde kapsamlı bir literatür bilgisi sunmayı amaçlamaktadır. Bu amaca yönelik Frunze kenti kamuya ilettiği mesajlar kapsamında iletişim metni olarak ele alınmış; cadde ve sokak adları, binaları, parkları, anıtları, meydanı v.b gibi alanların söylemleri ideoloji ve hegemonya ekseninde çözümlenmiştir. Çalışmanın birinci bölümünde ideoloji ve ideolojik yapılanmaya dair literatür sunulmuştur. Bu kapsamda Gramsci ve Althusser'in hegemonya ve ideolojiye ilişkin yaklaşımlarına yer verilmiştir. İkinci bölümde ise Frunze kentinin kısa tarihine değinilerek, değişen kent yapısına dair çıkarımlarda bulunulmuştur. Çalışmanın üçüncü bölümünde ise Frunze kenti, cadde ve sokak adları, binaları, parkları, anıtları, meydanı v.b gibi kamusal alanlar etrafında çözümlenmiştir. Çalışmada kentin Sovyet ideolojisine uygun olarak dizayn edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu kapsamda kentin kamuya ilettiği söylem Sovyet ideolojisinden bağımsız düşünülemez. Sovyet Döneminde ideolojik inşa süreci kent yapılanması ile kendini göstermiş, düşünme ve görme biçimleri üzerinden toplum sistemli bir biçimde yönlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sovyet Kenti, İdeolojik Söylem, İdeoloji, Hegemonya, Frunze.

¹Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi İletişim Fakültesi, Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü, niyaziayhan@mail.ru

KENTLEŞME VE KONUT: TÜRKİYE'DE KONUT ARZ VE TALEBİ ÜZERİNE

Adem KARADAŞ¹

Kentleşme, en yalın ifadesiyle kent sayılarının ve kentlerde yaşayan nüfusun artması olarak tanımlanabilir. Ancak "kentleşme" olgusu, nüfus hareketliliğine indirgenmenin çok daha ötesinde, ekonomik, toplumsal ve siyasal boyutları olan bir anlam ifade etmektedir. Bu yönüyle de kentleşme ve dolayısıyla da kentler kalkınmayla yakın ilişkilidir. Diğer bir ifade ile kentlerin gelişmişlik durumu ait oldukları ülkenin kalkınması açısından önemli bir göstergedir. Kentlerin gelişmişliği ise suç oranı, ulaşım, trafik sorunu, kişi başı düşen gelir, sosyal olanaklar, konut ihtiyacı vb. pek çok ölçüt üzerinden anlaşılmaya çalışılır. Bu bağlamda konut meselesi de kentleşme açısından son derece önemli bir alan olarak görülmektedir. Daha iyi bir kentsel gelecek hedefleyen ve bir Birleşmiş Milletler programı olan UN-HABİTAT'ın 1996 yılında İstanbul'da düzenlenen İkinci Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşmeleri Konferansı'nın (HABİTAT II) "herkese yeterli konut" ve "kentleşen bir dünyada sürdürülebilir insan yerleşmelerinin geliştirilmesi" gündem ve amaçlarıyla toplanması da bu durumu açıkça ifade etmektedir. Bununla birlikte konut ihtiyaçlarının karşılanması ya da bu alanda yaşanan sorunların çözülmesi adına kamu otoritelerince atılacak adımların tamamı olarak özetlenebilecek konut politikalarının sağlıklı bir zeminde gerçekleştirilmesi her şeyden önce konut sektörünün iyi ve güncel bir analize tabi tutulmasına bağlıdır. Konut sektörüne dair yapılacak bir analizin pek çok açıdan (finansman, fiyat, teknoloji vb.) yapılabilmesi mümkün olmakla birlikte konut gereksinmesi ve talebi ile konut üretimi açılarından ortaya konulacak bir değerlendirme en temel noktayı teşkil edecektir. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı, "Türkiye özelinde, konut ihtiyacı nedir? Kentleşme hızına bağlı olarak bu ihtiyaç nasıl değişmektedir? Konut açığı mı yoksa fazlası mı söz konusudur? Konut üretimi nasıl bir seyir izlemektedir? Balon tartışması ne anlama geliyor? Geleceğe dair öngörüler nelerdir?" şeklindeki sorulara cevap bulabilmektir. Çalışma bu amacını gerçekleştirebilmek adına TÜİK, TOKİ, Gayrimenkul ve Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı Derneği ve Müteahhitler Birliği gibi kuruluşlarca hazırlanmış araştırma raporlarındaki ikincil verilerden yararlanmıştır. Bu çerçevede öncelikle kentleşme ve konut arasındaki ilişki ortaya konulmuş, buradan hareketle hem Dünyada hem Türkiye'de konut sorununun mahiyeti tespit edilmeye çalışılmıştır. Devamında ise sırasıyla konut gereksinmesi ve talebi ile konut üretimi gerek kavramsal gerekse sayısal olarak ortaya konulmuştur. Bu yapılırken nüfus, kentleşme, göç, barınma koşulları ve kentsel dönüşüm gibi göstergelerden yararlanılmıştır. Son olarak ise ortaya konulan veriler ışığında Türkiye'de konutta açık/fazla tartışmasına dair bir değerlendirme yapılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kentleşme, Konut İhtiyacı, Konut Üretimi, Konut Açığı.

¹Hacettepe Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Kamu Yönetimi Bölümü Doktora Öğrencisi, ademkaradas@hacettepe.edu.tr

KENT HAYATINA ENGELSİZ ERİŞİM

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa BAŞKONAK¹

Kentlerin artan gelişmişlik düzeyleri; hayata entegrasyon, yaşanılabilirlik ve beklentiler konusunda farklı problemleri de beraberinde getirmektedir. Yakın zamana kadar çözüme kavuşturulması hususunda yeterli ilgiyi göremeyen bazı güçlükler, günümüzde birinci derece öncelikli olarak gündemde yer almaktadır. 2017 yılı sonunda 80.8 milyon kişinin yaşadığı Türkiye’de TÜİK verilerine göre farklı engel gruplarından 9.9 milyon kişi bulunmaktadır. 1982 Anayasasının 42. maddesinde, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 7. maddesinde, 2916 sayılı Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar Kanununun 4. maddesinde özel eğitime gereksinim duyan bireyler için fırsat eşitliği ilkesinden hareketle gerekli önlemlerin alınarak haklarının kendilerine iade edilmesinin önemi vurgulanmıştır. Fakat engelli bireylerin sadece eğitimleri ile ilgili yaşanan güçlüklerin giderilmiş olması toplumun bir ferdi olarak sorumluluk üstlenmelerinde yeterli olamamaktadır. Engelliliğe yönelik toplumsal farkındalığın ve etkili iletişim kanallarının sağlanması, sağlık hizmetlerinin nitelikli hale getirilmesi, istihdam alanlarının oluşturulması ve fiziki erişilebilirlik konusunda yapılan düzenlemelerle hayatın ulaşılabilir hale gelmesi, üstlenecekleri rolü elde etmelerinde ihtiyaç duyulan diğer faktörler olarak karşımıza çıkmaktadır. Gerek doğuştan gerekse doğumdan sonraki farklı nedenlerden dolayı işitsel, görüsel, bedensel, zihinsel ve ruhsal engellilik durumları ile karşı karşıya kalan bireylerin yetersiz kentsel/çevresel politikalar karşısında yaşadığı sosyal dışlanmanın üstesinden gelebilmeleri, tüm yaşam alanlarında gerçekleştirilecek olan evrensel tasarım ile mümkün olabilecektir. Toplum içerisinde yaşamını sürdüren bireylerinin tamamının fert fert, hiçbir farklılık gözetilmeksizin kentin tüm imkânlarından yararlanabilmesi için binalarda, yollarda, araçlarda, kamusal alanlarda ya da daha geniş bir ifadeyle yaşamın tüm alanlarındaki hak ve hizmetlere ulaşılabilmelerine ve bunlardan yararlanabilmelerine olanak sağlayacak düzenlemelerin yapılması çalışmamızın konusunu oluşturmaktadır. Çalışmada mevcut yasal düzenlemeler incelenerek literatür taraması yapılmış, değerlendirmeler neticesinde yaşam alanlarında uygulanabilecek örnekler verilmiş, farklı engel gruplarındaki bireylere sağlayacağı katkılardan bahsedilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Engellilik, Erişilebilirlik, Kamusal Alan, Evrensel Tasarım, Sosyal Dışlanma.

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, mbaskonak@kmu.edu.tr

TARİHİ KENT MERKEZLERİNİN DÖNÜŞÜMÜNE İLİŞKİN BİR KARŞILAŞTIRMA DENEMESİ: ANKARA-HAMAMÖNÜ VE KONYA-BEDESTEN ÖRNEKLERİ

Doç. Dr. Uğur SADIOĞLU¹
Arş. Gör. İbrahim ESEROĞLU²

Kentsel dönüşüm, kent mekânında ortaya konan birbirinden farklı kapsam ve çeşitlilikteki uygulamaların bütününe verilen genel bir ad olmasıyla, son dönemde hem tüketilen hem de anlam kaybı yaşayan bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Dönüşüm uygulamalarının yer seçtiği alanlar, kentin eskiyen, yıpranan, köhneyen ve mevcut üst yapı değeri muhtemel parsel değerinin altında kalan kentin çöküntü alanlarıdır. Bu cümleden olmak üzere, "eski kent" ya da "tarihi kentsel çekirdek/özek"i oluşturan alanlar da kentsel dönüşüme maruz kalan(!) alanlar arasında yer almaktadır. Kent merkezlerindeki dönüşümlerde yalnızca mekânın fiziksel açıdan iyileştirilmesi değil, mekânın sürdürülebilirliği de hedeflenmektedir. Dönüşümde işlev değişikliği ile birlikte sosyo-ekonomik koşulların iyileştirilmesi gibi ekonomik eskimenin önüne geçmeyi amaçlayan tedbirlerle "değişimin" mekâna ekonomik canlılık kazandırması beklenmektedir. Yine farklı saiklerin de kent merkezlerinin ele alınmasını beraberinde getirdiği görülmektedir. Bu çalışmada, tarihi kent merkezlerinde gerçekleştirilen "yeniden canlandırma" ve "sağlıklaştırma" uygulamalarından ikisine yer verilmiş olup; bu projelerin kentsel tarihi kültürel birikimi koruma düşüncesiyle birlikte mekânın ekonomik canlılığını artırmayı ve sürdürülebilirliğini amaçlamaları konu edilmiştir. İlgili uygulama alanlarının bağlı oldukları yerel yönetim birimlerinin aynı siyasi partili başkanlarca yönetilmeleri nedeniyle bu iki alan incelenmeye/karşılaştırılmaya değer bulunmuştur. Bu tercihin bir "kentsel dönüşüm politikası" yaklaşımının varlığını ortaya koyabilme açısından da anlamlı olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda, Ankara-Hamamönü'nde ve Konya-Bedesten'de gerçekleştirilen dönüş(tür)üm uygulamaları ele alınarak uygulamaların sonuçları etkilenenler üzerinden ele alınmıştır. Süreçten doğrudan ya da dolaylı olarak etkilenen katılımcılar ile yapılan derinlemesine görüşmeler nitel olarak analiz edilmiş; uygulama sonuçları ile hedeflerin ne derece örtüştüğü ortaya konmaya çalışılmıştır. Çalışmanın sonunda, ilgili uygulama süreçlerinin eksik yanları ve süreç içerisinde karşılaşılan sorunlar "yeniden canlandırma" kavramı üzerinden ortaya konarak devam eden ve daha sonra gerçekleştirilecek uygulamalara katkı sağlayacak ipuçları aranmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kentsel Dönüşüm, Sağlıklaştırma, Yeniden Canlandırma, Ankara-Hamamönü, Konya-Bedesten.

¹Hacettepe Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, ugursadi@hacettepe.edu.tr

²Hacettepe Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, ibrahimeseroglu@hacettepe.edu.tr

KÜLTÜREL MİRASIN KORUNMASINDA YEREL YÖNETİMLERİN ÖNEMİ: ESKİŞEHİR ODUNPAZARI TARİHİ KENT MERKEZİ ÖRNEĞİ

Hasan Ege SÖĞÜT¹

Sosyal, ekonomik, tarihsel, siyasi ve benzeri anlamlar yüklü olan somut ve somut olmayan kültürel miras öğeleri insanlık ve toplum tarihinin ve kimliğinin kanıtı niteliğindedir. Bu değerlerin "miras" kavramıyla özdeşleştirilerek korunması, iyileştirilmesi, yönetimi ve böylelikle gelecek nesillere aktarılması çabası, tarihin çok eski dönemlerinden bugüne kadar süregelen bir konudur. Zaman içerisinde buna yönelik ulusal ve uluslar arası alanda yasal ve yönetsel düzenlemeler de hayata geçirilmiştir. Kentlerin tarihin her döneminde birbirlerinden farklı birçok medeniyete ve kültüre ev sahipliği yaptığı bir gerçektir. Kültürel mirasın korunması, kent kültürünün ve kimliğinin oluşumunda ve sürdürülebilir kılınmasında kentte yaşayan her kesim için sorumluluk gerektirmektedir. Merkezi idare kuruluşları, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve kentliler kültürel miras sorumluluğunun paydaşı konumundadır. Türkiye'de kültür ve tabiat varlıklarının korunması ve yönetimiyle ilgili temel kanun 1983 yılında kabul edilen 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'dur. 2004 yılında ise, 5226 sayılı Kanun değişikliğiyle bu konuda dünyadaki güncel gelişmeleri yansıtan bir takım önemli değişiklikler yapılmıştır. Dünya'da yerel yönetimler alanında değişen ve gelişen yerel yönetim hizmet anlayışının etkisiyle Türkiye'de 2004 ve 2005 yıllarında kabul edilen yeni yerel yönetim kanunları, klasik fiziki belediyeçilik yetki, görev ve sorumlulukları yanında belediyelere daha fazla sosyal ve kültürel sorumluluklar yüklemiştir. Bu çalışmada, ilk olarak kültürel mirasın, kültürel miras yönetiminin tanımı ve içeriği, kültürel miras yönetiminde çağdaş yaklaşımlar, Türkiye'de kültürel miras politikalarında yaşanan değişim süreci, sorun alanları ve çözüm önerileri Türkiye'deki kentleşme politikaları, yerleşme eğilimleri ve yerel yönetimlerin özellikleri bağlamında ele alınarak tartışılacaktır. Çalışma, yerel ve kentsel kültürel mirasın korunmasında Türkiye'deki iyi uygulama örneklerinden biri olan Eskişehir Odunpazarı Tarihi Kent Merkezi'nin somut kültürel miras değerlerinin incelenmesi ve Odunpazarı Belediyesi'nce bu bölgede kültürel mirasın korunmasına yönelik yürütülen çalışmaların etkilerinin görsel, yazılı materyaller ve konuyla ilgili belediye yetkilileriyle yapılacak mülakatlar kullanılarak değerlendirilmesiyle son bulacaktır.

Anahtar kelimeler: Kültürel Miras, Yerel Yönetimler, Eskişehir Odunpazarı Belediyesi.

¹Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Kent ve Çevre Bilimleri Doktora Programı, hasanege.ankara@gmail.com

KATILIMCI STRATEJİK YÖNETİM VE BEYLİKDÜZÜ ÖRNEĞİ

Selçuk ALTUN¹
Naime İBİŞ²

Uzun yıllar özel sektörde uygulanan ve hatta birçok ülkede kamu kurumları tarafından da uygulanmakta olan stratejik yönetim ve dolayısıyla stratejik planlama 5018 sayılı Kamu Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun yerel yönetimlere getirdiği en önemli uygulamalardan birisi olmuştur. Fakat bu süreç beraberinde planlamayı engelleyen sahiplenme gibi çeşitli sorunları da getirmiştir. Katılım sağlanmadan hazırlanan stratejik planların başarılı olması çok zayıf bir ihtimaldir. 2000'li yıllardan itibaren yerel yönetimlerle demokrasinin birlikte anılması sonucunda yerel yönetimlerde katılımcı yönetim anlayışına gidilmiştir. Bu durum siyasi yapıların ve iktidarların karşısında dengeleyici bir güç oluşturmuştur. Katılımcılığın bir diğer unsuru ise kent konseyleridir. Kent konseylerinde katılım ve gönüllülük esastır. Yine burada da bazı sorunlar ortaya çıkmakta, tüm gruplar eşit oranda temsil edilememekte, dezavantajlı gruplardan olan kadınlar ve gençlerin temsil edilebildiği fakat çocuklar ve engellilerin yeterince yer bulamadığı gözlenmektedir. Katılımın sadece oy vermekten ibaret bir davranış olması yerine halkın ve sivil toplum kuruluşlarının karar alma ve yönetim süreçlerinde yer alması sağlanmıştır. Stratejik planlar hazırlanırken kanun gereği katılımcı yöntemlerle hazırlanması amir hükümdür. Buna rağmen, hazırlık aşamasında yaşanan en büyük sıkıntı katılımın yeterince sağlanamamasıdır. Diğer bir sorun ise yapılan iç ve dış paydaş anketlerinin ne kadar doğruyu yansıttığıdır. Bütün bu hazırlık aşamalarının dışında stratejik planların uygulaması sırasında da yine halkın ve sivil toplum kuruluşlarının katılımını sağlayarak değerlendirme ve sonuç raporları hazırlanmalıdır. Bu çalışmada, stratejik planlama ve stratejik yönetimin ne olduğuna kısaca değinildikten sonra stratejik planların hazırlanma ve uygulanma (değerlendirme ve takip) aşamalarında katılımcılığın olumlu ve olumsuz yönleri Beylikdüzü örneğinde değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Katılım, Stratejik Yönetim, Stratejik Planlama, Beylikdüzü.

¹Beylikdüzü Belediyesi Mali Hizmetler E. Müdürü, Mali, Stratejik ve Kurumsal Yönetim Danışmanı, selcukaltun@beylikduzu.istanbul

²Beykent Üniversitesi İşletme Yönetimi Bölümü Doktora Öğrencisi, naimeibis@beylikduzu.istanbul

KAMU HİZMETİ SUNUMUNDA CO-PRODUCTION (ÜRETİŞİM) MODELİ VE KENT HİZMETLERİNDEKİ UYGULAMALARI

Doç. Dr. Mustafa LAMBA¹
Dr. Öğr. Üyesi Sezai ÖZTOP²

Co-production (üretim), kamu hizmeti sunumuna vatandaş katılımına ilişkin ortaya çıkmış ve önemi gittikçe artan bir kavramdır. Üretim, kamu hizmetlerinin kalitesi, etkinliği ve hizmetlere katılım konusundaki güçlükleri aşmak için bir model olarak sunulmaktadır. Bu bağlamda üretim, vatandaşlar, işletmeler ve sivil toplum kuruluşları ile hükümet ve diğer aktörlerin kamu hizmetlerinin sunumunda birlikte çalışmalarını gerektirmektedir. Üretim, şemsiye bir kavram olup, kamu hizmetlerinin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi süreçlerine etkin katılımı öngörmektedir. Üretim; vatandaşların birey veya grup olarak, kamu hizmetlerinin tasarımını, sunumunu ve dağıtımını etkileme imkanına sahip olduklarında ortaya çıkmaktadır. Üretim kavramı ilk kez 1978’de, Indiana Üniversitesi’nden Elinor Ostrom ve arkadaşları tarafından kullanılmıştır. Üretim kapsamında üç tür faaliyet yer almaktadır: (1) Vatandaşların talebi üzerine sunulan hizmetler, (2) Vatandaşların kamu kurumlarına destek verdiği hizmetler, (3) Vatandaşlar ve kamu kurumlarının karşılıklı hizmet beklentileri ve faaliyetlerini uyumlaştırmak için etkileşimine dayalı yürütülen hizmetler. Üretim modelinden, sağlık, eğitim, güvenlik, yerel hizmetler ve sosyal hizmetler gibi alanlarda özellikle Batı Avrupa ülkelerinde yararlanılmakta ve gün geçtikçe önemi artmaktadır. 2016 yılında, Ekvador’un Quito kentinde düzenlenen, Habitat III İnsan Yerleşimleri Zirvesinin teması da “Coproducting Sustainable Cities” olarak belirlenmiştir. Türkiye’de de üretim kapsamında değerlendirilebilecek uygulamalara rastlanmaktadır. Güvenlik alanında, vatandaşların konut güvenliği için aldıkları ilave kapı kilitleme sistemleri, alarm taktirmaları, pencerelerini daha emniyetli hale getirmeleri, Emniyet Teşkilatının Toplum Destekli Polis uygulaması, Antalya’daki Komşu Kollama Sistemi (KKS) ile sosyal hizmetler alanında ise Gönüllü Aile ve Koruyucu Aile uygulamaları, üretim örnekleri olarak değerlendirilebilir. Kentsel alanda vatandaşların hizmet sunumuna katılımını sağlayacak bu tür mekanizmalar sayesinde; hizmetlerden beklenen başarının ve verimin artacağı, devlet-vatandaş ilişkilerinin daha sağlıklı bir zemine kavuşacağı, kentsel güvenliğin artacağı ve devletin hizmet maliyetlerinin azalacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Coproduction, Üretim, Yerel Hizmetler, Kent Güvenliği, Kamu Hizmeti, Yönetişim.

¹ Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, mlamba@mehmetakif.edu.tr

² Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bucak Zeliha Tolunay Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu, Uluslararası Ticaret Bölümü, sezaioztop@mehmetakif.edu.tr

SİT ALANLARI YÖNETİM SORUNU: ŞANLIURFA İLİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

Arş. Gör. Ömer Faruk BİLBAY¹

Ülkemiz, doğal ve kültürel değerler bakımından büyük bir zenginlik ve çeşitliliğe sahip olmakla birlikte nüfus, çevre kirliliği, alt yapı ve benzeri doğal ve beşeri afet sorunlarıyla karşı karşıya bulunmaktadır. Diğer taraftan yerel yönetim birimlerinin bu değerlerin korunması ve kültürel bir miras olarak geleceğe kalmasını sağlayacak bir takım önlemleri alması gerekmektedir. Ancak bu kültürel ve doğal mirasın korunması önünde bürokrasi ve mevzuat gibi bir takım engellemeler bulunmaktadır. Bu tür engeller özellikle Şanlıurfa gibi köklü bir tarih ve medeniyete sahip illerimizde sit alanları yönetim sorununu ortaya çıkarmaktadır. Öyle ki 6360 sayılı Kanunla birlikte köyler mahalleye dönüşmüş ve kırsal alanda kalan sit alanları artık şehrin bir parçası haline gelmiştir. Sit alanlarının kent merkezi sınırları içinde kalması kentsel dönüşüm politikalarının uygulanmasında veya yerel yönetim hizmetlerinin sunumunda "tarihsel mekânların korunması ile kentleşme ve modernleşme" öncelikleri arasında bir tercih sorunsalını meydana getirmiştir. Bu çalışmada, medeniyetler mozaïği olarak ifade edilen Şanlıurfa İlindeki sit alanlarının korunması ve kentin gelişim hinterlandına olan etkileri 6360 sayılı Kanun ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde ele alınarak, kent yönetimine ve diğer hizmet uygulamalarına olan etkileri ele alınacaktır. Çalışma kapsamında yerel yönetim birimlerine konuya ilişkin sorular yöneltilerek sorunların tespiti yapılacak ve çözüme yönelik önerilerde bulunulacaktır. Çalışma kentleşmenin hızla yayıldığı günümüzde tarihsel mekânların kentin tarihsel mozaïğini bozmadan nasıl kente dâhil edileceğini irdelemesi bakımından önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Şanlıurfa, Sit Alanları, 6360 Sayılı Kanun, Kültürel Miras, Kentsel Dönüşüm.

¹Harran Üniversitesi, İİBF Kamu Yönetimi Bölümü, farukbilbay@harran.edu.tr

YEREL KALKINMANIN DESTEKLENMESİNDE YEREL YÖNETİMLERİN ROLÜ: ÜSKÜDAR BELEDİYESİ İSTİHDAM MERKEZİ (ÜSİM) ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Hicran HAMZA ÇELİKİYAY¹

Hızla artan kentsel nüfus ile değişen ekonomik dengeler ve buna bağlı olarak ortaya çıkan kentleşme olgusu ulusal kalkınma stratejilerinin merkezden yerele doğru değil; yerelden merkeze doğru geliştirilmesini gerekli kılmaktadır. Ulusal kalkınma çabalarının sadece merkezi hükümetlerin sorumluluğu olmadığı, yerel yönetimlere de önemli roller yüklediği bilinmektedir. Bu bağlamda, ulusal ve yerel kalkınma stratejilerinin birbirini besler ve destekler nitelikte oluşturulmasının gerekliliği kabul edilmektedir. Yerel kalkınma, yerelde ekonomik aktiviteleri destekleyen, yerel ekonominin kapasitesini geliştiren, girişimciliği güçlendirerek ekonomik büyümeyi ve toplumsal refahı arttırmayı amaçlayan bir politikadır. Yerel kalkınma ile yerel yönetimler, sivil toplum örgütleri ve özel sektör kuruluşları gibi paydaşlarla katılımcı bir kalkınma süreci yürütülürken kalkınma stratejisi ortak bir şekilde oluşturulur ve uygulanır. Belediyeler; diğer paydaşları bir araya getiren kilit paydaş olarak fiziki, ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasi alanda sürdürülebilir kalkınma ilkelerine uygun olarak yerel kalkınma stratejilerini geliştirirler. Üsküdar Belediyesi, 2014 yılında “yerinde istihdam” hedefiyle Üsküdar İstihdam Merkezi Projesi’ni (ÜSİM) başlatmıştır. Proje ile insan kaynağının değerlendirilmesi, kentte yaşayanların mesleki gelişimlerine destek olunması, yerelde iş hareketliliğinin artması, girişimcilerin güçlendirilmesi gibi hedefler belirlenmiştir. Proje ile zaman içerisinde sadece yerelde kalmayıp bölgede İŞKUR gibi kamu kurum ve kuruluşları ve ulusal ve uluslararası firmalar ile iş birliği protokolleri geliştirilerek ulusal istihdam politikalarını destekler nitelikte çalışmalar geliştirilmiştir. Bu çalışmada; yerel kalkınma ve kalkınmada yerel yönetimlerin rolü teorik çerçevede ele alınırken bir yerel yönetim projesi olan ÜSİM’in hedefleri ve mevcut durumu ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (Çalışma, Sosyal Hizmetler ve Aile Bakanlığı) tarafından 2017’de başlatılan “Milli İstihdam Seferberliği” ulusal istihdam politika hedeflerine ne derece yaklaştığı ortaya konulmaya çalışılacak ve bu doğrultuda öneriler getirilecektir. İzlenecek yöntem olarak; ÜSİM bünyesinde hayata geçirilen projeler ve birçok kurum ve kuruluş ile yapılan iş birliği protokollerinin incelenmesi, ÜSİM’e başvuran vatandaşların sayısı, işe yerleştirilme oranları, iş yerinde çalışma sürekliliği gibi oransal veriler analiz edilerek ÜSİM’in hedefleri ve gerçekleşen mevcut durum ile bölge İŞKUR’un hedefleri karşılaştırılacaktır. Çalışmanın yerel kalkınma için bir uygulama modeli olarak örnek teşkil edeceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Milli İstihdam Seferberliği, Yerel Kalkınma, Yerinde İstihdam, Üsküdar Belediyesi, ÜSİM.

¹Düzce Üniversitesi Akçakoca Bey SBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, hicrancelikyay@duzce.edu.tr

KONYA KENTİNİN MEKÂNSAL DÖNÜŞÜMÜNDE AHMET HİLMİ NALÇACI'NIN ROLÜ

**Nurtop ABASIZ¹,
Doç.Dr. Mehmet Çağlar MEŞHUR²**

1960'lı yıllarda kentlere yönelen büyük göç hareketinin ve bu harekete koşut olarak ortaya çıkan toplumsal dönüşümün yönetilmesi, toplumsal dönüşümün kent mekânındaki yansımalarının bir plan disiplini içerisinde kurgulanması bağlamında Ahmet Hilmi Nalçacı'nın Konya kenti açısından özel bir yeri vardır. Ahmet Hilmi Nalçacı'nın belediye başkanlığı döneminde (1963-1969) etkileri bugün dahi devam eden devam bazı karar ve uygulamalar hayata geçirilmiştir. Bunlardan en önemlisi 1966 yılında İller Bankası'nca açılan ulusal yarışma ile elde edilen plandır. Planlı bir kent olarak bilinen Konya'nın planlama sürecinin nüvesini oluşturan belge, kentin çevresindeki tarım alanlarının korunması, tarihi merkez üzerindeki otomobil baskısının azaltılması gibi kentin yıllar içerisinde yaşadığı sorunları çok önceden gören ve bu sorunlara çözüm getiren bir çalışma olması yönüyle önemlidir. Yine, 1966 planı kapsamında oluşturulan gecekondu önleme bölgeleri, kırdan kente göçenlerin barınma sorunlarının çözülmesi ve planlı-altyapısı çözülmüş yaşam alanlarında kentle bütünleşmesi açısından önemli bir rol üstlenmiştir. Aynı dönemde gecekondu sorunu ile yüzleşen ve yıllarca bu sorunu çözmeye çalışan kentlerin aksine Konya'nın bugün gecekondu olmayan kent şeklinde tanımlanmasının kökleri Ahmet Hilmi Nalçacı dönemine dayanmaktadır. Çalışmada üzerinde durulan döneme ilişkin vurgulanması gereken bir diğer konu kamu arazilerinin kullanılma biçimidir. Günümüzde yüksek yapılaşma hakları ile satılması tercih edilen kamu arazileri bu dönemde kamusal hizmetlerin (gecekondu önleme bölgesi, otogar, kent parkı, vb) oluşturulması için kullanılmış ve kentin bütüncül gelişme stratejisinin parçası olarak değerlendirilmiştir. Bu yaklaşım, kentte etkileri bugün dahi devam eden yararlar sağlamıştır. Genel çizgileri ile ortaya konan ve 1963 yerel seçimleri öncesinde "politikanın belediyenin kapısı dışında kalması icap eder" sözü ile başlayan döneme odaklanan bu çalışma, söz konusu dönemin Konya kentinin mekânsal-toplumsal dönüşümüne sağladığı katkının tartışılmasını amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kent Yönetimi, Mekânsal Dönüşüm, Ahmet Hilmi Nalçacı, Konya.

¹Yılmaz Planlama Bürosu, Selçuklu-Konya, nurtopabasiz@gmail.com

²Selçuk Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, mcmeshur@yahoo.com

MEKÂNSAL STRATEJİK PLAN ÇERÇEVESİNDE KIRSAL ALANLAR: YENİ BİR MEKÂNSAL COĞRAFYA PLANLAMASI

Kemal GÖRMEZ¹
Arzu MALTAŞ EROL²

1970'li yıllardan beri aralıksız devam eden yeniden yapılanma sürecinin temas ettiği ve dönüştürdüğü önemli konulardan biri devletin temel müdahale araçlarından olan planlamadır. Nitekim, 1960'ların kapsamlı planlama anlayışı terk edilmiş ve mekânsal strateji planı 1990'ların yeni planlama paradigması olarak kabul görmeye başlamıştır. Mekânsal strateji planı anlaşılması hususunda çeşitli muğlaklıklar taşımaya karşın; gerek ülke, bölge, kent ve kır düzeylerinde salt fiziksel değil, sosyo-mekânsal bir yaklaşım benimsemesi gerekse kapsamlı planlara göre daha üst ölçekli bir yapıya sahip olması nedeniyle önem taşımaktadır. 2012 itibarıyla kabul edilen 6360 sayılı Yasayla köylerin tüzel kişiliklerinin kaldırılması sonucunda kentleşme oranı artmış ve kırsal alan oranı azalmıştır. Hâlihazırda büyük oranda çözülmüş bulunan kent-kır ikilemi bu Yasa neticesinde neredeyse tamamen ortadan kalkarak, kırsal alanların daha dağınık bir görünüm sergilemesine yol açmış ve kırsal alan planlamasını daha anlamlı kılmıştır. Yapılan bu idari değişikliğin sosyo-kültürel anlamda da değişiklikler doğurması, imar faaliyetlerinin yasayla tek bir otorite tarafından gerçekleştirilmesi ve yeni bir mekânsal coğrafyanın ortaya çıkması, mekânsal stratejik planlamanın kent-kır bütünlüğünü sağlama amacıyla örtüşmektedir. Bu sebeple çalışmanın amacı, kırsal alan planlamasının mekânsal stratejik plan penceresinden aktarılmasıdır. Bu amaç doğrultusunda mekânsal strateji planının ve bu planı stratejik kılan niteliklerin ne olduğu; kapsamlı plan kullanılmaktayken böyle bir plana niçin ihtiyaç duyulduğu tartışmaya açılmıştır. Ayrıca planlı kalkınma döneminden itibaren kalkınmanın temel dinamiklerinden kabul edilen kırsal alanların, 6360 sayılı yasa sonucunda yeniden tanımlanma ihtiyacı ve mekânsal stratejik planın bu noktada oynadığı rol incelenmiştir.

Anahtar kelimeler: Mekânsal Stratejik Plan, Kapsamlı Planlama, Kırsal Alan Planlaması.

¹Prof. Dr., Ankara Hacı Bayram Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, kgormez@hotmail.com

²Arş.Gör., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, maltasarzu@gmail.com

SANAYİSİZLEŞME SÜRECİNDE KENTLEŞME, KENTSEL DÖNÜŞÜM VE MEKÂNSAL PLANLAMA SORUNLARI: ZONGULDAK İLİ ÖRNEĞİ

Doç. Dr. Özcan SEZER¹

Devletin ekonomik alanda önemli bir rol oynadığı süreçte ağır sanayi üretiminin gerçekleştirildiği kentler hem ülkenin hem de kendi mekânsal, ekonomik ve toplumsal gelişmelerinin itici gücü olmuştur. Ancak, 20. Yüzyılın ortalarında ağır sanayinin yarattığı sosyo-ekonomik sorunlar ve yeniden yapılanma süreçleri ortaya çıkmıştır. 21. Yüzyıla girildiğinde ise, ağır sanayinin kentlerde yarattığı sorunlar ve sanayi sonrası toplumda dönüşüm süreçleri ve bu doğrultuda ortaya çıkan küresel değişimler tartışılmaya başlanmıştır. Dünya genelinde sanayi sektörünün yerini zamanla hizmetler sektörü almıştır. Sanayi sektörünün gerilemesi karşısında özellikle tek sektöre bağlı kentlerde oluşan boşluğun nasıl değerlendirileceği konusu önemli hale gelmiştir. Ağır sanayinin yer aldığı kentlerde gerilemeye başlayan sektörün yerine kurgulanan hizmetler sektörü ve alternatif yeniden yapılanma süreçleri bazı kentlerde başarılı sonuçlar verirken; Türkiye’de Zonguldak örneğinde olduğu gibi sadece madencilik sektörüne dayalı bir gelişim göstermiş kentlerde ise kent merkezlerinden geri çekilen sanayi fonksiyonun boşalttığı alanlara yönelik bir ikame olmaması mekânsal planlama, kentsel dönüşüm, çevre sorunları, iç göç, kamusal hizmetlerde etkinsizlik ve verimsizlik gibi birçok soruna yol açmıştır. Bu çalışmada, sanayisizleşme sonrası ortaya çıkan ekonomik, sosyal ve yönetsel anlamdaki sorunlar irdelenerek, özellikle Zonguldak ili örneğinde sanayisizleşme sonrası yaşanan kentsel sorunlardan kentsel dönüşüm ve mekânsal planlama sorunlarının yarattığı etkiler analiz edilmeye çalışılacaktır. Zonguldak ilinde madencilik sektörü dışında alternatif sektörlerin oluşturulamamasının yarattığı kentsel sorunlar, kentsel ilişkiler ve yerel hizmet sunumunda yaşanan sorunlar da ele alınmaya çalışılacaktır. Ayrıca çalışmada, sanayisizleşme süreci sonrası oluşturulabilecek kentsel politikalara ilişkin önerilere de yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sanayisizleşme, Kentsel dönüşüm, Mekânsal planlama, Madencilik, Zonguldak.

¹Bülent Ecevit Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, ozcansezer67@yahoo.com

KENTSEL YAŞAM KALİTESİ PERSPEKTİFİNDE BELEDİYELERCE HALKA ARZ EDİLEN SPORTİF REKREASYON AMAÇLI PARKLARIN PLANLANMASINDA YETKİLİ GÖRÜŞLERİ

Dr.Öğr.Üyesi Sefa Şahan BİROL¹
Dr.Öğr.Üyesi Elif AYDIN²
Gülşah Yelboğa KAZAK³

Günümüzde hızlı kentleşmenin getirmiş olduğu sorunlardan birisi de, bireylerin sportif rekreasyon ihtiyacı olup, bireylerin bu ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik kent parkları içerisindeki sportif rekreasyon alanlarının planlanması önem kazanmaktadır. Bu bağlamda, sportif rekreasyon hizmeti sunan parkların planlanmasında rol alan yetkililerin görüşlerinin belirlenmesi çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Bu amacın gerçekleştirilebilmesi için, Karaman İli içerisindeki sportif rekreasyon amaçlı parkların planlanma süreci ve bu süreç içerisinde yer alan yetkililerin bu planlamaya bakış açısı çalışma materyali olarak belirlenmiş ve bu doğrultuda görüş ortaya koyabilecek uzman kişilerden oluşan belediye yetkilileri ile çalışma yürütülmüş olup araştırma Karaman Belediyesi'nde görev yapan personel ile sınırlandırılmıştır. Araştırma, nitel bir çalışmadır ve çalışmada nitel araştırma tasarımı çerçevesinde durum analizi yaklaşımı benimsenmiştir. Çalışmada kişisel bilgi formu ve görüşmeciler tarafından hazırlanan sorular katılımcılara sözel olarak yöneltilmiştir. Yapılan tematik içerik kodlama sonrasında sportif rekreasyon kavramı, sportif rekreasyon hizmeti, kentsel yaşam kalitesi kavramı ve kentsel yaşam kalitesi hizmeti olarak dört tema oluşturulmuştur. Bulgular neticesinde, katılımcıların sportif rekreasyon kavram bilgisine sahip olmadıkları, bunun yanı sıra kentsel yaşam kalitesi kavramını; kültürel, sanatsal ve sportif faaliyet imkanları ile eğlenceye yönelik fırsatların halka sunulabilme oranının yüksekliğiyle betimledikleri belirlenmiştir. Katılımcılar, yerel yönetimlerin kentsel yaşam kalitesini arttırmaya yönelik çok fonksiyonlu park alanlarının artırılması gerekliliği ön plana çıkarmış olup, bu parkların belirlenmesinde imar planının uygunluğu, maliyet, nüfus yoğunluğu ve talepler gibi faktörlerinin etkili olduğunu vurgulamışlardır. Katılımcıların görüşlerinden elde edilen bir diğer bulguda ise, kentsel yaşam kalitesini arttırmada mevcut sportif rekreasyon hizmeti sunan parkların Karaman halkı için yeterli olmadığı fakat bu yetersizliğin ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmaların devam ettirildiği tespit edilmiştir. Sonuç olarak, sportif rekreasyon hizmeti sunan parkların planlanmasında rol alan yetkililerin her ne kadar bu alanda özveri ile çalıştığı görülse de rekreasyon alanında hizmet içi eğitime tabi tutulmasının bu planlamanın işlevselliğinin artırılmasına ve çalışmaların daha amacına uygun olarak yürütülebilmesine imkan sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kentsel Yaşam Kalitesi, Sportif Rekreasyon, Yerel Yönetimler.

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, sahanbirol@kmu.edu.tr

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, aydnelf77@gmail.com

³Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, gulsahyelboga@kmu.edu.tr

GELİŞMEKTE OLAN BİR ÜLKEDEN KENT PLANLAMASINI YENİDEN DÜŞÜNMEK: KAMERUN ÖRNEĞİNDE SORUNLAR VE ZORLUKLAR

Emmanuel BEKOLO EBOLO¹,
Doç.Dr. Uğur SADIOĞLU²

Gelişmekte olan ülkeler, son 20-30 yılda kent nüfuslarında önemli bir artış yaşamışlardır. Çoğu ülkede nüfusun önemli bir bölümü kentlerde yaşamaktadır. Ancak, gelişmiş ülkeler grubundan farklı olarak, gelişmekte olan ülkeler hızlı kentleşmeden kaynaklanan çok önemli zorlayıcı sorunlarla karşı karşıyadır. Bunlar, yetersiz ve düşük kalitede konut üretimi, altyapı, kent hizmetleri ve teknoloji; çevre tahribatı, işsizlik, güvenlik sorunları ve sürdürülebilirlikten uzaklaşma şeklinde sıralanabilir. Her ne kadar ülkeden ülkeye ve kentten kente farklılıklar gözükse de, düzeyleri farklı olmakla birlikte bu sorunlar ortak alanlardır. Bu çerçevede, şimdiye kadar izlenen kentleşme politikasının hataları dikkate alınarak, gelişmekte olan ülkelerde kent planlamasının yeniden düşünülmesi gerekmektedir. Habitat III stratejileri dikkate alındığında, ulusal yönetimlerin ve ulus-altı yönetimlerin kapasitelerinin geliştirilmesi ve planlarının uygulamasının izlenmesine ihtiyaç vardır. Ancak, bu şekilde gelişmekte olan ülke kentlerinin yapısal sorunları ve zorlukları aşılabılır ve kent sakinleri kentsel yaşama katılabilir. Bu çalışmada, Kamerun örneğinden hareketle "birbirinden ayrı fakat ilişkili" üç soru tartışılacaktır: a) Kamerun'da kent planlaması nasıl yeniden düşünülebilir ve iyileştirilebilir? b) Kamerun'da kamu yönetiminin karşı karşıya olduğu kent sorunları, siyasal-yönetimsel yetersizliklerden mi kaynaklanmaktadır; yoksa karşı karşıya olunan büyük zorlukların kaçınılmaz sonuçları mıdır? c) Kamerun gibi gelişmekte olan bir ülke için gelişmiş ülkelerde ortaya çıkmış olan planlama modelleri ne derece uygulanabilir? Bu çalışmada yukarıdaki sorulara cevaplar aranırken izlenecek yöntem şöyledir: İlk olarak, Kamerun'da kent planlamasının tarihsel gelişimi incelenecektir. İkinci olarak, ülkedeki kentleşme dinamikleri, karakteristikleri ve karşılaşılan zorluklar analiz edilecektir. Böylece, bu ülkede kent planlamasının yeniden düşünülmesi ve iyileştirilmesi için imkanlar tartışılacaktır. Üçüncü olarak, çalışma kapsamında literatür taraması, yazarların gözlemi ve ikincil verilerden yararlanılarak ilgili ülke kent planlamasına ilişkin düşünceler ve öneriler geliştirilecektir. Çalışma sonucunda, getirilen çözüm önerileri ile Kamerun'da kent planlamasının iyileştirilmesine, metropoliten alanlarda yoksulluk yuvalarının (*slums*) engellenmesine, kentsel hizmetlerin geliştirilmesine, yeni kentsel gelişmenin yönüne katkı sunulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kent Planlaması, HABITAT III, Gelişmekte Olan Ülkeler, Kamerun.

¹Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Doktora Programı Öğrencisi, bekolo.emmanuel@hacettepe.edu.tr

²Hacettepe Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, ugursadi@hacettepe.edu.tr

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMANIN TOPLUMSAL BOYUTU: SOSYAL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Ozan ÇÖMELEKOĞLU¹

Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu tarafından, 1987 yılında yayımlanan "Ortak Geleceğimiz" adlı rapor sonrasında, kent yönetimi ve kentsel kalkınma ile ilgili konularda oldukça sık bir şekilde kullanılmaya başlanan "sürdürülebilir kalkınma" kavramı ekonomi, toplum ve çevre arasında kurulmak istenen dengeye işaret etmektedir. Ancak, kavrama gösterilen akademik ya da politik ilginin ele aldığı konularda, daha çok sürdürülebilir kalkınma kavramının ekonomik veya çevresel bağlamlarına odaklandığı, toplumsal bağlamı genellikle göz ardı ettiği gözlemlenmektedir. Sürdürülebilir kalkınmanın toplumsal bağlamı ile ilgili olan, sosyal sürdürülebilirlik kavramının tartışıldığı çok sayıda çalışma olsa da kavramın tanımlanmasında dahi henüz bir uzlaşıya varılamamıştır. Örneğin, sosyal sürdürülebilirlik, sürdürülebilir kalkınmanın önkoşulu mudur yoksa kalkınmanın sürdürülebilmesi için toplumsal ilişkilerde gerçekleştirilecek olan düzenlemeler ile mi ilgilidir? Bu çalışmanın amacı sosyal sürdürülebilirlik kavramını kentsel kalkınma bağlamında tartışmaya açmaktır. Bu amaç doğrultusunda öncelikle gerçekleştirilecek olan literatür çalışması ile birlikte sosyal sürdürülebilirlik kavramının tanımlanmasına çalışılacaktır. İkinci bölümde "Neden sürdürülebilir kalkınmanın toplumsal boyutuna odaklanmalıyız" sorusu "sosyal adalet" ve "kaynak dağılımı" sorunu ile ilişki içinde yanıtlanmaya çalışılacaktır. Üçüncü bölümde kalkınma planlarına yön veren politikaların ve uygulamaların sosyal sürdürülebilirlik ile olan ilişkisi incelenecektir. Son olarak, bir kentte sürdürülebilir kalkınma planlamasının, yalnızca ekonomik ve çevresel kaygılarla belirlenmemesi gerektiği, böyle olduğu takdirde sürdürülebilir kalkınmanın toplumun yalnızca belirli bir kesimini içermesi riski taşıdığı, bu nedenle sosyal ihtiyaç, refah ve sosyal adalet kavramları ile ilişkisi içinde bütünleşik olarak ele alınması gerekliliği vurgulanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Kalkınma, Sosyal Sürdürülebilirlik, Sosyal Adalet.

¹Hacettepe Üniversitesi, ozanc@hacettepe.edu.tr

YERELDEN KÜRESELE İYİ UYGULAMA ÖRNEKLERİ PERSPEKTİFİNDE 2030 SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ

**Öğr. Gör. Fatma NALBANT¹,
Zeynep Damla KARANUH²**

Sürdürülebilir kalkınma en kısa tanımlamayla, kentlerin gelecek nesillerini de düşünerek "bu Dünya hepimizin" temel düsturuyla kalkınmanın gerçekleştirilmesi ve kentte yaşayanların yaşam kalitesinin yükseltilmesi olarak ifade edilmektedir. Brundtland Raporu'nda sürdürülebilir kalkınma; ekonomik büyüme ve refah seviyesini yükseltme çabalarının dünyada yaşayan tüm insanların refahını koruyarak gerçekleştirme yöntemi olarak yer bulmaktadır. Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi'nde 193 ülkenin imzasıyla 25-27 Eylül 2015 tarihinde kabul edilen 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, dünyadaki tüm insanlar için bir eylem planı olmasının yanında sürdürülebilirliğin gerçekleştirilmesi amacıyla ortaya konan 17 hedef ve 169 alt başlıktan oluşan yeni küresel gündemden meydana gelmektedir. Bu noktada kalkınmanın hızlı bir biçimde gerçekleştirilebileceği temel kurumlar olan yerel yönetimler, halka en yakın hizmet birimi olmaları dolayısıyla değişim ve gelişimin de etkin bir biçimde gerçekleştirilebileceği kurumlar olarak görülmektedir. Çalışmanın evrenini, 2030 Sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin yerelleştirilmesi bağlamında İstanbul İlinde yer alan Esenler Belediyesi ve Şişli Belediyesi'nin projeleri oluşturmaktadır. Bu belediyelerin çalışma alanı olarak seçilmesinin nedeni, 17 ilkeden oluşan kalkınma hedeflerini projelendiren belediyeler arasında yer almaları ve iyi uygulama örnekleri olarak düşünölmeleridir. Çalışmanın amacı, sürdürülebilir kalkınma ilkelerinin Şişli Belediyesi ve Esenler Belediyesi'ndeki uygulama deneyimlerine yer vermektir. Bu anlamda uygulamaya ilişkin olarak betimleyici bir model üzerinde durulacaktır. Çalışmada kullanılan veri toplama tekniklerini; ilgili belediyelerin faaliyet raporları ve stratejik planlarının taranması, yazışma ve derleme oluşturmaktadır. Bununla birlikte belgesel tarama yapılarak çalışma kapsamında değerlendirilebilecek ikincil kaynaklara başvurulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Kalkınma, 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, Esenler Belediyesi, Şişli Belediyesi.

¹Artvin Çoruh Üniversitesi Yusufeli Meslek Yüksekokulu Yerel Yönetimler Programı, fatmanalbant@artvin.edu.tr

² Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yerel Yönetimler A.B.D., damlakaranuh@gmail.com

KAHVERENGİ EKONOMİDEN YEŞİL EKONOMİYE GEÇİŞTE TÜRKİYE'NİN DURUMU

Arş.Gör. İpek SÜRMEİ¹
Doç.Dr.Sefa USTA²

Gelişmekte olan ülkelerin kalkınmak için ekonomik olarak büyümek ve sanayileşmek istedikleri bilinen bir gerçektir. Sanayi Devrimi ile birlikte başlayan fosil yakıt ağırlıklı üretim biçimi olan kahverengi ekonomi sistemi, çevre sorunlarının çevre üzerinde oluşturduğu baskı nedeniyle alternatif ekonomik kalkınma modeli arayışlarına sebep olmuştur. Bu kapsamda 21. yüzyılda çevreye duyarlı bir büyüme modeli olan yeşil ekonomiye geçiş hedeflenmiştir. Yeşil ekonomi ile hedeflenen ise yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılması, yeşil işlere istihdam sağlanması ve yoksullukla mücadeledir. Sürdürülebilir kalkınmanın bir yolu olarak görülen yeşil ekonomi, 2012'de Rio'da yapılan Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı'nda benimsenmiş, Uluslararası Çalışma Örgütü, Birleşmiş Milletler Çevre Programı gibi uluslararası örgütler tarafından yeşil büyümeye yönelik raporlar yayımlanmıştır. Türkiye'de ise 2014-2018 yıllarını kapsayan 10. Kalkınma Planı'nda ve 62. Hükümet Programı'nda yeşil ekonomiye yer verilmiştir. Ancak, 2018 Çevre Performansı Endeksi'nde Türkiye, 180 ülke arasında 108. sırada yer almıştır. OECD 1990-2015 Yeşil Büyüme Göstergelerine göre, insanların maruz kaldığı hava kirliliği ve sera gazı emisyonları artmaya, kamu bütçelerinin yenilenebilir enerjiye yönelmesine rağmen fosil yakıtlar ağır basmaya devam etmektedir. Doğal kaynaklar üzerindeki baskı her geçen gün artmaktadır. Çevresel vergilerin oranı artmakla birlikte işgücü vergileriyle kıyaslandığında sınırlı kalmaktadır. Bununla birlikte, enerji vergisi oranlarındaki farklılıklar, düşük karbonlu enerjiye geçişi engellemektedir. Hâlbuki yeni ekipman, altyapı, kurumsal ve yasal iyileştirmelerle yenilenebilir enerji yatırımları teşvik edilmeli, sahip olduğu yenilenebilir enerji potansiyelleri kullanılmalı ve böylece yeşil iş alanları oluşturulmalıdır. Yeşil ekonomiyi konu alan bu çalışmanın amacı, kahverengi ekonomiyi tam olarak terk edemeyen yeşil ekonomiye geçişte başlangıç aşamasında olan Türkiye'nin durumunu gelişmeler ve engeller bazında analiz etmektir. Bu amaçla hazırlanacak çalışma kapsamında kahverengi ekonomi ve yeşil ekonomi konularına yönelik kavramsal bilgilere yer verilecek, yeşil ekonomiye geçişte gerekli olan hususlar Türkiye özelinden hareketle değerlendirilmeye tabi tutulacaktır. Çalışma, konu ile ilgili genel bir değerlendirilmeyle nihayetlendirilecektir. Bu kapsam doğrultusunda hazırlanan çalışmada betimsel analiz yönteminden yararlanılacaktır. Konu ile ilgili Türkçe ve yabancı literatür taranarak ikincil kaynaklardan ve uluslararası belgeler, mevzuat, kalkınma planı, hükümet programı gibi birincil kaynaklardan faydalanılacaktır. Ayrıca, yeşil büyüme, çevre ve sürdürülebilir kalkınma ile ilgili Türkiye İstatistik Kurumu'na ve diğer kurumların istatistikî bilgilerine müracaat edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Kalkınma, Yeşil Ekonomi, Kahverengi Ekonomi, Yenilenebilir Enerji, Yeşil İşler.

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, ipeksurmeli@kmu.edu.tr

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, sefausta@kmu.edu.tr

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA YEŞİL EKONOMİ VE ÇEVRE KİRLİLİĞİ İLİŞKİSİ: TEORİK BİR İNCELEME

**Dr. Öğr. Üyesi İclal ÇÖĞÜRCÜ¹,
Doç. Dr. Bülent DARICI²,**

İnsanoğlu tarafından sınırsız bir kaynak olarak görülen doğanın zamanla hoyratça kullanılması, özellikle sanayi devriminden sonra kimyasal atıkların da artmasıyla birlikte çevre kirliliği sorunu yoğun bir şekilde varlığını hissettirmiştir. Bir tarafta hızlı nüfus artışı, diğer tarafta ise tükenmekte olan doğal kaynakların varlığı insanlık için yeni çözüm arayışlarını zorunlu kılmıştır. Bu bağlamda ortaya koyulan öneri, doğal kaynakların tüketiminde dikkatli olmak, gelecek kuşaklara da aktarılmasının sağlanması anlamında sürdürülebilir kalkınma anlayışıdır. Doğal kaynakların sınırlı olduğu ve tükenebileceği gerçeği karşısında çevrenin korunması ve bu durumun süreklilik arz etmesi kaçınılmaz olmaktadır. Yeşil ekonomi ise eldeki kaynakların etkin kullanımı ve kullanım sonrası ortaya çıkan tüm atıkların da değerlendirilmesi yani pozitif dışsallıklardır. Yeşil ekonominin içerisinde ayrıca üretim sürecinin sonunda yaratılan negatif dışsallıkların da telafi edilmesi de yer almaktadır. Bu negatif dışsallıklar ağırlıklı olarak ekolojik yapıya verilen zararları kapsamaktadır. Bu çalışmada ekonomik kalkınmalarını sürdürülebilirliğini sağlamaya çalışırken çevrenin korunmasının teorik boyutu değerlendirilecek ve açıklayıcı bilgiler verilecektir. Bu bağlamda önce genel bir değerlendirme yapılacak, sonrasında Türkiye’de son dönemde yeşil sürdürülebilirlik ve yeşil ekonomi adına yapılan çalışmalar değerlendirilecektir. Son olarak da çalışmanın genel bir değerlendirmesi yapılarak bazı önerilerde bulunulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yeşil Ekonomi, Çevre, Sürdürülebilir Kalkınma.

¹Dr.Öğr.Üyesi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü, icogurcu@kmu.edu.tr, 0(338) 226 20 00-3536.

²Doç. Dr., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü, bulentdarici@kmu.edu.tr, 0(338) 226 20 00-3539.

BÜYÜK ALT YAPI YATIRIMLARINDAN YÜKSEK HIZLI TRENİN KENTSEL GELİŞİME ETKİSİ: KONYA VE ESKİŞEHİR ÖRNEĞİ

**Doç.Dr. Hasan YAYLI¹,
Salih POLAT²**

Demiryolu, gelişmiş pek çok ülkenin ulaştırma alt yapısının önemli bir unsurunu oluşturmaktadır; ülkelerin yatırım bütçelerinden büyük miktarda mali kaynak demiryollarına aktarılmaktadır. Halihazırda Türkiye’de de demiryolu sektörüne, kamu yatırım bütçesinden kayda değer oranda pay ayrılmaktadır. Özellikle son yıllarda inşa edilen yüksek hızlı tren hatları, ülkemizin dikkat çeken alt yapı yatırımlarındandır. İlk kez, 2000’li yılların başında inşa edilmeye başlanan, trenlerin yüksek hızlarda seyrine uygun demiryolu hattı, Başkent Ankara’dan başlayarak her yıl biraz daha ilerlemiş ve farklı kentlerimize ulaşmıştır. 2009’da Eskişehir, 2011’de Konya, 2014’te ise İstanbul, yüksek hızlı tren hattına dâhil olmuştur. Bu hatlar üzerinde işletilen trenler, uzak mesafeleri kısaltarak kentleri adeta birbirinin banliyösü konumuna getirmiştir. Bu makalenin amacı, yüksek hızlı tren alt yapı yatırımının Konya ve Eskişehir’in mekânsal, iktisadi ve sosyo-kültürel gelişimine etkisini belirlemektir. Bu amacın gerçekleştirilebilmesi için literatür taraması yapılmış ve yüksek hızlı tren yatırımları değerlendirilerek gerçekleştirilen işletmeciliğe ilişkin güncel rakamlar, il bazında yıllara yaygın ekonomik, sosyal, kültürel veriler analiz edilmiştir. Çalışma kapsamına Ankara ve İstanbul illeri dâhil edilmemiş, bu kentlerden gerçekleştirilen seyahatlerin Eskişehir ve Konya üzerindeki etkileri değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Çalışmanın birinci bölümünde, demiryolu ile kent gelişimi arasındaki ilişki açıklanmaya çalışılmıştır. İkinci bölümde, Eskişehir, üçüncü bölümde ise Konya’nın hızlı tren yatırımları sonucundaki mekânsal, iktisadi ve sosyo-kültürel durumlarının istatistikî bulgular eşliğinde ele alınması amaçlanmıştır. Son olarak, iki kent bir arada değerlendirilerek genel bulgular elde edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yüksek Hızlı Tren, Eskişehir, Konya, Demiryolu Yatırımları.

¹Kırıkkale Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, hyayli@kku.edu.tr

²Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı Doktora Öğrencisi

21. YÜZYILDA SOSYAL VE EKONOMİK KALKINMADA KENTLERİN ROLÜ

Öğr.Gör. Murat ŞAHİN¹

Kalkınma, ekonomik olabildiği gibi sosyal açıdan da söz konusu olabilmektedir. Kentler, toplulukların sosyal ihtiyaçlarını karşılayan mikro yönetim mekanizmaları olarak, 21. Yüzyıl perspektifinde tanımlanmaktadır. Kentlerin ekonomik kalkınmadaki rolleri, demografik-beşeri yapıları ve kentlerin barındırdığı sosyal dinamikler ile doğrudan ilişkilidir. Bu bakımdan bir kentin sosyal açıdan verebilecekleri ekonomik açıdan alabilecekleri kadardır. Ekonomik kalkınmanın, özellikle 2. Dünya Savaşı'ndan sonra önem kazanması tüm ülkelerde kentlere sosyal açıdan yeni mesuliyetler yüklemiştir. Bu mesuliyetler doğrultusunda ekonomik kalkınma, sosyal kalkınma ile birbirini tetikleyen ve tamamlayan önemli bir olgu olagelmıştır. Nitekim sosyal kalkınmanın ekonomik kalkınmayı tetiklemesi gibi tam tersi de ekonomik kalkınmanın da sosyal kalkınmayı tetiklemesi de mümkündür. Artık sosyal kalkınma kavramı günümüzde kentlerin oluşturduğu sosyal iklimlerin bir sonucu olarak görülmektedir. Bunların bütünü de kalkınmanın dinamiklerini barındıran kentlerin yükümlülüklerindeki rollerini dile getirmektedir. Bu çalışma, yerel kalkınmada kentlerin rolünü irdeleyecek ve ülkemizdeki illeri, çeşitli kalkınma dinamikleri çerçevesinde karşılaştırarak ortak noktaları belirleyecektir. Günümüzde kalkınmanın yerel dinamikleri ile olan ilişkisini sosyal ve ekonomik kalkınma perspektifinde ele alarak dahası çeşitli problemlerin çözümüne öneri getirerek, çalışma bu konuda araştırmacılara önemli enformasyon sağlayacaktır. Bu çalışmada elde edilen veriler sonucunda kalkınmanın sosyal ve ekonomik iki boyutunun birbirini doğrudan etkilediği varsayımı değerlendirilecektir. Ayrıca yerel kalkınmada bu perspektifte kentlerin yeni rolleri tartışılacak ve mevcut tespit edilen problemlere çözüm önerileri getirilecektir. Bu çalışmayla kentlerin yerel kalkınmadaki yeni rolleri geniş bir perspektifle ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yerel Kalkınma, Kentsel Kalkınma, Yerel Ekonomi, Yerel Dinamikler.

¹AvrasyaÜniversitesi, ord.muratsahin@gmail.com

TÜRKİYE'DEKİ BÖLGESEL KALKINMA POLİTİKALARININ KURAMSAL TEMELLERİNİN İRDELENMESİ

Tuğçe KARADENİZ¹

Bölgesel Kalkınma anlayışının çıkışı 19.yüzyıla dayanmasına karşın II. Dünya Savaşı sonrası kalkınma politikalarının önemi gündeme gelmiştir. Ekonomik bunalım ve küreselleşme kalkınma politikalarının şekillenmesinde önemli rol oynamıştır. Ulusal ölçekten yerel ölçeye doğru inen kalkınma anlayışı beraberinde kalkınma anlayışının da değişmesine neden olmuştur. Kalkınma artık bölgelerarası gelişmişlik farklarının giderilmesinden ziyade bölgesel/yerel dinamiklerin kullanılarak rekabetçiliğin artırılması olarak tanımlanmaya başlanmıştır. Günümüzde ise bölgesel kalkınma politikaları, bölge dinamiklerinin hayata geçirilmesiyle doğrudan ilişkili hale gelmiştir. Değişen bölgesel kalkınma anlayışı ile kalkınma politikalarının da araçları değişmiştir. Bu süreçte Türkiye'de de kalkınma politikalarında değişimler yaşanmıştır. Yeni yaklaşımın ipuçları Yedinci Kalkınma Planında verilmiş, Sekizinci ve Dokuzuncu Kalkınma Planlarında tam anlamıyla vurgulanmıştır. Eski yaklaşımın terki ve yeni yaklaşıma geçiş yaşanmıştır. Bu sürecin anlaşılabilmesi için öncelikle kuramsal olarak bölgesel kalkınma anlayışlarını ve politikalarını incelemek gerekmektedir. Bu çalışmanın amacı; tarihsel süreçte bölgesel kalkınma kuramlarının irdelenmesi ile Türkiye'nin kalkınma politikalarındaki değişimleri analiz etmektedir. Bu kapsamda literatür taraması yapılmış olup Türkiye'deki kalkınma politikaları incelenmiştir. Çalışmanın birinci bölümünde bölgesel kalkınma kuramları, tarihsel süreçte irdelenmiş, kalkınma anlayışının yerel dinamiklere ve aktörlere odaklanan gelişimi incelenmiştir. İkinci bölümde ise Türkiye'deki kalkınma anlayışı ve politikalarının değerlendirilmiştir. Uygulanan politikaların kuramsal temelleri incelenmiştir. Bugün gelinen noktada Türkiye'deki kalkınma politikaları değişime uğramıştır. Değişen kalkınma anlayışı ve politikaların mekânsal kalkınma modellerinde de değişime neden olduğu aşikârdır. Son bölümde ise kalkınma politikalarındaki değişim ile mekânsal araçların değişimi örnekler üzerinden incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bölgesel Kalkınma, Bölgesel Kalkınma Kuramları, Bölgesel Kalkınma Politikaları, Türkiye'deki Kalkınma Politikaları.

¹Şehir Plancısı, karadeniz11051992@gmail.com

SOSYAL GİRİŞİMCİLİK VE YEREL KALKINMA İLİŞKİSİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME: AKSARAY BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

**Arş.Gör. Cuma DEMİRTAŞ¹,
Arş.Gör. Alper KARADEMİR²**

Kurulduğu bölgedeki yerel halkın müşterek ihtiyaçlarını karşılayacak politikaların belirlenmesi ve belirlenen bu politikaların etkin bir şekilde uygulanmasında halka en yakın yönetim birimleri olmasından dolayı yerel yönetimlere önemli görevler düşmektedir. Zira, 5393 Sayılı Belediye ve 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunlarında da yerel yönetimlerin tanımı ve yerelle ilişkin görevleri açıkça belirtilmiştir. Yerele ilişkin görevlerin yasal bir zorunluluk olarak kabul edilmesinden öte, son dönemde ekonomik kalkınmanın yolunun yerelden başladığının kabul görmesi yerel düzeyde kalkınmanın ülkenin geneli açısından ne denli önemli olduğunu ortaya koymaktadır. STK, kamu ve özel sektör içerisinde veya bunların kesişiminde ortaya çıkan ve sosyo-ekonomik sorunlara kalıcı çözüm arayan sosyal girişimcilik anlayışı, yerel kalkınmanın gerçekleştirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Yerel idarelerin toplumunun her kesimini kapsayan ve toplumsal sorunlara kalıcı çözüm arayan bir anlayışa sahip olması gerektiği göz önünde bulundurulduğunda, yerel kalkınma için sosyal girişimcilik faaliyetlerinin belediyeler tarafından desteklenmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır. Yeni bir kavram olarak düşünülen ve son dönemlerde hızla yayılan sosyal girişimcilik alanında uygulama olarak yeni değildir ve çeşitli aktörler tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu tür uygulamalar, sosyo-ekonomik sorunların kalıcı çözümüne yönelik bir çabanın yerel idarelerde ne ölçüde sergilenebildiğinin tespiti ve yerel kalkınma dinamiklerinin daha etkin bir biçimde harekete geçirilebilmesi için önem arz etmektedir. Yerel kalkınma ile sosyal girişimcilik arasındaki güçlü ilişki kalkınma için yerel idarelerin sahip olduğu anlayışın değişmesini gerektirmektedir. Son dönemlerde yerel idarelerde yaşanan bu dönüşümün Aksaray belediyesi açısından ne derece karşılanabildiğinin incelenmesi bu araştırmanın konusunu oluşturmaktadır. Bundan dolayı çalışmada Aksaray belediyesinin sosyal girişimcilik uygulamaları ile bunların yerel kalkınmaya katkısı incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Girişimcilik, Yerel Kalkınma, Aksaray Belediyesi.

¹Aksaray Üniversitesi İİBF İktisat Bölümü, cumademirtas@aksaray.edu.tr

²Aksaray Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, alperkarademir@aksaray.edu.tr

DOĞU KARADENİZ BÖLGE KALKINMA İDARESİ ÖRNEĞİNDE DOKAP 2014-2018 EYLEM PLANI'NIN ALTYAPI VE KENTSEL GELİŞME FAALİYETLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Sercan Ceren KAŐLI¹

Türkiye'de bölge kalkınma idareleri; uygulamaları yerinde koordine etmek, proje yürütölen illerde yatırımların gerektirdiği araştırma, planlama, programlama, projelendirme, izleme, değerlendirme ve koordinasyon hizmetlerini yerine getirerek proje bölgelerinin kalkınmasını hızlandırmak amacıyla kurulmuştur. Doğu Karadeniz Projesini (DOKAP) yürüten Doğu Karadeniz Bölge Kalkınma İdaresi de bu amaçla 2011 tarih ve 642 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuŐ, 2012 yılında faaliyetlerine başlamıştır. İlgili KHK ile oluşan örgüt yapısı başkan, başkan yardımcıları, hukuk müŐaviri ve müŐavirler, uygulama ve deđiŐtirme koordinatörlüklerinden oluşturulmuştur. Bölge kalkınma idareleri kentsel değişme ve altyapı faaliyetleri projelerine destek vermekte, ilgili projelerin uygulanma süreçlerini izleyerek değerlendirmelerde bulunmakta ve çıkan sonuçları da Kalkınma Bakanlığı'na bildirmektedir. Çalışmada bölge kalkınma idareleri faaliyetlerine örnek olarak Doğu Karadeniz Bölge Kalkınma İdaresi'nin oluşturduğu DOKAP 2014-2018 Eylem Planı verilerine deđinilmiŐtir. Bu bildirinin amacı, Doğu Karadeniz Bölge Kalkınma İdaresi'nin 2014-2018 yılları aralığında uygulanmak üzere yürürlüğe koyduğu eylem planının bölge altyapı ve kentsel değişme faaliyetleri sonuçlarının ortaya konulabilmesi yönünde çerçeve çizilebilmektir. Bu amaçla, Doğu Karadeniz Bölge Kalkınma İdaresi DOKAP Eylem Planı, izleme-değerlendirme raporları ve DOKAP Dergisi incelenmiş, Doğu Karadeniz Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nda ilgili yöneticilerle görüŐölmüŐ ve altyapı ve kentsel deđiŐmenin sağlanması için yürütölen projeler ile tamamlanan projeler hakkında bilgi alınarak araştırma bulguları çalışmaya aktarılmıŐtır. Bu anlamda bu çalışma, Doğu Karadeniz Bölge Kalkınma İdaresi'nin verileri ve ajans yöneticilerinin altyapı ve kentsel değişme faaliyetleri bağlamalı değerlendirmelerine yönelik tutumlarıyla sınırlandırılmıştır. Çalışmanın birinci bölümünde, bölge kalkınma idareleri hakkında genel bir değerlendirme yapılmaya çalışılmıştır. İkinci bölümde, Doğu Karadeniz Bölge Kalkınma İdaresi hakkında bilgilendirme yapılmıştır. Çalışmanın son bölümünde ise Doğu Karadeniz Bölge Kalkınma İdaresi'nin yürürlüğe koymuŐ olduğu 2014-2018 Eylem Planında yer alan altyapı ve kentsel değişme faaliyetleri değerlendirme sonuçlarını açıklayabilmek için ulaşılan raporlar ve DOKAP yöneticileriyle yapılan mülakatlar konuyla ilgili değerlendirme ve görüş imkânı sunmuŐtur. Yapılan görüşmeler sonrası ele edilen bulgular çalışmaya aktarılarak genel bir değerlendirme yapılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Alt Yapı ve Kentsel Değişme, Bölgesel Kalkınma Ajansları, Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi, 2014-2018 DOKAP Eylem Planı.

¹Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü YL. Öğr., afyoncr@hotmail.com

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMANIN SAĞLANMASINDA KALKINMA AJANSLARININ ROLÜ: DOĞU MARMARA KALKINMA AJANSI ÖRNEĞİ

Cansu KARAKUŞ¹

Sürdürülebilir kalkınma kavramı 1987’de Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu’nun “Ortak Geleceğimiz” isimli raporunda ilk kez kullanıldığından bu yana, kalkınmanın çok boyutlu bir unsur olarak ele alınması ve gerek ekonomik gerek çevresel ve gerekse sosyal boyutun kavramın sınırları dışında bırakılmamasının gerekliliği yönünde genel bir anlayış süregelmiştir. Bu bağlamda sürdürülebilir kalkınma bir yandan bugünün ihtiyaçlarına cevap verir nitelikte olmalı ve bir yandan da gelecek nesillerin gelişim ve kalkınma ihtiyaçlarını karşılamaları noktasında engel teşkil etmemelidir. Sürdürülebilir kalkınmanın sağlanabilmesi hususunda bölgesel kalkınma ajanslarının (BKA) önemli bir rolü vardır. Ülkemizde 5449 sayılı Kanun ile kurulan BKA’lar kapsadıkları bölgenin ekonomik kalkınmasını amaçlamanın yanı sıra geniş anlamda sürdürülebilirliğe de vurgu yapmaktadırlar. Bu bağlamda çalışmanın konusunu 2009 yılında kurulan ve Doğu Marmara Bölgesi’nde sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak amacı ile faaliyetler yürütme misyonuna vurgu yapan Doğu Marmara Kalkınma Ajansı’nın (MARKA) sürdürülebilir kalkınmaya ilişkin faaliyetleri, proje ve planları oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında Doğu Marmara Kalkınma Ajansı bünyesindeki yönetici ve uzmanlarla derinlemesine mülakat yapılacak olup elde edilen bulguların kalkınma ajanslarının sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması noktasında gösterdiği etkinlik ve verimliliğin saptanması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Kalkınma, Bölgesel Kalkınma, Bölgesel Kalkınma Ajansları, Doğu Marmara Kalkınma Ajansı.

¹Hacettepe Üniversitesi İ.İ.B.F. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, YL Öğrencisi, cansukarakus@hacettepe.edu.tr

KALKINMA AJANSLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİR BÖLGESEL KALKINMADAKİ ROLÜ: ANKARA KALKINMA AJANSI ÖRNEĞİ

Yasemin ÇİFCİ¹

Türkiye’de 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun 2006 yılında yürürlüğe girmiştir. Bu Kanunla birlikte kalkınma ajansları “kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, ulusal kalkınma plânı ve programlarda öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak” amacıyla kurulmuştur. Bu çalışmanın kapsamını oluşturan sürdürülebilir kalkınma konusunda kalkınma ajansları önemli bir etkiye sahiptir. Sürdürülebilir kalkınma kavramı ilk kez “Ortak Geleceğimiz” isimli Brundtland Raporu’nda önerilmiş ve sürdürülebilir kalkınmanın ancak ülkelerin ve insanların ortak çabaları ile olabileceği belirtilmiştir. Raporla sürdürülebilir kalkınma bugünün ihtiyaçlarını, gelecek kuşakların da kendi ihtiyaçlarını karşılayabilme imkânından ödün vermeksizin karşılamak şeklinde tanımlanmıştır. Çalışma kapsamında Ankara Kalkınma Ajansının sürdürülebilir bölgesel kalkınmadaki rolü tespit edilmeye çalışılacaktır. Bu kapsamda ajanstaki uzmanlar ve yöneticiler ile mülakatlar gerçekleştirilecek olup mülakatlar öncesi Ajansın stratejik planları, bölge planları, faaliyet raporları gibi ilgili belge ve metinleri incelenerek planlar görüşlerle bütünleşik bir değerlendirme ile sürdürülebilir bölgesel kalkınma açısından değerlendirilecektir. Ankara Kalkınma Ajansının misyonu “sürdürülebilir bölgesel kalkınmayı hızlandırmak ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak amacıyla; bölgeye yönelik stratejiler geliştirmek, destekler vermek, işbirliği ve koordinasyon sağlamak, izleme ve değerlendirme ile tanıtım ve iletişim faaliyetlerini yürütmek” şeklinde ifade edilmiş olup Ajansın kuruluş amacının sürdürülebilir bölgesel kalkınmaya yönelik olması ve Ajansın temel değerleri arasında sürdürülebilirliğin yer alması nedeniyle bu çalışma açısından önemli bir örnek teşkil etmektedir. Ankara Kalkınma Ajansı özelinde yapılan bu çalışma ile kalkınma ajanslarının sürdürülebilir bölgesel kalkınmadaki rolü hakkında genel bir kanıya ulaşmak amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Bölgesel Kalkınma, Ankara, Ankara Kalkınma Ajansı, Kalkınma Ajansları.

¹Hacettepe Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, YL Öğrencisi, yasemincifci@hacettepe.edu.tr

BÖLGESEL KALKINMADA KALKINMA AJANSLARININ ROLÜ: AHİLER KALKINMA AJANSI ÖRNEĞİ

Faruk YILMAZ¹

2006 yılında çıkarılan 5449 sayılı "Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun" çerçevesinde 2009 yılında Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Ahiler Kalkınma Ajansı, Aksaray, Kırıkkale, Kırşehir, Nevşehir ve Niğde illerinden oluşan TR71 Düzey 2 bölgesini kapsayan bir kalkınma ajansıdır. Ajans sınırları içerisinde Türkiye'nin en büyük silah üretim merkezi olan Kırıkkale, Ahilik kültürünün beşiği Kırşehir, binlerce yıllık geçmişleri ile dünyanın en önemli turizm destinasyonlarından olan ve "Kapadokya" olarak adlandırılan Nevşehir, Niğde ve Aksaray illeri bulunmaktadır. Bu çalışmada, bölge illerinin tanıtılması, gelişmesi ve bölgesel kalkınma için ajansın gerçekleştirdiği çalışmalar ele alınacaktır. Bölge içindeki ve bölgelerarası gelişmişlik farklarını azaltmaya hedefleyen ajans, bölgesel ve ulusal paydaşların hedeflerine ulaşmasına destek vererek yerelde, kurumsal kapasitenin geliştirilmesini amaçlamaktadır. Ajansın bir diğer hedefi nitelikli insan kaynağı ile yerelden planlama esasına dayalı bir kalkınma ajansı olmaktır. Bu doğrultuda insan kaynakları istihdamının yerelin ihtiyaçlarına cevap verebilecek yelpazede olmasına dikkat edilmekte ve gelecek vizyonları ışığında oluşturulacak kalkınma hedeflerine ulaşabilecek güçte bir örgütlenmeye ihtiyaç duyulmaktadır. Sanayi birikimine sahip bölgelerinin ihracat yeteneğini arttırabilmesi için uluslararası ilişkileri geliştirme çabasında olan Ajans, turizmin geliştirilmesi ve cazibe merkezlerinin sayısının da çoğaltılması için bölge illerinde çalışmalarını devam ettirmektedir. Yürütülen projelerde vatandaş, özel sektör, yerel yönetimler, kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının içerisinde yer aldığı sürdürülebilir kalkınma hamlelerinin genel bir izlemesi yapılacaktır. Projelere neden ihtiyaç duyulduğu ve proje sonunda tarafların kazanımlarına yönelik karşılaştırmalarla bölgesel kalkınmanın sürdürülebilirliğine yönelik çıkarımlar yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kalkınma Ajansları, İç Anadolu, Ahiler Kalkınma Ajansı, Yerelleşme, Sürdürülebilir Kalkınma.

¹Hacettepe Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, Kamu Yönetimi YLProgramı Öğrencisi, farukyilmaz@gmail.com

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA VE KENT YÖNETİMİ BAĞLAMINDA KALKINMA AJANSLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİR BÖLGESEL KALKINMADAKİ ROLÜ: KUZEYDOĞU ANADOLU KALKINMA AJANSI ÖRNEĞİ

Muhsin BİNGÖL¹

Sürdürülebilir kalkınma kavramının ortaya çıkışı ve küresel anlamda bir değer teşkil etme sürecinin başlangıcına baktığımız zaman, söz konusu durumun 1980'lerin sonunda Birleşmiş Milletler Çevre ve Gelişme Komisyonu'nun yayınladığı Brundtland Raporu olarak bilinen "Ortak Geleceğimiz" adlı raporla birlikte gerçekleştiğini görmekteyiz. Devam eden süreçte farklı isimlerle ve amaçlarla birçok çalışma ve politika gerçekleştirilmiş veyahut gerçekleştirilmek istenmiştir. Söz konusu çalışmalar, kalkınmayı gerçekleştirmek için genel olarak insan, çevre ve sürdürülebilirlik kavramlarının birbiriyle olan ilişkisinin dengeli ve sürekli bir şekilde nasıl devam ettirilebileceği yönünde olmuştur. Nitekim Türkiye de sürdürülebilir kalkınmaya karşı "insan ve çevre" odaklı bir tutum sergilemektedir. Sürdürülebilir kalkınma kavramının ortaya çıktığı çeyrek asırlık bir zaman diliminden bu yana, sürdürülebilir gelişme politikalarının gerçekleştirilmesinde ulusal devletlere, bölgesel ve yerel yönetimlere, ulusal ve uluslararası sivil toplum kuruluşlarına sorumluluklar yüklenmiştir. Nitekim buradan da anlaşılacağı gibi sürdürülebilir gelişmenin tek başına yapılamayacağı, her düzeyde tüm aktörlerin iş birliğine ihtiyaç olduğu bir gerçektir. Bu bağlamda söz konusu çalışmanın amacı, Kalkınma ajanslarının bölgesel kalkınma sürecinde oynadıkları role değinilerek Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı'nın faaliyetlerinin sürdürülebilir kalkınmanın gerçekleştirilmesindeki etkinliği ve etkililiğidir. Ayrıca Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı'nın mali, teknik ve güdümlü proje desteklerinin bölgenin potansiyellerine uygunluk durumu, ajans faaliyetlerinde katılımcılığın tabana yayılması ve ajansın bölgede meydana getirdiği sürdürülebilir değişimler araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Araştırmada karma bir araştırma deseni tercih edilmiş olup, bu bağlamda literatür taraması ve birebir görüşme yöntemleri kullanılarak ajansın sürdürülebilir yerel kalkınmaya olan katkısının yanında, sosyal ve kültürel alandaki faaliyetleri ile diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği ve koordineli çalışma durumu kent yönetimi bağlamında değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Kalkınma, Kalkınma Ajansları, Sürdürülebilirlik, Kent, Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı.

¹Hacettepe Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü YL Öğrencisi, muhsin.bingol12@hacettepe.edu.tr

ÇANAKKALE VE BALIKESİR İLLERİNDE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA: GÜNEY MARMARA KALKINMA AJANSI'NIN ROLÜ

Betül DİNÇ¹

İlk kez, 1987 yılında Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu'nca hazırlanan Brundtland Raporu'nda "Bugünün gereksinimlerini, gelecek kuşakların gereksinimlerini karşılama yeteneğinden ödün vermeden karşılayan kalkınma" olarak tanımlanan sürdürülebilir kalkınma kavramının geçmişi II. Dünya savaşı sonrasına dayanmaktadır. II. Dünya Savaşı sonrasında kapitalist büyümedeki hızlı artışlar sonucunda ekolojik dengede sorunlar ortaya çıkmış; 1960'lı yılların sonuna gelindiğinde bu sorunların farkındalığı oluşarak kalkınma-çevre arasındaki ilişkiler gündeme gelmeye başlamıştır. Bu çalışmada, Güney Marmara Kalkınma Ajansı (GMKA) örneği üzerinden kalkınma ajanslarının sürdürülebilir kalkınmadaki rollerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Yerel kalkınmada öncelikli konuma sahip kalkınma ajanslarından biri olarak GMKA misyonu ve vizyonunda sürdürülebilir kalkınmaya vurgu yapmakta, sürdürülebilir kalkınmayı temel değer ve çalışma ilkelerinden biri olarak belirtmektedir. Sürdürülebilir kalkınma hakkındaki genel yaklaşımlara dair literatür taramasının ardından, GMKA faaliyet raporları, bölge planları, stratejik planlarının incelenmesiyle Ajansın benimsediği sürdürülebilir kalkınma yaklaşımına dair ilk izlenim elde edilmek istenmiştir. Destekledikleri programlar, projeler, yapmış oldukları yatırımlar içinde sürdürülebilir kalkınmaya yönelik olanların yeri tespit edilmeye çalışılmıştır. Literatür taraması ve söz konusu belgelerin de incelenmesinin ardından, GMKA 'ndaki ilgili uzmanlar ile sürdürülebilir kalkınmaya dair derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilecektir. Uzmanlar ile gerçekleştirilecek görüşmeler için yöntem olarak araştırmacıya görüşme esnasında soruların sırası, soruların soruluş biçimi gibi değişiklikler yapabilmek, görüşme konusu bağlamında soru ekleyebilme ya da çıkarabilme ve uzman katılımcılara da bilgi ve deneyimleri doğrultusunda görüşmeyi yönlendirebilme esnekliği sağlaması sebebiyle yarı-yapılandırılmış mülakat tekniği tercih edilmiştir. Yarı-yapılandırılmış mülakat sorularına verilecek cevaplar literatür taraması, söz konusu belgelerin incelenmesinin ardından TÜİK'in "Sürdürülebilir Kalkınma Göstergeleri" ve AB'nin "Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri" dikkate alınarak değerlendirilecektir. Sürdürülebilir kalkınmada kalkınma ajanslarının üstlendikleri rollere ilişkin değerlendirmeler yapabilmek adına Ajanstaki uzmanların görüşleri oldukça önemli görülerek bu çalışmanın bir aşaması olarak belirlenmiştir. Bu üç aşamanın ardından temel değer ve çalışma ilkelerinden biri olarak benimsenen sürdürülebilir kalkınma konusunda GMKA'nın bölgedeki payına ilişkin değerlendirmelerin bölgenin potansiyelleri bağlamında yapılması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Kalkınma, Kalkınma Ajansları, Çanakkale, Balıkesir, Güney Marmara Kalkınma Ajansı.

¹Hacettepe Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü YL Öğrencisi, betul.dinc12@hacettepe.edu.tr

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK BAĞLAMINDA AKILLI KENT: KAYSERİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

Gamze KARA¹

21.yüzyıl da hemen her alanda kullanılagelen teknoloji, kentlerde de kendisine uygulama alanı bulmaktadır. Kentlerin modernleşmesine yardımcı olan teknolojik argümanlar sayesinde, belediyelerin hizmet sunumunda da gelişmeler gözlemlenmektedir. Halka sunulan hizmetlerden yararlanma noktasında hem günümüzde yaşayan insanların hem de gelecekte yaşayacak olan insanların eşit imkânlarla sahip olması ve refah düzeyinin artması hususunda yapılacak olan gelişmeler yalnızca bir araçtır. Bu gelişmeler, sürdürülebilir olma noktasında önem kazanmaktadır. Sürdürülebilir gelişmenin sağlanması için birçok faktöre görev düşmektedir. Kişiler ve kurumlar başta olmak üzere çevre, nüfus, kaynak, sosyo ekonomik düzey, bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımı, geliştirilmesi ve iyileştirilmesi gerektirmektedir. Ayrıca sürdürülebilir gelişmenin doğru bir şekilde gündelik yaşama uyarlanabilmesi içinde birçok önemli araç vardır. Bu önemli araçlardan biri de akıllı kentlerin oluşturulmasıdır. Bu bağlamda teknoloji ile hizmetin bütünleştiği kentlere yeni bir soluk kazandıran "akıllı kent" kavramı, halka hizmette birçok görev üstlenmektedir. Akıllı kentler, kentte yaşayan bireylerle bütünleşmek, vatandaşların taleplerini dikkate almak, mevcut ve potansiyel sorunları zamanında ve yerinde tespit etmekle yükümlüdür. Aynı zamanda bürokrasiyi azaltarak, çözümlerin üretiminde halkın da katılımını sağlayarak; Şeffaf, Katılımcı, Üretken Belediyeciliği de öne çıkartmakla sorumludur. Türkiye'de "akıllı kent" çalışmalarını yürüten birçok belediye vardır. Bu belediyelerden birisi de Kayseri Büyükşehir Belediyesidir. Bu makale de, Kayseri Büyükşehir Belediye'sinin "akıllı kent" bağlamında yürütmekle olduğu ve planladığı projeler, nitel araştırma tekniklerinden biri olan doküman inceleme (içerik analizi) yöntemi ile incelenerek, topluma hangi alanlarda hizmetler sunulduğu araştırılacak ve "akıllı kent" olma yolunda ne düzeyde gelişim gösterdiklerine bakılacaktır. Yapılan projelerin diğer kentlere örnek olması, yetersiz olduğu düşünülen konularda ise kentin kendi geleceği için yeni projeler üretmek sürdürülebilirlik noktasında gelişim göstermesi ve inovasyona önem vermesi bağlamında bu çalışma anlam kazanmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Akıllı Kent, Akıllı Kent Uygulamaları, Akıllı Kent Bileşenleri, Kayseri Büyükşehir Belediyesi.

¹Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı doktora öğrencisi

GELECEĞİN KENTLERİ; EKO-TEKNO KENTLER

Doç. Dr. Hayriye ŞENGÜN¹
Öğr. Gör. Murat KÜÇÜKŞEN²

Tarihteki ilk yerleşim örnekleri küçük, kırsal nitelik taşıyan, tarımsal üretimin egemen olduğu bir yaşam biçimini oluşturmaktaydı. Süreç içerisinde gelişen bilim, teknoloji, iletişim olanakları, ekonomik yapı bugünkü kentsel yaşam biçiminin temelini oluşturmuştur. Günümüzde sosyo- ekonomik, teknolojik, sosyolojik, kültürel vb. etmenlerin etkisiyle giderek büyüyen, nüfusu milyonları bulan, kentsel yerleşimlerde yaşamını sürdüren insanoğlu, yaşamı tehdit eden çevre sorunlarıyla karşı karşıya kalmıştır. Teknolojinin yoğun kullanımı, aşırı nüfus artışı ve bu nüfusun belirli yerlerde yığılması, çevre sorunlarının çözümünü de giderek zorlaştırmaktadır. Kentlerin kalabalıklaşması, kapitalist rekabet koşullarında doğal kaynakların sorumsuzca tüketilmesi, çevre değerlerine gereken önemin verilmemesi, yoksulluk, az gelişmişlik vb. nedenler günümüz kentlerini yaşanmaz hale getirmektedir. Teknolojiye sahip gelişmiş ülkeler bu olumsuz gelişmeler karşısında yaşanabilir kentler oluşturmak konusunda yine teknolojiye dayanarak yararlanmaya ve teknoloji kullanımı ile ekolojik kentler ve kentsel yaşam oluşturulabilecekleri projeler geliştirmeye ve uygulamaya çalışmaktadırlar.

Bu çalışmada, dünyada giderek bir model olarak uygulama örnekleri görülmeye ve projelendirilmeye başlayan ve yarının kentleri olarak sunulan Eko-Tekno Kent (Ekolojik ve Teknolojik Kent) Modeli, literatür taraması yöntemiyle incelenmekte, modelin dünyadaki uygulamaları hakkında bilgi verilmekte ve Türkiye’de kentsel sorunların çözümünde uygulanabilirliği tartışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler; Kent, Ekoloji, Ekolojik Kent, Teknolojik Kent, Eko-Tekno Kent.

¹Bayburt Üniversitesi, İ.İ.B.F. Kamu Yönetimi Bölümü, hsengun@bayburt.edu.tr.

²Bayburt Üniversitesi, Demirözü MYO, muratkucuksen@bayburt.edu.tr

YENİ BÜYÜKŞEHİR OLAN BELEDİYELERDE KENT BİLGİ SİSTEMİNİN İLÇE BELEDİYELERİNE UYGULANMASI: ŞANLIURFA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

Hasan KAHKECİ¹
Av.M.Lamih ÇELİK²

Akıllı kent otomasyon sistemleri belediyelerde kente fayda sağlamaya yönelik bir dijital çalışma sistemidir. Bu çalışmada, Şanlıurfa İlinin 6360 sayılı Yasa ile büyükşehir olmasıyla birlikte on üç ilçesinde kent ve coğrafi bilgi sistemine dâhil edilerek entegrasyon ile bütünlüğün sağlanması ve kent bilgi sisteminin uygulanış biçimi değerlendirilmiştir. Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinin kuruluşunda kent bilgi sistemine bilgilerin aktarılması ve entegre edilmesi sürecinde karşılaşılan sorunlar değerlendirilmiştir. 6360 sayılı Yasa ile yeni kurulan büyükşehir belediyeleri tarafından, ilçe belediyelerine kent bilgi sisteminin transferi, uygulanması ve çözüm yollarının neler olduğu, kent yönetimine nasıl fayda sağladığı açıklanmaya çalışılmıştır. Son olarak, 6360 sayılı Yasadan önceki kent bilgi sistemi uygulaması ile il mülki sınırlarına genişletilmiş büyükşehir belediye modeliyle kent bilgi sisteminin geçirdiği evreler ele alınarak sorunlar ve çözüm önerileri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Numarataj görev ve yetkisinin büyükşehir belediye meclisi kararı ile ilçe belediyelerine devredilmesi halinde bunun kent bilgi sistemine olan olumlu/olumsuz etkileri sorgulanmıştır. Kent bilgi sisteminin ilçe belediyelerine uygulanmasının bir zaman dilimine yayılarak ve süreci takip edecek bir yapı kurularak neticelendirilebileceği anlaşılmıştır. Bu çalışma, 2014 yılından bu yana ilçe belediyeleriyle kent bilgi sistemi entegrasyonunda karşılaşılan sorunlar ve bu sorunları için üretilen çözüm yolları ele alınarak yeni büyükşehir belediyesi ilan edilecek illere/kentlere yol göstermek amacıyla yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi, Kent Bilgi Sistemi, Coğrafi Bilgi Sistemi, Akıllı Kentler.

¹ Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi Şef hasankahkeci@hotmail.com

²Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi Teftiş Kurulu Başkanı micelik@hotmail.com

AKILLI KENTLER VE YAŞAM LABORATUVARLARI (LİVİNG LABS): BAŞAKŞEHİR YAŞAM LABORATUVARI ÖRNEĞİNDE BİR İNCELEME

Dr. Öğr. Üyesi Levent MEMİŞ¹
Hülya KÜÇÜK²

Kentler, yaşama ve iş yapmaya yönelik sunduğu vaatlerle önemini korumaya devam etmektedir. Fakat kentsel alanda oluşan yoğunluk beraberinde bazı sorunları ve ihtiyaçları gündeme getirmektedir. Bahsi edilen sorunların giderilmesi ve talep edilen ihtiyaçların karşılanmasında, teknoloji önemli bir değişken olarak karşılık bulmaktadır. Bu bağlamda gündeme gelen yeni teknolojiler (sensörler ve nesnelerin interneti gibi) ve bu teknolojilerden ortaya çıkan büyük verinin kentsel alana yansımaları "akıllı kent" kavramı ile gündeme gelmektedir. Kentlerin akıllı boyuta taşınmasındaki önemli bir husus, her kentin kendine ait sorunlarının ve ihtiyaçlarının tespit edilerek teknolojinin aracılığıyla yeni çözümlerin üretilmesidir. Bu bağlamda akıllı uygulamalar ile ön plana çıkan kentlerde, sorunların tespit edilmesi ve çözüm üretilmesi amacıyla farklı tarafların bir araya geldiği yaşam laboratuvarları (*livinglabs*) öne çıkmaktadır. 2000'li yılların başında ortaya çıkan yaşam laboratuvarları, akıllı kentlerde, açık bir yenilik eko-sistemi olarak farklı tarafların bir araya geldiği ve yeniliklerin üretildiği bir platformdur. Dünya genelinde farklı sektörlerden aktörlerin öncülüğünde, farklı odak konu alanlarında faaliyetlerini yürüten 400'ün üzerinde laboratuvarın olduğu bilinmektedir. Hatta bir üst oluşum olarak laboratuvarlar ağı (ENoLL-*European Network of LivingLabs*) da bulunmaktadır. Türkiye'de üç yaşam laboratuvarı bulunmaktadır. Bunlardan biri de, aynı zamanda ENoLL üyesi Başakşehir Yaşam Laboratuvarı'dır. İfade edilenler çerçevesinde çalışmanın temel amacı, Başakşehir Belediyesi girişimiyle, kentin sorunlarına teknoloji odaklı çözümler üretmek amacıyla 2014 yılında faaliyete geçen "Başakşehir Yaşam Laboratuvarı"nın oluşum, yapı ve işleyiş açısından incelemektir. Bu bağlamda temel düzeyde şu soruların cevabı aranmaktadır: 1) Laboratuvarın ortaya çıkışını ve devamlılığını sağlayan etmenler nelerdir?, 2) Laboratuvar, yapısal ve işleyiş açısından nasıl özelliklere sahiptir?, 3) Laboratuvar, farklı taraflarla nasıl bir iş birliği örneği ortaya çıkarmaktadır?, 4) Ortalama dört yıllık zaman sürecinde laboratuvarın kent açısından kazanımları hangi noktalarda ortaya çıkmaktadır? İfade edilen soruların cevabı için, mülakat ve doküman incelemesi yöntemi kullanılmaktadır. Bu araştırmayla, Başakşehir Yaşam Laboratuvarı deneyimi üzerinden elde edilen bulgularla yaşam laboratuvarları öne çıkarılarak, benzer oluşumların diğer kentlerde de karşılık bulmasına katkı sağlanması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akıllı Kent, Yaşam Laboratuvarı, Başakşehir.

¹Giresun Üniversitesi, İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, levent_memis@hotmail.com

²İstanbul Üniversitesi, SBE, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Doktora Öğrencisi, hulya_364@hotmail.com

AKILLI KENT UYGULAMALARININ TÜRKİYE'YE YANSIMALARI: AMSTERDAM VE KARAMAN KENT ÖRNEKLERİ

Doç. Dr. Erhan ÖRSELLİ¹,
Abdullah DEMİREL²

Günümüzde dünya nüfusunun yarısından fazlası kentlerde yaşamakta ve gün geçtikçe bu oran artış göstermektedir. Bunun yanında kırsal alanlardan kente göç sürecinin önümüzdeki yıllarda da devam edecek olması; kentlerin kalabalıklaşmasına ve daha karmaşık bir yapıya bürünmesine de bağlı olarak; hava kirliliği, sağlık sorunları, trafik yoğunluğu ile altyapı yetersizliği ve atık yönetiminde daha büyük sorunlarla karşı karşıya kalınmasına neden olacaktır. Bu durum, kentlerin karşılaşılan yeni zorlukları yönetme yollarını bulmasını gerektirmektedir. Dünyadaki hızlı kentsel nüfus artışıyla birlikte daha yaşanabilir koşulların sağlanması, kentsel zorluklarla mücadele etmedeki hızlı çözüm arayışları, ülkeleri, dünyanın dört bir yanındaki kentleri daha "akıllı" hale getirmek için harekete geçirmektedir. Akıllı kent kavramı, teknolojinin kentsel problemlerin çözümünde aktif olarak kullanılmasıyla birlikte ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda, akıllı kentin doğuşunun ve gelişmesinin teknolojiyle ilgili olduğu belirtilebilir. Ayrıca akıllı kent oluşturmanın yolu, kentleri sürdürülebilir ve yaşanabilir bir noktaya taşımaktan geçmektedir. "Akıllı kent" kavramının son yıllarda daha sık kullanılır olmasına karşın, uygulayıcılar ve akademisyenler arasında henüz bu kavramın açık ve tutarlı bir şekilde tanımlanmasının yapılmamış olduğu görülmektedir. Yeni bir kavram olan akıllı kent kavramının, yapılacak araştırmalarla daha zengin ve kapsayıcı bir tanıma kavuşacağı düşünülmektedir. Bu doğrultuda çalışmada, dünyadaki ve Türkiye'deki iyi uygulama örneklerinden yola çıkılarak akıllı kentler ele alınıp incelenmiştir. Bu kapsamda, ilk olarak akıllı kent kavramının tanımı, unsurları ve özelliklerinin analizi yapılmış, ardından dünyadaki ve Türkiye'deki akıllı kent çalışmalarının ne düzeyde olduğu; dünyadaki uygulamaların Türkiye'ye yansımalarının neler olduğu çalışma kapsamında ele alınmıştır. Bu amaçla Türkiye'deki ilk akıllı kent projesi olan Karaman ilinde yapılan ya da yapılması düşünülen uygulamalar ile dünyadaki en başarılı akıllı kent uygulamalarına sahip kentlerden biri olarak gösterilen Amsterdam'daki akıllı uygulamalar incelenip değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Akıllı Kent, Karaman, Amsterdam, Türkiye, Akıllı Kent Uygulamaları.

¹Necmettin Erbakan Üniversitesi, SBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, eorselli@konya.edu.tr

²Necmettin Erbakan Üniversitesi, SBE, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi ABD Doktora Öğrencisi, abduhahdemirel@kmu.edu.tr

BAŐKENTİN GÖRÜNMEYEN YÜZÜ: ÇİNÇİN VE YENİDOĞAN

Arş.Gör. Özgür BAYRAKTAR¹

Bu çalışmada halk arasında "Çinçin" olarak bilinen Ankara'nın Altındağ İlçesindeki Gültepe, Plevne ve Aktaş Mahallelerinden oluşan bölge, ayrıca buraya komşu olan ve benzer özellikler taşıyan Yenidoğan Mahallesi sosyo-ekonomik yapı ve gündelik hayat bakımından ele alınmıştır. Haber bültenlerinde genellikle şafak operasyonları ile gündeme gelen Çinçin, kendine has bir sosyolojiye sahiptir. Çalışma, uyuşturucu ticareti ve hırsızlık başta olmak üzere yüksek suç oranına sahip olduğu için Ankara'nın Teksas'ı ya da Harlem'i olarak görülen ve uzak durulması, "bulaşılmaması" gereken bir yer kabul edilen Yenidoğan ve Çinçin'deki kentsel dönüşümün etkilerini, yoksulluğun egemen olduğu sosyal dokuyu ve gündelik hayatı gözler önüne sermeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda çalışmada Çinçin hakkında bilgi toplamak amacıyla gözlem ve yarı yapılandırılmış mülakat teknikleri kullanılmıştır. Örneklem olarak Yenidoğan ve Çinçin'de halen yaşayan, geçmişte yaşamış olan ve "bazı işler" için sık sık buralara uğrayan kişiler alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çinçin, Varoş, Suç, Ankara, Kentsel Dönüşüm.

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, ozgurbayraktar@kmu.edu.tr

KIRSAL KESİMDE YOKSULLUK ALGISI: AFYONKARAHİSAR İLİ HOCALAR İLÇE ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Erdal BAYRAKCI¹
Berfin GÖKSOY²

Kentlerde sanayileşme ile birlikte, kentlerdeki tarım dışı faaliyetler ve kentler insanlara daha çekici gelmeye başlamıştır. Buna kırsalın itici faktörleri de eklenince kırsalda yaşayan nüfus kentlere doğru bir akış gösterme eğilimine girmiştir. Yaşanan bu akış neticesinde hem göç edilen bölgenin hem de göç ile terk edilen bölgenin özellikle ekonomik faaliyetleri ve bu faaliyetlerin boyutu doğrudan etkilenmektedir. Genç nüfusun azalması, köylerde boşalma, tarım ve hayvancılık sektöründe daralma gibi durumlar kente yönelen göçlerin kırsaldaki yansımalarıdır. Tüm bunların neticesinde zaten hâlihazırda bir sorun olan kırsal yoksulluk kamçılanmış bir şekilde karşımıza çıkmaktadır. Yoksulluğun bir çeşidi olan kırsal yoksulluk sorununa yerinde çözümler geliştirebilmek adına bu alanlardaki yoksulluk algısının belirlenebilmesi gerekmektedir. Çalışmanın amacı, kırsal kesimdeki yoksulluk algısını; yoksulluk bilinci, güvenlik-şiddet ve gelecek algıları üzerinden analiz etmektir. Yapılmış olan alan araştırmasının bulgu ve sonuçları, kırsal yoksulluk bağlamında ele alınmıştır. Alan araştırmasında örneklem olarak Afyonkarahisar'ın kente göç veren kırsal bir yerleşim yeri olan Hocalar İlçesi seçilmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Araştırma kapsamında 3 ölçek ve 10 adet tanımlayıcı soru içeren 5li likert tipteki anket, tesadüfi olarak seçilen 100 kişiye uygulanmıştır. Araştırma sonucu edinilen bulgulara göre; ölçekler arasında bireylerde yoksulluk bilinci artıka güvenlik şiddet algısı da artmaktadır, aksi bir durum olarak bireylerde yoksulluk bilinci azaldıkça güvenlik şiddet algısı da azalmaktadır. Katılımcıların yoksulluk algısı gelir durumu, yaşanan evin niteliği ve ev sahibi olma durumu, hanede yaşayan kişi sayısına göre değişiklik göstermektedir. Diğer tanımlayıcı sorular olan cinsiyet, yaş, eğitim durumu, medeni durum ve meslek durumu ile yoksulluk bilinci, güvenlik-şiddet algısı ve gelecek algısı ölçekleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

Anahtar Kelimeler: Kentleşme, Yoksulluk, Kırsal Kesim, Kırsal Yoksulluk.

¹Necmettin Erbakan Üniversitesi SBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, ebayrakci@konya.edu.tr

² Necmettin Erbakan Üniversitesi SBE Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Doktora Öğrencisi, YÖK 100/2000 Yoksulluk Çalışmaları, berfingoksoy@gmail.com

KARAMAN'DA GENÇLİK VE MEKÂN

Prof. Dr. Oya AÇIKALIN¹
Deniz TOPRAKÇI ALTIN²

2016 yılında yapılan bir çalıştayda 40 rehber öğretmenin katılımıyla Karaman'daki 15 mahallede okuyan orta öğretimdeki gençlerin sorunları tartışılmıştı. Dikkat çekici sosyolojik sorunlar arasında arkadaşlar, aile üyeleri ve öğretmenlerle ilişkiler yer almıştı. Varlığı gözlenmeye başlayan ciddi sorunlardan (ör. intihar, madde kullanımı, cinsel istismar) da söz edilmişti. Hem dayatmacı, gücü önemseyen ve farklılıklardan hoşlanmayan kimlik özellikleri (ör. zorbalık, saldırganlık), hem de yetişkinlerle farklılaşan yaşam biçimleri ve algı dünyaları (ör. elektronik teknoloji kullanımı, bireyselleşme, topluluk normlarını önemsememe) kaydedilen etkileyici faktörlerdendi. Farklılaşmalar kuşaklar arası olduğu kadar kuşaklar içinde de sürmekteydi. Bu ufak araştırma, toplumda krizleri yönetmesine güvendiğimiz kurumların (okul, aile, komşuluk, arkadaşlık vb.), kapsamlı ve çeşitli dönüşümlerin göstergesi olan sorunlarla yeterince baş edemediğine işaret etmekteydi. Bu sorunlar, yani tarihsel-toplumsal değişme dinamikleri ve bunların özgül yapılanmaları, küresel ve ulusal düzeylerdeki faktörlerin yanı sıra, yerel faktörlerin de etkisi altındadır. Bu yerel faktörler neler olabilir? Bunlar, yerle insanın ve yerdeki diğer nesnelere, fikirlerin, anlamların ve kurumların etkileşmesiyle, yani mekânla ilişkilidir. Karaman'da mekân nasıl kurulmuştur, gençler bu mekânda nasıl var olmaktadır ve bu mekânın yeni biçimlerde kurulmasına katkıda bulunmakta mıdır? Bu bildiride, bu soruların rehberliğinde, Karaman'daki üç mahallede yaşayan 30 lise öğrencisiyle görüşülerek, 2016'da uzman yetişkinlerden toplanan verilerin, yapılan analizin ve sunulan çözümlerin geçerliliği sorgulanmaktadır. Bulguların genellenebilirlik özelliği olmamakla birlikte, ilişkisel sosyolojinin önerdiği şekilde, sessizce ama belki de değiştirici özellikleriyle var olan gruplara ses kazandırması bakımından, keşif amaçlı bu araştırma önemlidir. Kural ve değer yitimini içeren kültürel-toplumsal anlamındaki bir kriz halini yapılar ve etkileşimler düzeylerinde irdelemek krizin sosyal-kültürel nedenlerini aydınlatırken, bunun mekâna yüklenen anlamlarla ilişkilendirilmesi, farklı grupların baskın yapılanmanın-oluşumun yansısı veya alternatif arayışların öznelere oldukları hakkında fikir verebilecektir. Araştırmanın iddiası, değişip farklılaşan gençlik tiplemelerinin bir kısmına, kentsel düzenlemelerin ve yaşamın cevap verememesinin bir dışlama dinamiği yarattığı; bunun da giderek gençlerdeki tanınma-kabul ihtiyacını derinleştirip, bir kuralsızlık-belirsizlik-arayış ve tanınamama sarmalına katkıda bulunduğudur.

Anahtar Kelimeler: Kent, Gençlik, Karaman, Mekân.

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü,
oacikalın@gmail.com

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Edb. Fk., Sosyoloji Böl., YüksekLisans Öğrencisi,
deniztoprakci@gmail.com

KENTİN ÖKSÜZLERİ: REFAKATSİZ GÖÇMEN ÇOCUKLARA YÖNELİK FAALİYETLER: KONYA ÖRNEĞİ

Sevcan GÜLEÇ SOLAK¹
Hatice KÜBRA KURT²

Her geçen gün artarak devam eden göç hareketleri küresel, ulusal ve yerel anlamda geniş bir etki alanına sahiptir. Bu bağlamda çok faktörlü bir olgu olan göç ve göçmenlerin; kentin sosyo ekonomik yapısı üzerindeki değişim ve dönüşümünde oldukça önemli olduğu ifade edilmektedir. Ülkelerindeki şiddet ve çatışmalardan kaçarak daha iyi yaşam koşullarına ulaşmak için başka ülkelere gitmek isteyen veya zorunda kalan göçmenlerin hızla artması göçmenlere yönelik politikaları ve faaliyetleri de arttırmıştır. Göç beraberinde birçok sorun getirmekte ve öncelikle geldiği kenti etkilemektedir. Sorunun tanımlanması ve çözüm yolları üretilmesi hem kent sakinlerini hem de kente gelenleri doğrudan etkilemektedir. Kenttaşların daha huzurlu, güvenli ve sağlıklı bir hayat sürdürebilmeleri için ulusal ve yerel düzeyde göçmenlere yönelik faaliyetlerle bu sorunlara çözüm aranmaktadır. Göçmen nüfusunun önemli bir kısmını çocukların oluşturması, göç yönetiminde çocuklara yönelik politika ve faaliyetleri önemli ve gerekli kılmaktadır. Özellikle kendisinden sorumlu bir yetişkinin refakatinde olmayan on sekiz yaş altı küçükler olarak tanımlanan refakatsiz çocuklar göç hareketliliğinde, yerleşme ve uyum sürecinde diğer çocuklara ve yetişkinlere oranla daha çok zarar görmektedirler. En incinebilir durumda olan refakatsiz çocuklara yönelik faaliyet ve politikaların daha karmaşık bir sorun olarak görülmesi; bu konun daha hassas olarak ele alınmasını bir zorunluluk olarak karşımıza çıkarmaktadır. Bu çalışmada özellikle Suriye'den gelen refakatsiz çocuklara yönelik olarak merkezi ve yerel yönetimlerin gerçekleştirmiş olduğu faaliyet ve politikalarla sivil toplum kuruluşlarının girişimleri Konya ili örneğinde ele alınarak mevcut durum analiz edilmeye çalışılacaktır. Bu kapsamda öncelikle daha önce yapılmış olan çalışmalar hem mevzuat hem de uygulama üzerinden taranarak mevcut durum analiz edilecek, daha sonra Konya İli örneğinde gerçekleşen faaliyetler araştırılarak çözüm önerileri ortaya konmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Refakatsiz Çocuklar, Sivil Toplum Kuruluşları, Konya.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Siyaset Bilimi Ve Kamu Yönetimi Bölümü, gulecsevcan@hotmail.com

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Kamu Yönetimi Yüksek Lisans Öğrencisi, kkbra3410@gmail.Com

KENTLİLİK BİLİNCİ BAĞLAMINDA KARAMAN KENT KİMLİĞİ

Arş. Gör. Nilüfer ÖZTÜRK AYKAÇ¹
Fadime Gökçen YAŞAR²

Belli bir nüfus yoğunluğunu içinde barındıran, üzerinde sanayi, hizmet, tarım gibi sektörlerle ait üretim ve tüketim işleri yürütülen, kendine özgü bir akış ve yaşam tarzına ait örgütlülükler olan kentler günümüzde, en yaygın yerleşim birimidir. Kente ait yaşam biçiminin tezahürü olarak ifade edebileceğimiz kent kültürü, kent kimliğini ve kentliliği de içine alan geniş bir yelpazeyi temsil eder. Kentteki insanların maddi ve manevi ürettiği her şey kent kültürüne bir katkı olarak nitelendirilir. Bu anlamda kent, insanların sadece bir arada yaşadıkları fiziksel bir alandan ibaret değildir. İnsanların günlük yaşantılarını, davranış şekillerini, siyasi, dini, ekonomik düşünüş, anlayış ve yönelimlerini, tüm yaşantının geçtiği mimariyi, yerleşim şekillerini de kapsar. Kentin kendine özgü farklılığının yanında, doğası, yapıları ve insanları bakımından kentler birbirinden farklıdır. Kentlerin hemen hemen hepsinin özgün birer kimliği vardır. Bir kenti farklılaştıran, diğerinden ayıran ayırıcı özelliklerini oluşturan her şey onun kimliğinin bir parçasını yansıtmaktadır. Bu kimliğin kentliler nezdindeki tezahürü, kentlilik bilinci denen farkındalıkla anlam kazanmaktadır. Kentlilik bilinci, kişinin kendini yaşadığı kentin aktif bir katılımcısı olarak görmesi, daha kaliteli huzurlu bir yaşamın kentte tesis edilebilmesinin sağlanmasında kendini sorumlu hissedebilmesi, yaşadığı kenti büyük ailesi olarak görebilmesi şeklinde tanımlanabilir. Bu çalışmada amaç, nitel bir araştırma verilerine dayanan bilgiler ışığında Karaman kimliğini oluşturan özellikleri tespit edebilmek, kültürel sürekliliğe katkı sağlayacağını düşündüğümüz kentlilik bilinci adına eksikleri vurgulayabilmek ve kentlilik bilincinin geliştirilmesine yönelik yapılabilecekleri sunabilmektir. Bu amaca yönelik olarak, Karaman kentlileriyle yapılacak derinlemesine görüşmeler yoluyla bir saha çalışması yürütülecektir. Nitel olarak tasarlanan bu araştırmadan elde edilecek veriler ışığında Karaman kent kültürü ve Karamanlıların kentlilik bilinci değerlendirilecek ve yorumlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kent Kültürü, Kentlilik Bilinci, Karaman.

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü,
niluferozturk@kmu.edu.tr

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, Lisans
Öğrencisi, mehvmysr@gmail.com

1980 SONRASI ANTALYA'DA ARTAN İÇ GÖÇ VE KENTLEŞME

**Prof. Dr. Erol ESEN¹
Uğur GÜLCÜ²**

İç göç bir değişim sürecidir. Tarihin her döneminde çeşitli sebeplerle insanoğlu yaşadığı yeri terk edip yeni yerleşim yerlerine göç etmiştir. Göçle birlikte nüfusu artan kentlerde hızlı ama bir o kadar da plansız yerleşimler olmuştur. Nüfusun plansız bir şekilde hızlı artışı, kalkınma, sanayileşme, ticaret, tarımda insan gücünden makineleşmeye geçilmesi ve eğitim ihtiyacı gibi nedenlerle ülke içinde bölgelerarası göçler artmış, kentlerin benzeri görülmemiş bir yoğunluğa ulaşmasına neden olmuştur. 1927 yılında yapılan ilk nüfus sayımında Antalya il geneli nüfusu 226.704 iken, 1980 yılında 748.706'ya ulaşmıştır. Kent, 1980'lerde yapılan teşviklerle çok sayıda turistik tesise kavuşmuş, adını turizmle ön plana çıkarmayı başarmıştır. Turizm hizmetlerine yönelik artan işgücü ihtiyacını ise Antalya, diğer bölgelerden gelen iç göç yardımıyla karşılamış; 2000 yılına gelindiğinde kentin (toplam ilin) nüfusu 1.719.751'a ulaşmıştır. Sadece turizmle değil, aynı zamanda ikliminin müsait olması ve sebze-meyve ürünleri yetiştiriciliğinin yaygın olmasıyla Antalya, göçerler için bir çekim merkezi olmuş, 2017 yılında 2.364.396 kişinin yaşadığı büyük bir şehir haline gelmiştir. Bu çalışmanın amacı, 1980 sonrası kente artan iç göçün nedenlerini araştırmak ve bu durumun Antalya'nın kentleşmesi üzerindeki etkilerini ortaya koymaktır. Bunun için Antalya'nın 1980 sonrası istatistiki verileri analiz edilip, hazırlanan veya uygulamaya konulan turizm kalkınma ve teşvik planları incelenerek, daha önceden yapılmış alan araştırma sonuçları ışığında Antalya'nın göçerlerde neden ilgi odağı haline geldiği konusu tartışılacaktır. Antalya'da göçün beraberinde getirdiği birçok soruna rağmen, (hızlı nüfus artışı, plansız yapılaşma, niteliksiz işgücü fazlalığı, güvenlik açıkları, trafik yoğunluğu) halen ilgi odağı olmaya devam etmesinin nedenleri araştırma konusu olacaktır. Son olarak, kentin planlı yapılaşması, yeni iş alanlarının oluşturulması ve göç veren bölgelerin sanayi, ticaret, turizm, eğitim, sağlık ve diğer hizmet sektörlerinin de güçlendirilmesi gibi çözümü hedefleyen çabalar da göçü azaltılabilecek tedbirler olarak araştırmada değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Antalya, Kentleşme, İç Göç, Nüfus.

¹Akdeniz Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, esen@akdeniz.edu.tr

²Akdeniz Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, ug.gulcu@gmail.com

BİYOPOLİTİK PERSPEKTİFTE BODYBÜLDİZM: KARAMAN İLİ ÖRNEĞİ

Taylan Can DOĞANAY¹
Ali ÇAĞLAR²

Bu çalışmanın temel hedefi, Karaman İli örneğinden hareketle, politikanın yaşam ve beden ile nasıl dolayımlandığını incelemek ve buradan çıkan verileri tartışmak, analiz etmektir. Bilindiği üzere günümüzde, doğal yaşamın dışında varolan ilişkilerin tümü politiktir. Konu bağlamında bedenler ve pratikler üzerinden kurulu bu politik olarak tanımlanan hiyerarşik ilişkiler, biyopolitik kuramsal perspektiften irdelenmektedir. Biyolojik modernlik olarak tanımlanan bu politik hiyerarşi düzlemleri, canlı bir bedenin toplumun politik stratejilerine dahil edilmesiyle ilişkilidir. Bu perspektiften hareketle, "body-building" ile ilgilenen ve Karaman'da yaşamakta olan göçmen erkekler, çalışma birimleri olarak seçilmiştir. Özellikle yabancı uyruklu mülteci/göçmen olan bu kişilerin konu bağlamındaki durumlarını; yaşamları ve bedenleri üzerinden ortaya koymak, çalışmanın hareket noktasını oluşturmaktadır. Çalışmanın verileri, body-building "gym salonlarına" devam eden göçmen erkeklerle yapılan yarı-yapılandırılmış mülakatlar, salonlarda yapılan katılarak gözlem ve ikincil kaynaklar aracılığıyla toplanmıştır. Daha sonra bu veriler alt konu alanlarına göre sınıflandırılmış ve çalışmanın hedefleri doğrultusunda analiz edilmişlerdir. Body-building, günümüzde sıklıkla duyulan bir kelime olup Türkçe karşılığı vücut geliştirmedir. Body-building bir spor dalı olarak düşünülebilir, fakat salt "kültür fizik" gibi toplum ve spor kültürüne dair öğeleri taşımamaktadır. Güç ile estetiğin bir arada var olabileceği düşüncesiyle iradenin ve iktidarın sembolik öğelerini de içermektedir. Amerikan rüyasını gerçekleştiren, "Terminatör" olarak akıllarda kalan Avusturya asıllı Amerikalı aktör ve politikacı Arnold Schwarzenegger ile "Rocky Balboa" olarak anılan İtalyan asıllı Amerikalı aktör Sylvester Stallone en önemli figürlerdir. Her ikisi de göçmen olan bu karakterler, hafızalarda saygınlığın ve hayranlığın örttüğü hegemonik erkeklik ilişkisine doğrudan betimleyici birer örnektir. Ana toplum tarafından kabullenilmenin "beden" üzerinden gerçekleştirildiği örneklerdir. İşte bu çalışmada da temel hareket noktası, Karaman ilinde yaşayan göçmenlerin (çoğunlukla Suriyeli), ana toplum tarafından kabullenilmelerini sağlayacak nitelik, beceri ve yetenekleri olmayınca; bir tür tek sermayeleri olan erkeklik ve erkek bedenini geliştirme aracılığıyla en azından iletişimde olduğu çevre tarafından kabullenilme ve değer görmenin hedeflendiği düşünülmektedir. Kısacası bu erkekler, mesleki bilgi ve deneyimleri dahilinde, sosyal ilişki içerisinde yer edinmemektedirler. İlaveten kayıt dışı işlerde çalışan bir çok Suriyeli erkeklerin sosyal ilişki bazında toplumsal statü katmanında yer aldıklarını söylemek de oldukça güçtür. Vicdani yaklaşımlar ve duygusal ilişkiler istisnadır. Dolayısıyla, ilkel bir hiyerarşi oluşturan ve yalnızca erkeklik pratiği üzerinden yer edinilmesi mümkün olan, adaleli ve güçlü görünmek kendileri için farklı bir durum yaratmaktadır. Diğer bir deyişle, body-building, "gymnasium"lardaki gibi oldukça eski tarihlere kadar uzanan, erkeklerin kendileri arasındaki rekabetlerinde ve beraberliklerinde belirleyici olan bedensel pratiklerin yeni bir alanıdır. Erkeğin toplumsal statüsü söz konusu olduğunda beden muazzam bir politik unsur haline gelmektedir ki; statü, asimetrik güç ilişkilerinin konumunu ifade etmektedir denebilir.

Anahtar Kelimeler: Biyopolitika, Body-building, GYM-Gymnasium, Karaman İli, Sosyal Kabul, Göçmen Erkekler.

¹Ar. Görevlisi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, taylancandoganay@gmail.com

² Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü,acaglar@hacettepe.edu.tr

KENT VE GÖÇ: ZEBİLLİ ALİ EFENDİ MAHALLESİ ÖRNEĞİ

Arş.Gör. Ramazan KOCAKAYA¹

Güncel verilere göre Karaman'da geçici koruma altında bulunan 686 Suriyeli yaşamakta olup Karaman nüfusunun (246.672) yüzde 0,28'ine tekabül etmektedir. İkamet izni ile Karaman'da bulunan yabancı sayısı 216 iken, çalışma izni olan yabancı sayısı 17'dir. Karaman'da e-okul sisteminde kayıtlı Suriyeli öğrenci sayısı 124, yabancı uyruklu öğrenci sayısı ise 713'tür. 2017 yılında Karaman'da 50-99 arası düzensiz göçmen yakalanmıştır. Karaman'da Suriye, Afganistan ve Irak uyruklu göçmenlerin, sayıca diğer göçmenlerden fazla olduğu bilinmektedir. Bu üç grup içerisinde ise en kalabalık grubu Afganistan uyruklular oluşturmaktadır. Ancak, Göç İdaresi Genel Müdürlüğüne ait verilerde yalnızca Suriye uyruklu göçmenlerin sayısına ulaşabilmek mümkündür. Bu üç grubun ortak özelliği, kendi ülkelerindeki iç çatışmalardan kaçıp gelmiş olmalarıdır. Bu çalışmada, Karaman İlinin Merkez İlçesine bağlı Zembilli Ali Efendi Mahallesiindeki Afganistan uyruklu göçmenler çalışma grubunu oluşturmaktadır. Çalışma bölgesinin Zembilli Ali Efendi Mahallesi olarak belirlenmesinin nedeni, diğer mahallelere oranla göçmenlerin daha yoğun olarak yaşamasıdır. Çalışmada, göçmenlerin Karaman'ı ve Zembilli Ali Efendi Mahallesi tercih etme sebeplerinin, göç sonrası sosyal bütünleşme sürecine etki eden etmenlerin saptanması amaçlanmaktadır. Çalışma kapsamında öncelikle Zembilli Ali Efendi Mahallesi muhtarı ile görüşme gerçekleştirilmiş ve mahalle muhtarı vasıtasıyla da dört Afganistan uyruklu aile ile görüşülmüştür. Çalışma devam etmekte olup ulaşılabilecek beklenen bulgular şu şekildedir: Afganistan kökenli göçmenlerin Karaman'ı tercih etme sebepleri akrabalarının Karaman'da yaşıyor oluşudur. Karaman'da akrabası olan göçmenler Afganistan'dan direkt Karaman'a gelmektedirler. Zembilli Ali Efendi Mahallesi yerleşim olarak seçiminde ise kiraların görece uygun oluşu etkilidir. Sonuç olarak, Karaman'a ilk gelen Afganistan uyruklu göçmenlerin daha sonra akrabalarının da gelmesinde kolaylaştırıcı bir etmen oldukları, bir göç ağı oluşturdukları, Afganistan'daki güncel durum göz önüne alındığında göç akışının devam edeceği, dolayısıyla sosyal bütünleşme konusunda çalışmalara ihtiyacın olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Kent, Göç, Zembilli Ali Efendi Mahallesi, Karaman.

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü, rmznckky@kmu.edu.tr

TEMEL EĞİTİMDE SURİYELİ ÇOCUKLARIN EĞİTİMİNE YÖNELİK UYGULAMALARIN HATAY ÖRNEĞİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ

Prof. Dr. Veysel EREN¹
Arş. Gör. Zehra KURT²

Türkiye'nin, Soğuk Savaşın son dönemlerinden itibaren karşı karşıya kaldığı göçlerin hem Türkiye hem de dünya açısından en büyüğü, hiç şüphesiz ki, 2011 yılında Suriye'de başlayan iç çatışmalarla birlikte ortaya çıkmış; Suriye'den Türkiye'ye yönelik ilk toplu nüfus hareketi Hatay İli Yayladağı ilçesindeki Cilvegözü sınır kapısına doğru gerçekleşmiştir. Göç dalgasının başlangıç noktası olması sebebiyle araştırmanın Hatay kenti örneğinde ele alınması önem taşımaktadır. Göç sonrası uyum sorunu yaşayan göçmenler yerleşik hayata uyum konusunda zorlanmalarının yanı sıra, dâhil oldukları ülke ve şehirde hayat şartlarının da değişmesine sebep olmaktadır. Bu sebepten dolayı göçmen kitlesine yönelik yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde hazırlanan politikalar büyük önem taşımaktadır. Bu politikalar arasında eğitim politikaları en önemlisi olarak ortaya çıkmaktadır. Ülkelerini terk etmek zorunda kalan Suriyeli çocukların ve gençlerin Türkiye'de formal bir eğitim sürecine dâhil olup olmadığı önemli bir husustur. Göç dalgasının başlamasından ve ciddi bir boyut kazanmasından itibaren bazı çalışmalar yapılmış olsa da, Suriyeli çocukların eğitimi konusunda Türkiye'nin politika geliştirme bakımından geç kaldığı ve Suriyeli çocuklar için eğitimin önemini daha geç fark ettiği söylenebilir. Özellikle temel eğitimde Suriyelilerin eğitimine ilişkin nasıl bir politika yürütüleceği konusunda herkesin üzerinde uzlaştığı bir metodon hala geliştirilememiş olduğu görülmektedir. Eğitimin niteliği ve okullaşma oranı dikkate alınırca bu durum hem Türkiye'de kalmaya devam eden Suriyeliler hem de yerel halk açısından olumsuz birçok etkisinin görüleceği düşünülmektedir. Savaşın ne zaman biteceğinin ve Suriye'deki istikrarın ne zaman sağlanacağına belirsiz olduğu bu ortamda, önümüzdeki yıllarda Türkiye'de yaşamaya devam edip çocukluktan yetişkinliğe geçecek yüzbinlerce Suriyeli çocuk olacaktır. Söz konusu Suriyeli çocukların hangi beceri ve vasıf ile yetişkin hayatına geçiş yapacağı oldukça önemlidir ve bu durumun sağlıklı ilerlemesi ancak eğitimle mümkün olabilmektedir. Fakat teoride uyumlu işlemesi beklenen bu durumun uygulamada bazı aksaklıklar yaşanması halinde tam bir kaosa sebebiyet vermesi muhtemeldir. Nitekim uygulamada görülen bazı eksiklikler günlük hayatına devam eden yerel halkın da düzeninin bozulmasına yol açabilir. Örneğin, Suriyeli göçmen öğrencilerin başlangıçta temel eğitimlerini aldıkları Geçici Eğitim Merkezleri (GEM) uyum sürecini hızlandırmak adına kapatılmış, göçmen çocuklar devlet okullarına, yaşadıkları mahallelere göre dağıtılmış ve bu durum bir takım olumsuzlukları beraberinde getirmiştir. Bu çalışma, GEM'lerin kapatılması sonucunda söz konusu merkezlerde eğitim gören öğrencilerin Türkiye'deki devlet okullarına yerleştirilmesinin sonuçlarını, okul yöneticilerinden ve öğretmenlerden edinilecek bilgiler ve temel eğitimle ilgili devlet kurumlarından temin edilecek veriler doğrultusunda değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca çalışmada kültürel (Türkçe bilmemekten kaynaklanan dil sorunu), ekonomik (çocukların ailesine maddi katkı sağlamak zorunda olması) ve güvenlik (Suriyelilerin karma eğitim veren okullara çocuklarını göndermekten çekinmeleri) gibi sebeplerle ortaya çıkan sorunlar neticesinde Suriyeli öğrencilerin topluma ve kente entegrasyonu konusunda ne gibi çözümler önerileri geliştirilebilir sorusuna yanıtlanacaktır. Çalışma için göçmenlerin yoğun yaşadıkları ilçeler (Reyhanlı ve Kırıkhan) esas alınır, eğitim sürecinin yürütücüsü olan okul müdürleri ve sınıf öğretmenleri ile yüz yüze görüşmeler yapılacak ve yarı yapılandırılmış görüşme tekniği uygulanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Çocuk, Entegrasyon, Suriye, Geçici Eğitim Merkezleri.

¹Mustafa Kemal Üniversitesi, İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, veyseleren@hotmail.com

²Mustafa Kemal Üniversitesi, İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, zehraakurt@gmail.com

ULUSLARARASI GÖÇTE TOPLUMSAL CİNSİYET AÇISINDAN KARAMAN'A BAKMAK

Melek AÇIKALIN¹
Kemal TOLUK²

Teknolojik gelişimler ve küreselleşmeyle beraber dünyanın bir yerindeki değişimler başka yerleri de etkileyebilmektedir. Son dönemdeki göç dalgaları yalnız bölgesel dinamikleri değil, küresel değişimleri de tetikleyebilmektedir. Yerinden edilmişliğin yarattığı değişim göç edenleri etkilediği gibi, göç edilen yerleri ve yerleşik halkı da etkilemektedir. Etkilenmenin mekânlarından biri de kentler olmaktadır. Sığınmacı sayısı arttıkça, sığınmacıların yeni mekânlarındaki yerleşik halkla ilişki olasılığı da artmakta; o kadar ki, sığınmacılar kentleşme sürecinin niteliğini bile etkileyebilmektedir. Sığınmacılar yerinden edilmişlik, iş, aş ve barınak bulmak gibi temel yaşamsal sorunların yanı sıra, kente ve kent halkına uyum problemleriyle de baş etmek zorunda kalmaktadırlar. Uluslararası göç gibi kriz durumlarında kadınlar, çocuklar, heteroseksüel olmayanlar, çalışmayan erkekler ve yaşlılar gibi toplumsal hiyerarşide en altta bulunanlar daha fazla sorun yaşamaktadırlar. Bu araştırma, 2010 yılının sonlarında Ortadoğu'da yaşanan Arap Baharı başta olmak üzere çeşitli nedenlerle ülkesinden ayrılıp, Türkiye'ye gelen sığınmacıların yaşam pratiklerini merkeze alıyor. Bu bağlamda Karaman'daki sığınmacıların göç sürecindeki deneyimlerinden başlamak üzere, yeni bir topluma uyum süreçlerini, bu kapsamda günlük hayatta karşılaştıkları zorlukları, ayrımcılık veya destekleri toplumsal hayata katılma biçimlerini ve kentteki görünürlüklerini keşfetmeyi hedeflemektedir. Bu doğrultuda; toplumsal cinsiyet, uluslararası göç, küreselleşme ve yoksulluk kuramları ışığında, kartopu tekniğiyle belirlenen 21 hane 2017 yılı boyunca ziyaret edilerek katılımsız gözlem gerçekleştirilmiştir. Ardından bu hanelerde anket yapılarak 122 kişinin demografik bilgileri derlenmiştir. Son olarak, bu gruptaki beş kadın ve yedi erkek katılımcı ile derinlemesine görüşme yapılarak, kadınlığın ve erkekliğin yeni bir yaşam deneyimi içinde çeşitli biçimlerde nasıl şekillendiğine ve hane içindeki ilişkilere etkisi irdelenmiştir. Karaman'ın, göç konusu da dâhil olmak üzere sosyolojik araştırmalara çok ender konu edilmiş olması bu araştırmayı özellikle önemli kılmaktadır. Bunun yanı sıra, son zamanlarda Türkiye kamuoyunu meşgul eden uluslararası sığınmacıların nasıl yaşadıkları ve çevreleriyle ne tür ilişkiler kurabildikleri gibi konuları bir İç Anadolu kentinde örneklemesi bakımından da bu araştırma önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Göç, Toplumsal Cinsiyet, Kentleşme, Küreselleşme, Yoksulluk.

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü, melekacikalin70@gmail.com

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü, kemaltoluk@gmail.com

KENTSEL YAŞAMI KOLAYLAŞTIRMANIN ARACI AKILLI KENTLER: TANIM, BİLEŞEN VE UYGULAMALAR

Doç. Dr. Erhan RSELLİ¹
Berfin GÖKSOY²

20. yüzyılın son çeyreğinde bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan değişim ve dönüşüm beraberinde insanoğlunun hayatını kolaylaőtıracak birçok yenilik getirmiştir. Bununla birlikte devlet-vatandaş ilişkileri bağlamında kamusal hizmetlerin 7/24 bir anlayıőla hızlı, etkin, kaliteli ve verimli sunulması gündeme gelmiştir. Bu doğrultuda e-devlet, e-belediye, e-vatandaş, e-kent gibi kavramlar kullanılır hale gelmiştir. Kentler canlı birer organizma olarak değerlendirildiğinde sürekli geliőtir ve değişim içerisinde oldukları ile zaman içerisinde nüfus yoğunluğunun da artmasıyla kentsel yaşamın karmaşıklıőası ile bireylerin ihtiyaçlarının çeşitlenmesi ve bunların karőtılanması hususunda zorlukların yaşanması söz konusudur. İşte tam da bu noktada teknolojinin günümüzde kent yaşamını kolaylaőtırabilecek ve daha kaliteli hale getirebilecek etkili bir çözüm yolu olup olamayacağı gündeme gelmiştir. Böylece hayatımıza giren teknolojinin kentlerdeki yansımaları, kentin problemlerini bilgi iletişim teknolojilerinden faydalanarak zmmeyi amaç edinen "akıllı kent" modeli ile olmuştur. Bu doğrultuda çalışmanın amaı, kentler üzerinde bilgi iletişim teknolojileri vasıtası ile önemli bir deęiőtirine sebep olan ve vatandaşların hizmet alma kalitesini yükselteceğine inanılan akıllı kentlerin temel özellik ve bileőenlerini açıklayarak, dünya ve Türkiye'de iyi uygulama örnekleri üzerinden akıllı kent uygulamalarını ele alıp incelemektir. Bu amaçla çalışmada, ilk bölümde, akıllı kent tanımı, bileşenleri ve akıllı kent göstergelerine yer verilmektedir. İkinci bölümde ise uluslararası ölçekte uygulanan akıllı kent uygulamaları kısaca değinildikten sonra, bu uygulamaların ülkemiz yerel yönetim birimlerine ne derece yansıdığını analiz edebilmek için Türkiye'deki akıllı kent örnekleri ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Akıllı Şehir, Akıllı Şehir Bileşenleri, Akıllı Şehir Göstergeleri, Bilgi İletişim Teknolojileri, Türkiye.

¹ Necmettin Erbakan Üniversitesi SBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, eorselli@konya.edu.tr

² Necmettin Erbakan Üniversitesi SBE Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi 100/2000 Programı Yoksulluk alıőmaları Doktora ğrencisi, berfingoksoy@gmail.com

"AKILLI ŞEHİR" OLGUSUNUN KENT BİLGİ SİSTEMLERİ BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ: BÜYÜKŞEHİR PERSPEKTİFİ

**Arş.Gör. Ecem Buse SEVİNÇ ÇUBUK¹,
Dr. Öğr. Üyesi Halim Emre ZEREN²**

Şehir projelerini destekleme ve yerel halka güncel haritalar ve coğrafi bilgi sağlama maksadıyla pek çok şehir entegre coğrafi bilgi sistemleri (CBS) programı başlatmıştır. CBS, harita oluşturma ve çeşitli şehir programlarını geliştirme amacıyla yeni trendler ve metrikler hakkında bilgi sağlamak ve aynı zamanda mekansal bilgileri çizelgesel verilerle bütünleştirmeyi sağlayan bir teknoloji ve iş sürecidir. Şehirlerin gelişimi, sorunları ve planlamasına yönelik bilgisayar tabanlı öngörü programları oluşturmaya zemin hazırlayan CBS, şehirlerin tüm fonksiyonlarını içine alan "kent bilgi sistemleri"ne (KBS) dönüştürülmektedir. Günümüzde etkili şehir planlamasının ötesinde şehrin tüm paydaşlarını bir araya getirerek akıllı şehir ortamı yaratmak için kent bilgi sistemleri "akıllı kent bilgi sistemleri"ne evrilmeye başlamıştır. Bu araştırma, akıllı şehir ve kent bilgi sistemlerinin kavramsal analizi üzerinden mevcut tanımlamaları Türkiye'deki büyükşehir belediyelerinin belirtilen misyon/vizyon söylemleri ile karşılaştırmaktadır. Bu karşılaştırma, akıllı şehirlerin teknoloji odaklı tanımları ile şehir yöneticilerinin esas odakları arasında bir kopukluk olduğunu ortaya koymaktadır. Bu çalışma, söz konusu kopukluğun giderilmesinde CBS'lerin akıllı kent sistemlerine dönüştürülmesiyle nasıl giderilebileceğini Peffers ve arkadaşlarının (2007) "Design Science" (tasarım bilimi) yöntemiyle ele almaktadır. Böylelikle, şehir misyon/vizyon söylemlerinde ele alınan amaçlara uygun olarak herhangi bir şehrin akıllı şehre dönüştürülmesini sağlayacak bir bütünleşik sistem çerçevesi ve modeli ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Araştırmanın sonucunda, akıllı şehir projeleri başlatmak için gerekli olan bilgi iletişim teknolojileri (BİT) sistemlerini ve sistem entegrasyonlarını destekleyen bir BİT altyapısı tasarlanmıştır. Bu teorik çalışma, akıllı projelerin şehir misyon bildirimlerinde tanımlanan bir çıktısı olmasını sağlamayı amaçlamaktadır. Her şehrin kendi misyon bildirgesine sahip olduğunu kabul ederek, literatürde tanımlanan metriklerle birleştirilen genelleştirilmiş proje çerçevesinin, şehir liderlerinin, şehir misyonu açısından yorumlanabilecek ölçülebilir çıktılara sahip akıllı şehir projelerini tasarlamasına, onaylamasına ve bunlara yatırım yapmasına öncülük etmesi beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafi Bilgi Sistemleri, Kent Bilgi Sistemleri, Akıllı Şehir, Bütünleşik Sistem Çerçevesi, Tasarım Bilimi Yöntemi.

¹Adnan Menderes Üniversitesi Söke İşletme Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü, ecembuse.sevinc@adu.edu.tr

²Adnan Menderes Üniversitesi Söke İşletme Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü, emre.zeren@adu.edu.tr

KENTSEL DÖNÜŞÜMDE AKILLI KENT UYGULAMALARI: ESKİŞEHİR İLİ TEPEBAŞI BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Murat YAMAN¹
Öğr. Gör. Erkan ÇAKIR²

Türkiye’de son zamanlarda hız kazanan kentsel dönüşüm projeleri, Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşundan beri göze aldığı en büyük projelerdendir. 20 yıllık bir süreci ve 6,5 milyon konutun yeniden inşa edilmesini kapsayan projeler, 17 milyon vatandaşın ekonomik, sosyo kültürel, çevresel vb. birçok açıdan etkilemektedir. Büyük kaynak kullanımları gerektiren kentsel dönüşüm projeleri, mekânların yıkılıp yerine yenilerinin yapılması ya da fiziki bir değişimden ziyade bir zihniyet, bir bakış açısı değişimini de ifade etmektedir. Kentsel dönüşüm sonucu ortaya çıkan kentlerin çağımız kentleşme ilkeleri ile uyumlu olması ve sürdürülebilirlik ilkesini de bünyesinde barındırması gerekmektedir. Kentlerde ortaya çıkan önemli problemler olan ulaşım, trafik, çevre gibi sorunların yanında aynı zamanda artan nüfus ile birlikte kıt kaynakların kullanımında da sıkıntılar çıkmaktadır. Kaynakların etkin ve verimli kullanımı en az ulaşım, trafik ve doğal afet sorunları kadar önemli hale gelmiştir. Bu sorunların farkına varan birçok bilim adamı teknolojinin her alanda kullanılmasını zorunlu görmüşlerdir. Bu noktada akıllı kent kavramı öncelikli ele alınmaya başlamıştır. Bilgi iletişim teknolojilerinin kentsel alanlara entegre edilmesi sunulan hizmetlerde artık maliyetlerin azaltılması, kaynak etkinliğinin sağlanması ve vatandaşların yaşam kalitesinin artırılması amaçlanmıştır. Akıllı kentler toplumsal hayatta birçok kolaylık ve fayda sağlamaya yönelmiştir. Akıllı kentler artık bir ütopya değildir ve Türkiye’nin de içinde bulunduğu birçok ülkede uygulanan başarılı çalışmalar olmuştur. Bu tartışmalara farklı bir boyut kazandırma gayesi güden bu çalışma da kentsel dönüşümde akıllı kent uygulamalarını ortak çatı altında birleştirmeyi ve olumlu olumsuz yönleriyle analiz etmeyi amaçlamaktadır. Eskişehir Tepebaşı Belediyesi örneğinde, kentsel dönüşüm projesinde akıllı kent uygulamasını farklı boyutları ile değerlendirmeyi ve konu kapsamında yeni bakış açılarını ve önerilerini ortaya koymayı planlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Akıllı Kentsel Dönüşüm, Akıllı Kentler, Tepebaşı Belediyesi.

¹Dumlupınar Üniversitesi İİBF Kamu Yönetimi Bölümü, murat.yaman@dpu.edu.tr

²Dumlupınar Üniversitesi Altıntaş MYO, erkan.cakir@dpu.edu.tr

AKILLI KENT ÇALIŞMALARININ GÖSTERDİĞİ EĞİLİM: ULAKBİM TR DİZİN VE SSCI ANALİZİ

**Arş.Gör. İrfan ÖZACİT¹,
Prof.Dr. Uğur ÖMÜRGÖNÜLŞEN²**

İnsanların yarısından fazlasının kentlerde yaşadığı günümüzde teknolojiye hızlı gelişim ve değişim kent yaşamını yakından etkilemiştir. Bu değişimin bir yansıması ise son yıllarda akıllı teknolojilerin gelişmesi olmuştur. Teknolojiye bu gelişim ve değişimin kentlere yansıması "akıllı kent" olgusunu ortaya çıkarmıştır. Ancak zamanla akıllı kent olgusu teknolojik içeriğini aşarak sosyal, ekonomik ve siyasal anlamda daha üst değerlerle birlikte ele alınıp çalışılmaya başlanmıştır. Bu çalışmanın amacı "akıllı kent" olgusunun sosyal bilimler literatüründe ele alınış eğilimini analiz etmektir. Bu kapsamda "akıllı kent" olgusunun uluslararası ve ulusal literatürde ele alınma eğilimi Web of Science'ın Çekirdek Koleksiyonu'nda (Core Collection) yer alan SSCI (SocialSciencesCitation Index) ve ULAKBİM TR Dizin'in Sosyal Bilimlerle ilgili endekslerindeki literatür çerçevesinde değerlendirilecektir. Çalışmadan elde edilen bulgular "akıllı kent" olgusu üzerine yapılan çalışmaların ne zaman, nasıl ve hangi yönde gelişim ve eğilim gösterdiğini ortaya koyacaktır. Bu anlamda, dünyadaki ve Türkiye'deki akıllı kent çalışmalarının hangi boyutta olduğu ve Türkiye'de yapılan çalışmaların hangi ölçüde dünyadaki eğilimi yakaladığı belirlenmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Akıllı Kent, SSCI, ULAKBİM TR Dizin.

¹Hacettepe Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, irfan.ozacit@hacettepe.edu.tr

²Hacettepe Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, H.Ü. Yerel Yönetimler Uygulama ve Araştırma Merkezi omur@hacettepe.edu.tr

MODERNİTENİN KENTLERE ETKİSİ KİMLİKSİZ MAHALLELER: İSTANBUL ALTINTEPE MAHALLESİ ÖRNEĞİ

*"Nerenizden yaralandıysanız, kimliğiniz orasıdır"
Milan KUNDERA*

Arş. Gör. Arzu YILMAZ ASLANTÜRK¹

Kent toplumunun idari tanımında mahalle fiziki sınırlar ile açıklanmaktadır. Toplumsal açıdan da çeşitli imgeleri içerisinde barındıran mahalleyi sadece fiziki sınırlar çerçevesinde tanımlamak eksik bir değerlendirmeye yol açmaktadır. Toplumsal bir varlık olan mahalle, böylece soyut sınırlarla kendine özgü bir mahalle kimliği oluşturmaktadır. Mahalle kimliğinin kaynağını oluşturan soyut sınırlar ise, yaşam tarzı ve kültürel özellikler tarafından biçimlendirilmektedir. Bu çalışma, kentlerde modernitenin gelişmesine bağlı bir şekilde artan kapalı konut sitelerinde mahalle kimliğinin nasıl dönüşüme uğradığı ve modern kent yapısında "mahalle sakini" kavramının ne şekilde değiştiğini Altintepe Mahallesi örneği üzerinden incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada etnografik temelli yöntem kullanılmaktadır. Altintepe mahallesinde önceden tek katlı evlerde yaşayıp, daha sonra kapalı konut sitelerini tercih eden "eski mahalleli"lerle derinlemesine mülakat yapılmıştır. Çalışmada Altintepe mahallesinin seçilmesi, yazarın doğup büyüdüğü mahalle olması nedeniyle doğal gözlem yapabilmesini olanaklı kılmıştır. Çalışma üç bölümde ele alınmaktadır. Çalışmanın birinci bölümünde, neoliberal politikalar etkisinde kalan kentin dönüşümünün mahallenin sosyolojik yapısına yansımaları, kuramsal düzlemde tartışılacaktır. Buna ek olarak, mahalle kimliğinin ilk dile gelişi olan Altintepe mahallesindeki cadde, sokak adlarının nereden geldiği sorgulanacak ve yaşanan yerin sosyo-kültürel yapısıyla ilgili ilişki kurulmaya çalışılacaktır. İkinci bölümde ise, mahalle kimliğinin oluşumunda etkili olan mahalle nostaljisi tarihsel çerçeve içinde değerlendirilecektir. Çalışmanın üçüncü bölümde ise, saha çalışmasından elde edilen veriler analiz edilecektir.

Anahtar Sözcükler: Mahalle Kimliği, Mahalle Nostaljisi, Altintepe Mahallesi, Mahalle Sakini.

¹Karadeniz Teknik Üniversitesi İİBF Kamu Yönetimi Bölümü, aslanturkarz@hotmail.com

KENTLEŞME VE KENTE UYUM: ANKARA GÜVENTEPE MAHALLESİ ÖRNEĞİ¹

Dr. Öğr. Üyesi Sinan YAZICI²

Modern kentleşme süreci, 18. yüzyıldan sonra ortaya çıkan sanayileşmenin bir sonucudur. Sanayileşme öncesi temel üretim biriminin tarım olması nedeniyle kent nüfusu kırsal nüfusun gerisinde bulunmaktadır. Sanayileşme ile birlikte bu durum tersine dönmeye başlamıştır. Kırsal bölgelerdeki nüfusun kentlere yönelmesi, önce sanayileşmiş merkez ülkelerde başlamış daha sonra, özellikle, II. Dünya Savaşı sonrasında gelişmekte olan çevre ve yarı çevre ülkeleri de etkisi altına almıştır. Çevre ve yarı çevre ülkeler gibi ülkemizde de kentleşme 1950'li yıllardan itibaren başlamış ve yoğunlaşarak devam etmiştir. Bunun sonucu olarak ülkemiz geçekondulaşma gerçeği ile karşı karşıya kalmıştır. Ülkemizde bu sorun ile ilgili olarak değişik çalışmalar yapılmış fakat sorun 1999 Marmara Depremi'ne kadar devam etmiştir. Marmara Depremi ile birlikte ülkede kentsel dönüşüm çalışmalarına hız verilmiştir. Ankara'nın Yenimahalle İlçesi Güventepe Mahallesi'nde ilki 2008 ve ikincisi 2018 yılında gerçekleştirilen bu çalışma, araştırma bölgesindeki halkın kentleşme süreci ve kente uyum sorunlarını ele almaktadır. 2008-2018 yılları arasında ortaya çıkan kentsel dönüşüm çalışmalarının kente uyum sürecine etkileri de bu çalışma ile ortaya konulmuş olmaktadır. Tarama araştırması ve derinlemesine mülakatla gerçekleştirilen araştırma sonucunda halkın kentleşme ve kente uyum konusunda önemli mesafeler aldığı anlaşılmaktadır. Ancak 1999 Marmara Depremi'nden sonra ağırlık verilen kentsel dönüşüm çalışmalarının bu anlamda olumsuz sonuçlarının olduğu anlaşılmaktadır. Bunlardan biri, akraba ve hemşerilerinden uzaklaşmak zorunda kalan ve apartman hayatının sosyal hayata getirmiş olduğu değişimden etkilenen katılımcıların kendilerini yalnız hissetmeleridir. Bu anlamda geçekondunun ve kır hayatının birincil ilişkilerine özlemlerinin devam ettiği gözlemlenmiştir. Diğeri ise apartmanlaşma sonucunda insanların doğa ile ilişkilerinin kopmasının ortaya çıkardığı olumsuzluklardır.

Anahtar Kelimeler: Geçekondu, Kentsel Dönüşüm, Kentleşme, Kente Uyum.

¹2008 yılı yüksek lisans kentleşme dersi ödevinde hazırlanan çalışma ile 2018 yılı alan araştırmasının karşılaştırılmasıdır.

²Bayburt Üniversitesi İİBF Kamu Yönetimi Bölümü, sinanyazici@bayburt.edu.tr

BAYBURT KENTİ ÖRNEĞİNDE GÜVENLİ KENT ÜZERİNE BİR İRDELEME

Esmeray ALACADAĞLI¹
Kadir YILMAZ²
Medine YARDIMCI³

Kentler, insanların yerel ve ortak gereksinimlerini karşılamak üzere bir araya gelmeleriyle oluşan mekanlardır. Kentler, geçmişten günümüze pek çok ulus ve kültürden insana; fiziksel, ekonomik ve sosyal açılardan örgütlenerek bir arada yaşama olanağı sağlamıştır. Birçok tarih ve kent bilimci; insanlığın değişim ve dönüşümün izlerinin sürüldüğü uygarlık tarihi ile kent tarihi özdeşleştirir. Onlara göre bu iki alanda yaşanan süreçler birbirine paralel gitmiştir. Sanayileşme, bilimsel ve teknolojik gelişmeye bağlı olarak ortaya çıkan küreselleşme ve uluslararası sermaye hareketleri, kentleri de ekonomik, sosyal, hukuksal ve siyasal açılardan değiştirip dönüştürmüştür. Dahası bu süreçte kentler, ulus devletten bağımsız olarak küresel ekonomiye eklenmeye başlamıştır. Günümüzde kentleri ekonominin temel bir fonksiyonu olarak gören yaklaşımlar ve liberal ekonomi politikaları sonucu kentler; belli özellikleri öne çıkarılarak cazibe merkezleri haline getirilmeye ve markalaştırmaya çalışılmaktadır. Uluslararası ve ulusal sermayeden daha fazla pay almak, büyümek, gelişmek isteyen kentler de kendilerini özellikle bir konuda uzmanlaşmaya ve öne çıkmaya zorlamaktadır. Bu nedenle bazen kent yönetimlerinde bazen de uluslararası kuruluşlarca kentler; güvenli kent, huzurlu kent, akıllı kent gibi sıfatlar eklenerek tanımlanmakta ve pazarlanmaktadır. Bu çalışmanın amacı; küreselleşen dünyada liberal ekonominin kurallarına göre öne çıkmak, kenti cazip kılmak, uluslararası ve ulusal sermayeden daha fazla pay almak üzere kent yönetimi ya da ulusal ve uluslararası kuruluşlarca kentlere atfedilen tanımlamaların, kentlerin kendi gerçekliği ve uygulamalarıyla ne ölçüde örtüştüğünü, kendini "güvenli kent" diye tanımlayan Bayburt örneğinde ortaya koymaktır. Çalışmada; güvenli kent kavramının ortaya çıkışı, içeriği, özellikleri ve uygulamaları ile ilgili veriler, yapılacak literatür taraması ile sağlanacaktır. Kentte yaşayanların ve kenti yönetenlerin "güvenli kent" kavramı ile ilgili yaklaşımları, beklentileri ve algıları ise "güvenli kent" olmanın gerektirdiği kriterlere yönelik soruları içeren bir soru kağıdının, Bayburt'ta yaşayan farklı eğitim, kültür düzeyindeki gruplara ve kent yönetimine uygulanması sonucu elde edilecektir. Bu iki grup verinin analiz ve değerlendirilmesi ile Bayburt kentinin "güvenli kent" tanımlamasının gerekli kıldığı özellikleri ne ölçüde karşıladığı ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kent, Güvenli Kent, Liberal Ekonomi Politikaları, Cazibe Merkezi.

¹Bayburt Üniversitesi İİBF Kamu Yönetimi Bölümü, ealacadagli@bayburt.edu.tr

²Bayburt Üniversitesi İİBF Kamu Yönetimi Bölümü, kadiryilmaz6696@gmail.com

³Bayburt Üniversitesi İİBF Kamu Yönetimi Bölümü, mdnyrdmci05@hotmail.com

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN TOPLUMSAL CİNSİYET BOYUTU

Öznur YAVUZ¹

Küresel bir sorun olan iklim değişikliğinin etkileri coğrafi konuma, ekonomik koşullara, yaş ve cinsiyete göre dünyanın her yerinde farklı derecede hissedilmekte ve farklı sonuçlar doğurmaktadır. İklim değişikliğinin su kaynakları, sağlık, tarım, ekonomi ve kalkınma, insan hakları olmak üzere pek çok alanda etkileri bulunmaktadır. İklim değişikliği bir çevre sorunu olarak görülmeyle beraber etkilerinin çeşitlilik göstermesi, sorunun çok yönlü ve karmaşık olması konunun toplumsal cinsiyet boyutunu da görünür kılmıştır. Yapılan çalışmalarda kadınlara toplum tarafından yüklenen toplumsal roller ve kadınların yerine getirmek zorunda kaldıkları sorumluluklar ile iklim değişikliğinin sonuçları arasında güçlü bir ilişki olduğu vurgulanmaktadır. İklim değişikliğinin sebep olduğu kuraklık, çölleşme, sel, ormansızlaşma, biyoçeşitliliğin azalması, kadınların toplumca kendilerine yüklenen yemek pişirme, temiz suya ulaşma, gıda güvenliği gibi sorumlulukları yerine getirmelerini olumsuz etkilemektedir. Bu durum da toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin yaygın olduğu ülkelerde iklim değişikliğinin sonuçlarının daha fazla hissedileceği anlamını taşımaktadır. İklim değişikliği konusunun toplumsal cinsiyet boyutuna rağmen çevre ve kalkınma programları ile uluslararası sözleşmelerin kadın unsurundan yoksun olduklarını görmekteyiz. Toplumsal cinsiyet perspektifini içermeyen politikalar ise kadınları iklim değişikliği konusunda daha savunmasız ve kırılgan hale getirmektedir. Bu çalışma, iklim değişikliği sorununun ihmal edilen ve eksik kalan yanının kadın unsuru olduğundan hareketle iklim değişikliği ve toplumsal cinsiyet ilişkisini ortaya koyarak önerilerde bulunacaktır.

Anahtar Kelimeler: İklim Değişikliği, Toplumsal Cinsiyet, Kadın.

¹ İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Doktora Öğrencisi, İstanbul, Türkiye, oznur.yavuz@medeniyet.edu.tr

TARİHSEL SÜREÇTE DEĞİŞEN MEKÂN KAVRAMI VE ALGISI

Yeşim SIRT¹

Tarih boyunca kentler; ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel özelliklerin de değişmesiyle birlikte değişim ve dönüşüme uğramış; bu değişim ve dönüşüm sürecinde mekân kavramı algısı da değişmiştir. Kent ve mekan tanımlamaları, kavramsallaştırmaları, ele alışları farklılaşmakla birlikte, genel olarak mekan, özel olarak insan kurgusu yaşam alanı olarak kent, insan varlığı için kaçınılmaz ve olmazsa olmazlar arasında yer almaktadır. İnsanın varlığı için en temel gereksinim olarak mekan, insan tarafından değiştirilirken, mekan da insanı ve insani olanı yeniden tanımlamakta ve etkilemektedir. Uzay (space) eski terimde "mekân", genel anlamda kullanmak gerekirse;"var olan her şeyi bulunduran" şeklinde kavramsallaştırılırken, özellikle küreselleşmeden sonra mekân bir "gösteri yeri" haline dönüşmüştür. Bu çalışmanın amacı, değişim ve dönüşüm süreçlerinde mekân algısının nasıl değiştiğini ele almaktır. Özellikle, küreselleşme süreciyle birlikte rekabet ortamında küresel kentler arasında yerlerini almak uğruna kentlerin imajlarının yatırımları çekecek mekânlar haline dönüştürülmesini incelemektir. Mekân kavramının evrenselliği önemli bir özellik olarak görülse de mekânın herkes için farklı algılanması bu söylemin eleştirilmesinde en önemli neden olmuştur. Çalışmanın ilk bölümünde mekan kavramı hakkında literatür çalışması yapılmış, ikinci bölümünde ise tarihsel süreçte değişen mekan algısı açıklanmaya çalışılmıştır. Son bölümde, bu araştırmalar ve tartışmalar eşliğinde mekânın değişimi örnek alanlar üzerinden incelenerek değişim ve dönüşümü hakkında genel bir değerlendirme yapılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mekân, Tarihsel Süreçte Mekan, Küreselleşme, Kentlerde Rekabet, Gösteri Yeri.

¹Şehir Plancısı, yesimsirt1993@gmail.com

KENTSEL MEKANDA SURİYELİ MÜLTECİLER VE KENT MÜLTECİLERİNE HİZMETTE BELEDİYELERİN ROLÜ

Öğr.Gör.Dr. Harika UÇAR ALTINIŞIK¹

Farklı dönemlerde farklı şekillerde gerçekleşmiş olsa da göç Türkiye'yi birçok alanda değiştiren ve dönüştüren etkileriyle tartışılmaya değerli bir kavramdır. Hatta Türkiye tarihini bir göçler tarihi olarak değerlendirmek bile mümkündür. Günümüzde de özellikle Suriye'de yaşanan iç savaşın mağdurlarının çoğunluğunun sığınağı haline gelmesiyle Türkiye'de göç farklı bir biçimde tartışma konusu olmuştur. Zira 3,5 milyonu aşan bir sayı ile Türkiye'nin tarihinde karşı karşıya kaldığı en büyük kitlesel göç sürecinin oldukça geniş bir yelpazeye yayılan etkileri mevcuttur. Mültecilerin bir ülkeye kitlesel girişleri başladığında, genelde ülke yönetimleri bu kitleleri, geldikleri ülkenin sınır bölgelerindeki kamplarda tutup ülkelerinde durum normalleşince geri dönmeleri sağlamaktadır. 2011 yılına kadar yaşanan olaylarda Türkiye'de de benzer uygulamalar gerçekleştirilmiş olsa da mülteci sayısının fazlalığı, sınır bölgelerinde kurulan 26 kampın ihtiyacı karşılamakta yetersiz kalması, Suriye'nin normalleşme sürecine girmesinin gecikmesi ve bunun gibi farklı nedenlerle mülteciler Türkiye'nin içlerine doğru dağılmaya başlamıştır. 2016 yılı verilerine göre Suriye'li mültecilerin yalnızca % 8'i sınır bölgesine yakın yerlerde kurulan kamplarda yaşamaktadır. Mülteci kamplarının bulunduğu 10 ildeki (Adana, Adıyaman, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Mardin, Osmaniye ve Şanlıurfa) toplam (kamplardaki ve kent merkezlerindeki) Geçici Koruma kapsamındaki Suriyeli sayısı 1,6 milyondur. Yani, Suriyeli mültecilerin yarısından fazlası İstanbul, Bursa, Mersin, İzmir, Konya, Ankara başta olmak üzere Türkiye'nin bütün kentlerinde "kent mültecileri" olarak yaşamlarını sürdürmektedirler. Mültecilerin sayısının toplam nüfusun % 5'ine ulaşması ve kentte kalış sürelerinin de uzamasıyla birlikte yerel yönetim birimleri mültecilere yönelik ihtiyaçlar ve sorunların muhatabı konumuna gelmiştir. Bu çalışmada, yerel yönetimlerin ve özellikle belediyelerin mültecilerle ilgili sorunlar karşısındaki yasal ve idari durumu incelenerek daha önceden tecrübe edilmemiş olan bu sürecin nasıl yönetildiği, yerel yönetimlerin ne tür çalışmalar yaptığı ve bunların yeterli olup olmadığı değerlendirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Kent mültecileri, Kent Mültecilerinin Sorunları, Mültecilerin Kente Uyumu, Belediyelerin Mültecilere Yönelik Hizmetlerde Görev ve Sorumlulukları.

¹Gazi Üniversitesi Tapu Kadastro Yüksekokulu, harikaucar@hotmail.com

İKLİM DEĞİŞİKLİKLERİ VE TÜRKİYE'DE İKLİM MÜLTECİLERİNİN YARATACAĞI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Kıvanç DEMİRCİ¹

Bireylerin daha iyi bir gelire sahip olmak, eğitim ve sağlık hizmetlerinden etkin bir şekilde faydalanmak, kentsel alanlardaki büyüme rantlarından faydalanmak, yaşadıkları ülkelerdeki siyasi karışıklıklar nedeniyle güvende olmamak gibi çeşitli nedenlerle ortaya çıkan farklı göç tipleri konusunda literatürde zengin alan araştırmaları bulunmaktadır. Göçlere yönelik tarihte karşılaşılmış ve kayıtlara giren ve son yıllarda küresel ısınma ve iklim değişikliği "ifadesi" ile tekrar önem kazanan göç nedenleri akademik ve idari olarak incelenmeye değer görülmektedir. Nitekim, Uluslararası Göç Örgütü tarafından 2017 yılında yayımlanan "2018 Dünya Göç Raporu"nda 2008-2017 yılları arasında her yıl ortalama 25.3 milyon insanın afetler sebebiyle göç ettiği, göç edenlerin de yaklaşık %97'sinin sel, fırtına, kuraklık gibi iklim değişikliğinden kaynaklı nedenlerle yer değiştirdiği ifade edilmiştir. İklim değişikliklerinin tetiklediği göçler, 1951 Cenevre Sözleşmesi'nde yer alan zorla siyasi olarak yerinden edilme ve bu nedenle hayati tehlike içinde olma gibi temel unsurları içeren mülteci tanımına girmemekle birlikte, "iklim mültecileri" başlığı altında incelenmektedir. Bu çalışmada, uluslararası ve ulusal literatürde iklim mültecilerinin tanımına ve yasal çelişkiler ile Türkiye'deki gelişmelere değinilecektir. Ayrıca, iklim mültecilerine yönelik Türkiye özelinde gelecek senaryosu yapılarak, çok yönlü sorgulama ve getirilebilecek çözüm önerileri değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: İklim Mültecileri, İklim Değişikliği, 1951 Cenevre Sözleşmesi, Sığınma Arayanlar.

¹Dokuz Eylül Üniversitesi Kamu Yönetimi Bölümü Doktora Öğrencisi, kivandemirci4@gmail.com

DÜZENSİZ GÖÇÜN KENTSEL ALANLARDA "DÜZENLENMESİ": ORTA AMERİKALI TRANSİT GÖÇMENLERİN MEKSİKA KENTLERİNDEKİ GEÇİCİ DURAĞI "GÖÇMEN EVLERİ"

Dr. Öğr. Üyesi Elif Tuğba DOĞAN¹

Günümüzde yoksulluk, siyasal ve ekonomik istikrarsızlık, şiddet, doğal afetler gibi nedenlerle pek çok insan daha iyi yaşam koşullarına erişmek umuduyla ülkesinden gönüllü ya da zorunlu olarak ayrılmaktadır. Ancak hedef ülkelerin katı göç politikaları, pek çok göçmenin yasal düzenlemelere uygun olmayan biçimde göç etmesine neden olmaktadır. Bu düzensiz göç süreci, göçmenleri suç çetelerinin şiddetine (kaçırılma, yaralanma, gasp ya da infaz edilme), göçmen kaçakçılarının istismarına ve/veya yerli halkın yabancı düşmanlığına karşı savunmasız bırakmaktadır. Orta Amerika ülkelerinden başlayarak Meksika üzerinden kuzeye -en çok uluslararası göçmen barındıran ABD'ye-yönelen rotada Meksika toprakları transit göçmenler için son derece tehlikelidir. Geçerli belgeleri olmadan Meksika sınırını geçmiş Orta Amerikalı transit göçmenlerin yetkililerden, çete şiddetinden kaçarak tamamlamaya çalıştığı göç yolunda, kilise ve diğer sivil toplum örgütlerinin sorumluluğunda yiyecek, giyecek, barınma ve sağlık hizmetleri veren "göçmen evleri" (*casas de migrantes*) stratejik bir konuma sahiptir. Genellikle göç rotalarındaki kentlerin demiryoluna yakın yerleşim yerlerinde hizmet veren bu evler, yoksul mahallelerde kurulmaktadır. Mahalle sakinlerinin, göçmenlerin suç oranlarının artmasına neden oldukları gerekçesi ile şikâyetçi olduğu bu evlerin kapatıldığı dönemlerde göçmenlerin kentin daha geniş bir alanına yayıldığı, sokaklarda yattığı bilinmektedir. Hem kent sakinleri hem de göçmenler açısından yönetilmesi gereken bu süreçte yerel yönetimlerin kilise ve sivil toplum örgütleriyle işbirliğine gitmesi, düzensiz göçmenlerin göç sürecinde -kısmen- korunmasına yardımcı olmaktadır. Bu çalışma, hem kentlerin göçlerden hem de göçmenlerin kentlerdeki düzenlemelerden etkilenme biçimlerine Meksika üzerinden özgün bir örnek sunmayı amaçlamaktadır. Araştırmanın verileri ise Temmuz-Aralık 2017 arasında ziyaret edilen San LuisPotosi, Tijuana, Saltillo ve Tapachula kentlerindeki dört göçmen evine ilişkin gözlemlerden, göçmen evlerindeki yetkililer ve göçmenlerle yapılan görüşmelerden derlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Düzensiz Göç, Göçmen Evleri, Meksika, Transit Göçmen.

¹Ankara Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü, edogan@politics.ankara.edu.tr

1980'DEN SONRA TÜRKİYE'DEN İNGİLTERE'YE YÖNELİK GÖÇ DALGASI: LONDRA'NIN DEMOGRAFİK, EKONOMİK VE SOSYO-KÜLTÜRELDEĞİŞİM ÖRNEĞİ

Arş. Gör. Barış MUTLUAY¹

1980 Askeri darbesinden sonra İngiltere'ye (Birleşik Krallık/the United Kingdom) yönelik, çoğunluğu siyasal nedenlerle olmakla beraber yoğun bir göç dalgası başlamıştır. Bu göç süreci, Almanya örneğinden farklı olarak işlemiş ve özellikle 1980'li yılların sonlarından itibaren ekonomik nedenlere doğru evrilmiş; Türkiye'nin çeşitli bölgelerinden (Kahramanmaraş, Sivas ve Ordu) kitlesel göçlerle devam etmiştir. İngiltere'ye yönelik göçün varış noktası ise çok büyük oranda (+%85) Londra olmuştur. 1990'lı yıllar itibariyle, büyük ölçekli üretim tesislerinin kapanmaya başlamasıyla da, Türkiyeli göçmenler çeşitli iş kollarında üretici ve yerel işletmeci olmaya başlamışlardır. Özellikle 2000'li yıllara varıldığında Londra'nın Kuzey bölgesinde 300 binin üzerindeki nüfuslarıyla, hem kendileri açısından hem de Londra açısından çeşitli düzeylerde değişime neden olan bu süreç, kent dokusu temel alınarak demografik, ekonomik ve sosyo-kültürel açıdan değerlendirilecektir. Londra'nın en büyük merkez ilçelerinden ikisinde belediye başkanlarının Türkiye kökenli olma süreçleri ise ayrıca değerlendirilecektir. Bu amacı gerçekleştirmek için konuyla ilgili literatür taramasından aktarılması zorunlu görülen değerlendirmeler dışında; çalışmanın temel verileri, (2016) İngiltere'de Türkiye kökenlilerin yoğun olarak ikamet ettikleri Londra üzerinden (nicel veriler için 375 hane halkı uygulaması; nitel veriler için 75 yapılandırılmış, yarı-yapılandırılmış, odak görüşme ve serbest vezin teknikleriyle) elde edilmiştir. Çalışma bağlamında, alandan toplanan veriler üzerinden, ana sorunsala yönelik Londra kent dokusundan değişim aktarılacak; Türkiyeli göçmenlerin ekonomik ve yaşamsal beklentilerinin tüm bu süreç boyunca nasıl değiştiği analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Demografi, Göç, İngiltere, Kent Sosyolojisi, Londra, Türkiye Kökenli Göçmenler.

¹Hacettepe Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü.
barismutluay@hacettepe.edu.tr

NEOLİBERAL POLİTİKALAR ÇAĞINDA GELENEKSEL ŞEHİRİ DÜŞÜNMEK

Kaan AKMAN¹
Prof. Dr. Ahmet MUTLU²

Günümüzde geleneksel şehir modelini yeniden canlandırmaya ve buna uygun kentsel yapıları inşa etmeye yönelik bazı yaklaşımlar ve çalışmalar mevcuttur. Fakat bu tür uygulamaların eski kültürü canlandırmak adına yaygınlaşan popüler bir anlayış olduğunu görmekteyiz. Bugün kentlerde Selçuklu ve Osmanlı mimarisinin hakim olduğu okul ve hastane gibi yeni yapılar inşa edilmektedir. Fakat geleneksel şehri tek boyutlu olarak yapılar üzerinden düşünmek yanıltıcı bir yaklaşımdır. Mamafih, geleneksel şehri bunun ötesinde farklı kriterlerle ele almak gerekmektedir. Bugün kentsel mekanların ve kentsel kültürün şekillenmesinde neoliberal politikaların yarattığı değişimler etkilidir. Tüm bu gelişmeler kapsamında bu makalenin amacı bugünün kentlerini şekillendiren neoliberal politikalarla birlikte geleneksel şehir modelini kurmanın ne kadar mümkün olduğunu değerlendirmektir. Bu kapsamda öncelikle geleneksel şehir modelinin özelliklerini ve neoliberal politikaların şehirler üzerindeki etkilerini tespit etmek için literatür taraması yapılmıştır. Diğer yandan Türkiye’de geleneksel şehir modeline uygun uygulamalar ve kentsel politikalar araştırılmıştır. Çalışmanın birinci bölümünde geleneksel şehrin fiziksel ve sosyal özellikleri ele alınmıştır. Kentsel mekanın ve kent kültürünün oluşmasında hakim olan temel unsur olan gelenek, ticaret ve dinin şehirler üzerine etkileri incelenmiştir. Bu bölümde mahalle, sosyal kontrol mekanizmaları, aile mahremiyeti, toplumsal ceza yöntemleri gibi geleneksel şehirlerin belirleyici özellikleri ele alınmıştır. Diğer yandan ekonomik anlamda esnaf, bedesten, vakıflar gibi örgütlerin ve kurumların geleneksel şehirdeki önemi araştırılmıştır. Çalışmanın ikinci bölümde kapitalist ekonomik sisteme eklenmiş, üretim biçimleri geçmişe göre farklılaşmış, küreselleşmenin etkisiyle dünya ile etkileşimi artmış olan kentlerin neoliberal politikalar bağlamında değişimi ele alınmıştır. Son bölümde ise örf, adet, gelenek gibi sosyal belirleyiciler ve geleneksel kurumların bugünkü modern kent kültürü sistemi içinde işlevini yitirmesini göz önüne alarak alışveriş merkezlerinin hızla yaygınlaştığı, tüketim metalarının farklılaştığı, lüks konut tiplerinin fazlaştığı bir ortamda geleneksel şehri düşünmenin kısıtlıkları üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Neoliberal, Politika, Geleneksel Şehir.

¹ Ondokuz Mayıs Üniversitesi Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi, kaanakman94@gmail.com

² Ondokuz Mayıs Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi, ahmet.mutlu@omu.edu.tr

GÜZERGAH MI VARIŞ YERİ Mİ?: YAVAŞ ŞEHİR KARŞILAŞTIRMASI (VİZE-BRA)¹

İrem Ece AKPINAR²
M. Kemal ÖKTEM³
Hülya KÜÇÜK⁴

Bu çalışmada, küreselleşme kavramının kentler üzerindeki etkisi sosyo-mekansal ve sosyo-kültürel alanlarda tartışılacaktır. Vize için yeni bir kalkınma modeli olan "sakin şehir hareketi, küreselleşen dünyada rekabet içinde olan kentlerin aksine kendi yerel değerlerini korumayı ve kendi kentsel özelliklerini ön plana çıkarmayı amaçlamaktadır. Sakin şehir üyeliği için çevre ve altyapı politikaları, kentsel kalite için teknoloji ve tesisler, yerel üretimi korumak, misafirperverlik, farkındalık ve sürdürülebilirlik önemli kriterlerdir. Her şeyden önce, hükümetlerin ve işletmelerin refah, çevre ve kalkınma politikaları için önemli bir unsurdur. Küresel çevre krizi ve bu sorunları çözmek için önerileri kapsamaktadır. Bu bağlamda, sakin şehrin ilk ortaya çıktığı ve iyi bir örnek olan gösterilen İtalya'nın Bra şehri ile Türkiye'nin Kırklareli şehrinin sakin şehri olan Vize İlçesi karşılaştırmalı olarak ele alınacaktır. Çalışmada, İtalya'da sakin şehirlerin ortaya çıkışı tarihsel olarak ele alınarak Bra şehrinin sakin olma süreci ayrıntılı bir şekilde incelenecektir. Vize'nin sakin şehir olma süreci sürdürülebilir "Kentler İçin On Melbourne Prensibi" üzerinden incelenerek; tasarım, nüfus, yaşam kalitesi elverişliliği açısından İtalya'nın Bra şehriyle karşılaştırma yapılacaktır. Böylece, "sakin olduktan" sonra şehir/tanıtımı/marka ve pazarlaması, şehrin sahip olduğu değerlerin ortaya konulması ve değerlerin etkin bir şekilde kullanılması açısından günümüzdeki "sakin şehir" modeli karşılaştırmalı olarak incelenmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, Mekan, Sakin Şehir, Vize-Kırklareli, Bra-İtalya.

¹ Bu çalışma Akpınar. İ. E. (2017). "Sürdürülebilir Kalkınmanın Şehirlere Etkisi Trakya'da Bir İnci: Sakin Şehir Vize", makale çalışması geliştirilerek oluşturulmuştur.

² Yüksek Lisans Öğrencisi, Namık Kemal Üniversitesi, Küreselleşme ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, i.ece.akpinar@gmail.com

³Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, kemalok@hacettepe.edu.tr

⁴Doktora Öğrencisi, İstanbul Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, hulyakucuk2015@gmail.com

SÜRDÜRÜLEBİLİR KENT YAŞAMI EKSENİNDE YAVAŞ ŞEHİRLERİN ÖNEMİ: SEFERİHİSAR ÖRNEĞİ

Fadime Gökçe KARAASLAN¹

Yavaş ya da sakin şehir anlamına gelen Cittaslow, ilk kez 1999 yılında İtalya'da ortaya çıkmış ve ilerleyen yıllarda uluslararası bir özelliğe bürünerek birçok ülkede yavaş şehir felsefesi yayılmaya başlamıştır. Bu felsefeyi benimsemeyi başarabilmiş nadir şehirlerden birisi de Türkiye' nin ilk yavaş şehir unvanını alan İzmir' in Seferihisar ilçesidir. Bu çalışmanın amacı, yavaş şehir ile sürdürülebilir kent ilişkisini Seferihisar örneği üzerinden ortaya koymaktır. Dolayısıyla yavaş şehir hareketinin bir yaşam felsefesi olarak görülmesi gerekliliği argümanından yola çıkarak bu hareketin yavaş yaşam, yavaş seyahat, yavaş yemek, yavaş trafik, yavaş turizm bağlamında ele alınması zaruri bir ihtiyaç haline gelmiştir. Ayrıca yavaş şehir felsefesinin hangi argümanlarla sürdürülebilir kent yaşamı için nihai önem taşıdığını gösterebilmek açısından Seferihisar örneği; çevre politikaları, altyapı politikaları, yerel üretimin desteklenmesi ve teşvik edilmesi, kent dokusunun korunması vb. gibi maddeler üzerinden literatür ve ikincil kaynak taramalarıyla açıklanmıştır. Bunlara ek olarak neo-liberal politikaların kentlerin özgün dokusunu, yaşam tarzını, yerel özelliklerini göz ardı ederek kentsel standartlaşmayı doğurması, heterojen mekânlardan ziyade homojen mekânlar yaratması, kentlerin yerel kimliklerini ve özelliklerini göz ardı etmesi nedeniyle yavaş şehirlerin sürdürülebilirlik açısından önemi üzerinde durulmuş ve kapitalizmin uluslararası bir boyut kazanmasıyla ortaya çıkan neo-liberal politikaların kentler üzerindeki olumsuz etkilerini yavaş şehirlerin minimize edip edemeyeceği tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Yavaş Şehir, Seferihisar, Yavaş Hareketi.

¹ Hacettepe Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, Yüksek Lisans Öğrencisi, fadimegokcebayram@gmail.com

HOBİ BAHÇESİ PROJELERİNİN EKOLOJİK PERSPEKTİFLE KRİTİĞİ

Elif Berfin YAĞBASAN¹

Hobi bahçesi projeleri, Avrupa'dan sonra Türkiye'de de yaygınlaşan, özel veya kamu işletmeciliğine dayanan projelerdir. Proje, kent hayatının yoğunluğundan, karmaşıklığından ve yapaylığından kaçma imkânı olduğu iddiasıyla günümüzde birçok farklı şehirde hizmet vermektedir. Hobi bahçeleri, doğayla iç içe, sakin, ayrıcalıklı, güvenli ve steril bir ortam olarak pazarlanmaktadır. Dahası, hobi bahçeleri, bireylerin kendi tarımsal faaliyetini yapma hayalini gerçekleştirdiği ve kentin/kentliliğin bireyler üzerinde yarattığı stres ve kaygılardan arındırdığı mekân olduğu için psikolojik bir ihtiyaç olarak kurgulanmaktadır. Ancak yapılması gereken, hobi bahçelerini sanayileşme, kentleşme ve çevre ekseninde yeniden ele almaktır. Bu çalışmanın amacı, hobi bahçesi projelerini eleştirel bir perspektifle değerlendirmektir. Özellikle 1970'li yıllardan itibaren yaşanan neo-liberal dönüşümlerin de etkisiyle, ekolojik değerlerin üretim girdisi olarak kullanılması oldukça kritik sonuçlar doğurmuştur. Doğanın bir üretim girdisi olarak ve sürdürülebilirlik ilkesi göz önünde bulundurulmadan kullanılması sonucu hem kentsel mekânlar tahrip olmuş hem de çevre kirliliği ve ormansızlaşma kentin en önemli gündemi haline gelmiştir. Çevreye ilişkin değerler, birer tüketim nosyonu olarak ele alınmış ve kentsel mekânlar ticarileşmiştir. Hobi bahçesi projeleri, çalışma boyunca ticarileşmiş kentsel mekânlardan biri olarak ele alınmaktadır. Kent merkezinin dışında, steril ve ayrıcalıklı bir çekim alanı olarak kurgulanan hobi bahçeleri, gerçekte, çevresel alanları kentten dışlamakta, kent ve kentlilerin çevre ile çarpık bir ilişki kurmasına, kentsel mekânın ve çevrenin metalaşmasına ve kentsel kaynakların eşitsiz dağıtımına neden olmaktadır. Bu çalışmada, kent ve çevre ilişkisini ekolojik bir perspektifte inceleyen literatür taranarak nitel bir araştırma yapılmıştır. Bu yöntemle, yeni bir uygulama alanı olduğu için yeni bir araştırma alanı da yaratan Hobi Bahçeleri, nitel ve niceliksel özellikleri ile veri olarak kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kent, Kentsel Mekân, Çevre, Sürdürülebilirlik, Hobi Bahçesi Projeleri.

¹ Hacettepe Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, Yüksek Lisans Öğrencisi, ygberfin@gmail.com

SÜRDÜRÜLEBİLİR KENT MÜMKÜN MÜ?

Dr. Ahsen SAÇLI¹

Son yılların en çok kullanılan kavramı olan sürdürülebilirlik, dünyada çevrenin geldiği duruma bir çare olarak temelde ekonomik önlemleri içeren bir kalkınma modeli olarak sunulmuştur. Aslında çevreci bakış açısından çokça eleştiriye maruz kalan bu kavram, devletler tarafından oldukça kolay kabul edilmiştir. Her ne kadar tam anlamıyla uygulamaya konulmasa da bir şekilde devletlerin gündeminde kalmaya devam etmektedir. Sürdürülebilirlik kavramı aşırı kullanıma nedeniyle gerçek anlamından bazen uzaklaşsa da, aslında tek bir hedefi vardır: gelecek nesillere yaşanılabilir bir dünya bırakmak. Dünya nüfusunun büyük kısmının kentlerde yaşadığı bilinmektedir. Sürdürülebilirlik kavramı, özellikle gelişmiş ülkelerde kentlerin planlanması konusunda kullanılmaktadır. Ancak tam anlamıyla sürdürülebilir kentlerle ilgili kesin olarak ortaya konulmuş bir model bulunmamaktadır. Sürdürülebilir kentin tanımı konusunda dahi henüz tam bir uzlaşma olmasa da, en temelinde kaynak kullanımı ve atıkların azaltılması ile birlikte kentin yaşanabilirliğinin belli bir düzeye gelmesinin öncelikli hedef olması gerektiğinin üzerinde durulmaktadır. Örneğin sürdürülebilir bir kentin, tüm enerjisini yenilenebilir kaynaklardan sağlayabilmesi, atık düzeyinin minimum olması, tüketim kültüründen uzak olması gibi daha birçok özelliğe sahip olması gerektiği düşünülmektedir. Bununla birlikte kentlerin bulunduğu coğrafya ile yer aldığı ülkenin gelişmişlik düzeyine göre de şartlar değişebilmektedir. Dolayısıyla sürdürülebilir kent konusunda henüz belli bir yol haritası belirlenemediği için kesin bir referans olabilecek kent de gösterilememektedir. Mesela, Vancouver (Kanada), Freiburg (Almanya), Melbourne (Avustralya), Barcelona (İspanya) gibi birçok kentte farklı uygulamalarla sürdürülebilir kent modeline ulaşılmaya çalışılmaktadır. Tüm dünyada sürdürülebilir kente ulaşmak yakın gelecekte pek mümkün görünmese de, tek tek gerçekleştirilen ve artarak sürdürülen çalışmalar bu konuda ilerleme kaydedildiğini göstermektedir. Çalışma ağırlıklı olarak literatür taramasına dayanacaktır. Sürdürülebilir kent konusu literatürde giderek daha geniş ve çok boyutlu bir tartışma alanına sahip olmaktadır. Bu çalışma ile sürdürülebilir bir kentin mümkün olması için gerekli olduğu ileri sürülen koşullar incelenerek, izlenen yol haritaları üzerinde durulacak ve sürdürülebilir kent konusuna açıklık getirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kent, Sürdürülebilirlik, Yaşanabilirlik, Sürdürülebilir Kent.

¹ Abant İzzet Baysal Üniversitesi İİBF Kamu Yönetimi Bölümü, ahsen1tr@gmail.com.

KENTTEKİ İNSAN-HAYVAN İLİŞKİLERİNE TOPLUMSAL CİNSİYET AÇISINDAN BAKMAK: KARAMAN'DA GÜVERCİN YETİŞTİRİCİLİĞİ

Dr. Öğretim Üyesi Erdinç KİNEŞÇİ¹

Hemen her toplumun ve kültürün cinsiyet rejimi temelinde ortaya koyduğu bir düzen kurgusu bulunmaktadır. Bu kurgu cinsiyetlerarası eşitsizliği kurumsallaşmış bir biçimde oluşturucu ve sürdürücü bir nitelik taşıyabilir. Ataerkil yapı ve heteroseksüel matriks içerisinde erkekliğin ve dolayısıyla erkek oluşun düşünsel ve pratik düzlemlerde belirli bir ağırlığı ve üstünlüğü vardır; bu çerçeveler hangi erkeklik modelinin makbul, istenen ve hegemon olduğu ve mekânda yeniden üretilmesi gerektiği hususunda çok şey söyler. Toplumsal cinsiyet literatüründe eleştirel kavram ve kuramları kullanarak bu bildiriye temel olarak gündelik yaşam etnografisi zemininde toplumsal cinsiyet rejimi meselesine, insan-hayvan ilişkileri çerçevesinde Karaman özgüllüğünde yaklaşılacaktır. İlkel olan ve uygar olan tanımlaması çerçevesinde insanın doğaya hâkim olup bir nevi kendi doğası olarak görebileceğimiz kültürü ve belirli kurumları, kentler gibi gerek fiziksel gerek toplumsal üretim olarak belirli mekânları yaratması, beraberinde hayvanları da farklı açılardan kurmalarını getirmiştir. Böylece hayvanlar akıl sahibi, dünyanın efendisi olan insanın amaçları doğrultusunda kullanılabilir ve sonuna kadar sömürülebilir bir nesne konumuna indirgenmiştir. İnsanın hayvanları hükmü altına almasının bir toplum içerisinde kurumsallaşmış ataerkil ve heteroseksüel toplumsal cinsiyet rejimi bağlamında özellikle de erkek-kadın ikiliği çerçevesinde kent olgusu bağlamında okunması ve yorumlanması kanımca yeni kentsel çalışmalar ve yaklaşımlar açısından önemlidir. Dolayısıyla insanın, hayvanlarla ilişkileri bağlamında mekânın sosyal ve kültürel üretimi çerçevesinde (toplumsal cinsiyet konteksinde) kentlere odaklanması araştırmacının önemini oluşturmaktadır. Bu araştırmada bir hayvan türü olan güvercinler aracılığıyla, kurumsallaştırılmış toplumsal cinsiyet sorunsallaştırılacaktır. Bu amaçla, politik olarak muhafazakâr bir kent olarak karakterize edilebilecek Karaman örneğinden hareketle erkeklerin güvercin yetiştiriciliği irdelenecektir. Katılımlı gözlem ve derinlemesine görüşme teknikleri temel alınarak yapılan bir alan araştırmasının verileri çerçevesinde, uygarlık ve erkeklik söylemi ile kurgusu, insanın hayvan üzerindeki hegemonyası, hayvanın toplumsal cinsiyet bağlamında neyi imlediği en nihayetinde mekânın toplumsal cinsiyetlendirilmiş inşa süreçleri sorgulanacaktır. Süren alan çalışmasında ortaya çıkan birtakım bulgular şöyle sıralanabilir: güvercin yetiştiriciliği Karaman'da yoğun bir erkeklik uğraşısı olarak farklı sınıfsallık ve sosyo-kültürelliğe sahip eril özneleri bir araya getiren bir etkinliktir. Karaman kentinde bu pratik, hem özgül hem de paralel boyutlarını ifade eden (besleme, uçurma, mezat, müsabaka v.s.) belirli kural ve kısıtlamalar sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Cinsiyet Rejimi, insan-hayvan ilişkileri, Güvercin Yetiştiriciliği, Mekân, Karaman.

¹ Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü, erdinckinesci@kmu.edu.tr

KARAMAN'DA KADIN GÜNÜ ETKİNLİKLERİ: KADINLARIN BAĞIMLI VAROLUŞU

Arş. Gör. Gamze KAÇAR TUNÇ¹
Arş. Gör. Ayşegül KURTOĞLU²

Kent mekânının yetişkin erkekler dışındaki gruplar açısından yaşanabilir olup olmadığı son zamanlarda Türkiye'de giderek daha yoğun şekilde tartışılır oldu. Bunu, sosyal alanların kadınlar ve çocuklar tarafından, kamusal alanların ise yetişkin kadınlar tarafından daha fazla kullanılır hale gelmesi etkiledi. Olumlu gibi görünen bu gelişme bir yandan da derin bir krizle birlikte var olduğundan, gerilimler ve acılı deneyimler içermekte. Kadın ve çocuklara yönelen şiddetteki sayısal artış ve niteliksel çeşitlenme bu çok boyutlu krizi örnekliyor. Toplumsal cinsiyet düzenindeki sancılı dönüşüm toplumun çeşitli kesimlerini sarsarken, 19. yüzyıldan bu yana dünyanın her yerinde bir farkındalık günü olarak yaşanan 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü, Karaman'da belki de ilk kez 2018'de farklı kesimlerin çeşitli etkinlikleriyle bir hafta boyunca deneyimlendi. Etkinlikler hem üniversitenin hem de üniversite dışındaki sivil toplum ve kamu kuruluşlarının katılımları ve işbirlikleri ile şekillendi; yalnız birkaç kişinin konuşma yapmasının dışında çeşitli performanslar sergilendi. Etkinliklere her çevreden katılım dikkat çekiciydi. Ne oluyordu? Karaman gibi ataerkilliğin bir değer olarak korunduğunu düşündüğümüz bir kentte bütün bu faaliyetler bir kadın hakları ve özgürleşmesi sürecinin mi göstergeleriydi, yoksa haklar ve özgürleşme yeni bir meşruiyet çerçevesine mi oturtuluyordu? Kritik bir politik dönemece girilirken insan hakları hiçe sayılanlara duygudaşlık gösterilmesi bir gereklilik mi oluvermişti, yoksa eril yapılanmanın sahipleri sorunlardaki sorumluluklarını üstlenirken çözüm ortakları mı arıyorlardı? Bu gibi sorulara cevap vermek üzere, 5-9 Mart boyunca kent merkezinde ve üniversitede düzenlenen on etkinliği irdledik. Verileri büyük ölçüde gözlem yoluyla topladık ve metin analizine tabi tuttuk. Bulgularımızı literatürdeki kent ve kamusalılık ile toplumsal cinsiyet tartışmaları çerçevesinde yorumladık. En önemli bulgumuz, vefakâr-çilekeş kadın kimliği ile anne-eş rolü çerçevesinde erkeklere kadınları "baş tacı" etme çağrısında bulunmanın, hakların bu konum, rol ve bunlarla ilgili sorumluluklara bağımlı kılınmasından dolayı, sosyal ve kamusal alanlarda izinsiz-koşulsuz varoluşun söylemden dışlanmasıyla sonuçlanmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Karaman, Kent, Kamusalılık, Toplumsal Cinsiyet, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü.

¹ Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü, gamzekt@kmu.edu.tr

² Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü, aysegulkurtoglu@kmu.edu.tr

KARAMAN'DA EV İŞÇİSİ KADINLARIN MEKÂNIN DÖNÜŞÜMÜNE ETKİLERİ

Deniz Toprakçı ALTIN¹

Mekân, etki tepki yoluyla üretim ve yeniden üretim süreçlerine müdahale eder. Fakat etki tek yönlü değildir; aynı zamanda mekân toplumsal olarak yaratılır. Kent, kadın ve erkeğe birlikte bir yaşam alanı sunuyor gibi görünse de, kadınların ve erkeklerin kentten deneyimledikleri farklıdır. Toplumsal cinsiyet düzeninde kadına biçilen rolün ev içi üretimle yakın ilgisi, kente kadın katılımını azaltmaktadır. Erkekler kamusal alanlarla özdeşleştirilirken; kadınlar ev içi, korunmuş(!) özel alanlarla sınırlandırılmaktadır. Bu durum o kadar olağandır ki "normal" kabul edilir, dolayısıyla mekânla alakalı eşitsizlikler neredeyse fark edilmez. Kadınlar çalışma yaşamına katıldıklarında dahi ev işleri, çocuk ve yaşlı bakımı onların üzerindedir. Kapitalist endüstriyel toplumlarda bu süreç, ev hizmetlerinin metalaşması sonucunu doğurur. Toplumsal cinsiyet rolleri gereğince bu işler yine kadınlar tarafından, ücretli olarak yapılır; ama işin doğası ev hizmetleri olduğundan bu işler yeterince ciddiye alınmaz. Bu gelişmenin iki doğurgusu vardır: İlki kadınlar arası sınıfsal ilişkilerle ilgilidir, diğeri çalışma mekânının ev olmasından dolayı ev işçisinin kente katılımının sınırlanmasıdır. Karaman ataerkilliğin varlığını koruduğu, orta ve üst tabaka kadınların önemli bir kısmının çalışma hayatı dışında olduğu bir orta-kenttir. Karaman'da çalışma hayatına katılan kadınların artmasıyla ev hizmetleri talep görmektedir. Karaman'da ev hizmetlerinde çalışan kadınlar kenti ne şekilde deneyimlemektedirler? Bu kadınlar kenti ve gündelik yaşamı nasıl etkilemiş ve dönüştürmüştür? Ya da dönüştürmüş müdür? Bu bildirinin amacı, kadınların kenti deneyimlemelerinde değişmelerin yaşandığı gerçeğine dayanarak, kenti dönüştürmede, yavaş da olsa, etkilerinin olup olmadığını sorgulamaktır. Farklı kesimlerden, bir işte çalışan/çalışmayan kadınların evlerinde, ev veya bakım hizmetleri veren 15 kadınla, yarı-yapılandırılmış derinlemesine görüşme yapılacaktır. Bu araştırmanın; "geleneksellik", "içe kapalılık" ve "ataerkinin sorunsuz varlığı" gibi klişeleri imleyen bir kentteki "değişim nirengilerine" tutacağı ışıkla, kent ve toplumsal cinsiyet literatürüne katkıda bulunacağını düşünülmektedir.. Ev işçisi kadınlara odaklanılmasına rağmen araştırmada onların kenti toplumsal cinsiyet eşitliği açısından az ya da çok dönüştürme potansiyelleri sorgulanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kent, Toplumsal Cinsiyet, Mekân, Ev İşçisi Kadın, Karaman.

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, Yüksek Lisans Öğrencisi, deniztoprakci@gmail.com

KARAMAN'DA FABRİKA İŞÇİSİ KADINLARIN KENT DENEYİMLERİ: KENTİN CİNSİYETLENDİRİLMESİ

Fatih AVCI¹

Geleneksel erkek egemen düzen içerisinde kadınlar daha çok evsel olanla ilişkilendirilmiş, kent yaşamı ve "dışarının bilgisi" daha çok erkeklerle anılmıştır. Fakat kadınların ev dışında organize edilen üretim faaliyetlerine katılmasıyla, kent yaşamıyla ilgili deneyimleri artıp, çeşitlenmiştir. Bu durum, kenti ve kentsel mekanların kullanımını şekillendiren toplumsal cinsiyet düzenin az ya da çok dönüşümü anlamına gelir. Dönüşüm ne denli dikkate değerse, kentsel yaşam o ölçüde cinsiyetçilikten arındırılmış olur; tersine, cinsiyetçi düzenlemeler ve kullanımlar büyük ölçüde kent yaşamını şekillendiriyorsa, ufak-tefek değişimlere karşın düzenin devam etmesi anlamında "yeniden üretildiğinden" söz edilebilir. Cinsiyetçi düzenin iktidarı mekanı şekillendirir, ama bireylerin pratikleri ve anlam dünyaları da o düzenin sürmesine veya dönüşmesine katkıda bulunurlar. Peki, bu nasıl gerçekleşmektedir? Böyle bir merakla bu çalışmanın konusunu Karaman'daki fabrika işçisi kadınların, kent deneyimleri ve bu deneyimler hakkındaki düşünceleri oluşturmuştur. Bir kurum olarak kent, Karaman'da bireylerin pratikleriyle etkileşim halindedir ve özellikle hava karardıktan sonra yetişkin erkeklerin daha çok görünür olduğu yerler olarak bilinir. Bu doğrultuda endüstriyel alanda çalışan kadınların yaşadıkları deneyimleri ve kent yaşamı hakkındaki düşüncelerini keşfetmek amacıyla feminist yöntem kullanılarak 15 katılımcıyla derinlemesine görüşme yapılmıştır. Bu çalışmanın en temel bulgusu, işçi kadınların kentsel yaşamda bireysel olarak yeterince yer bulamadıkları ve ikincil konumun "evin dışında" da kendini gösterdiğidir. Bununla bağlantılı olarak cinsiyetçi hiyerarşik bir yapılanmayı anlatan kentin cinsiyetlendirilmesi, bireylerin pratikleriyle, bir kurum olarak kent dokusuyla ve hem kent dokusu hem de toplumsal cinsiyetle ilişkili olan sınıf olgusuyla kurulan etkileşimin üzerinden ilerlemektedir. Kurulan etkileşimi anlayabilmek için işçi kadınların düşünceleri, evlerinde ve işyerlerinde var olan cinsiyetçi rejimler, iktidar ve emek yapılanmalarıyla birlikte yorumlanmıştır. Bu yaklaşımın altındaki teorik kabul, kentle ilgili deneyimlerin özel alanla bağlantılı olarak hayata geçirildiğidir; bu nedenle farklı ortamlardaki iktidar ve emek yapılanmalarının birbirini etkilemeleri beklenir. Böyle bir çizgide ilerleyen araştırmada, işçi kadınların, kent deneyimlerini evsel olan ve aile ile ortak hareket etme üzerinden kurdukları sonucuna ulaşmıştırlar.

Anahtar Kelimeler: Kent, Toplumsal Cinsiyet, Emek, İktidar, Karaman.

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi, fatihavci@mail.com

TAŞRA İŞ YAŞAMINDA KADIN DİNDARLIĞI: KARAMAN ÖRNEĞİ¹

Ayşe AKKUŞ

Tarihsel perspektiften bakıldığında, hemen her toplumu etkisi altına alan din olgusu, kadınların yaşamı üzerinde de etkin rol oynamıştır. Modernizm, sanayileşme, kentleşme ve buna bağlı olarak ortaya çıkan sekülerizmin etkisi, kadının yaşam tarzına yansırken, dini inanç, ibadet, tutum ve davranışlarını da değişime uğratmıştır. 1950'lerden beri süre gelen farklılaşmalar, kadınlar üzerinde etkisini hissettirirken, yaşanan değişim 1980'li yıllardan sonra daha belirgin hale gelmiştir. Türkiye'de özellikle 1990'lı yıllardan sonra dindar kadını kamusal alana dâhil eden süreç, kadın için inandığı değerlerden ve yaşam tarzından taviz vermeyi de zorunlu hale getirmiştir. Çalışma hayatı öncesi, yabancı gözlerden, haramdan, mahremden korunmanın aracı olarak gördüğü kılık-kıyafeti, tesettür algısı ve yaşam tarzı, kamusal alanın seküler yapısı ile değişime uğrayarak, daha da görünürlük kazanmıştır. Önceleri "giz" üzerine kurduğu dış görünümü, çalışma hayatıyla birlikte daha gösterişli, daha şatafatlı ve dikkat çekici bir yapıya bürünürken, geleneksel muhafazakâr yaşam tarzı ve dini değerleri de silikleşmeye başlamıştır. Toplumsal değişim sürecine paralel olarak yaşanan bu dönüşüm, dindar kadının dini inanç, ibadet, tutum ve davranışlarının yanı sıra gündelik yaşamı üzerinde de etkisi hissettirmiştir. İş hayatının yoğun temposu içerisinde kendisine zaman ayıramayan kadının, aile hayatı ve sosyal yaşamı da bu süreçten nasibini almıştır. Araştırmanın konusunu, teorik düzeyde, toplumsal bir kategori olarak kamusal alana dâhil olma çabasında bulunan "kentli kadın" olgusu ve bu sosyo-kültürel değişim süreçleri çerçevesinde kadın ve din ilişkisinin ele alınması oluşturmaktadır. Pratik düzeyde ise hızlı sosyo-ekonomik, kültürel değişimlere sahne olan, geleneksel muhafazakâr yapıyla birlikte tranzisyonel toplum özelliğini yansıtan ve taşra niteliği taşıyan Karaman ilinde yaşayıp, fabrikada çalışan kadınların yaşam tarzları, dini inanç, ibadet, tutum ve davranışlarının sosyolojik bakımından incelenmesi oluşturmaktadır. Nitel araştırma yaklaşımının kullanıldığı bu çalışmada, yarı yapılandırılmış sorularla derinlemesine mülakat yöntemi tercih edilmiştir. Kartopu örnekleme ile seçilen, fabrikada çalışan 13 kadın katılımcı ile görüşme sağlanmış ve çalışmanın sonucunda, kamusal alana dâhil olmakla birlikte gündelik yaşamı yeniden şekillenmeye başlayan kadının din algısında da değişimlerin söz konusu olduğu gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kadın Dindarlığı, Kamusal Alan, Çalışma Hayatı, Toplumsal Cinsiyet, Muhafazakârlık.

¹ Bu bildiri Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Ana Bilim Dalı'nda, Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Özalp danışmanlığında tamamlanmış olan "Taşra İş Yaşamında Kadın Dindarlığı: Karaman Örneği" adlı Yüksek Lisans Tezi'nden türetilmiştir.

6360 SAYILI BÜYÜKŞEHİR KANUNUNUN ESKİ MAHALLE¹ MUHTARLIKLARI ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME: TRABZON BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Suna ERSAVAŞ KAVANOZ²
Arş. Gör. NİSA ERDEM³

Türkiye’de 2012 yılında yayımlanan ve 2014 yerel seçimlerin ardından uygulanmaya başlayan 6360 sayılı Kanun ile birlikte, yerel yönetim yapısında kapsamlı bir değişiklik yaşanmıştır. Yerel yönetimlerdeki bu yeni yapılanma süreci, kırsal alanlarda da etkisini göstermiştir. Kanunda yer alan önemli değişikliklerden biri olarak, köy ve belde belediyelerinin tüzel kişiliği kaldırılmış, köyler mahalle olarak, belediyeler ise belde ismiyle tek mahalle olarak bağlı buldukları ilçenin belediyesine katılmıştır. Birçok yerel yönetim birimi hukuki ve mali yapıları, görevleri ve yönetim teşkilatları bakımından dönüşüm sürecine girmiş ve yeni idari birimler/mahalleler olarak ortaya çıkmışlardır. Böylece, 6360 sayılı kanunun doğrudan bir sonucu olarak ülkedeki mahalle sayısında ciddi bir artış yaşanmıştır. Diğer yandan, bu kanunun uygulamaya geçirilmesiyle birlikte, 6360 sayılı Kanun’dan önce mahalle statüsünde bulunan yerleşim alanları da bu dönüşüm sürecinden etkilenmiştir. Kanundan önce birer yerel yönetim birimi olarak kendi tüzel kişilikleri ile temsil edilen köy ve belde belediyeleri bu mahalleler ile aynı statüye getirilmiş ve aynı birimlere bağlanmışlardır. Bu durum, Büyükşehir ve Büyükşehir İlçe Belediyelerinin hizmet alanları ve sorumlulukları ile kanundan önce bu birimlere bağlı mahalle yönetimlerinin aldıkları hizmet arasında ters yönlü bir ilişkinin oluşmasına neden olmuştur. Çalışma, 6360 sayılı kanunun kabul edilmesinden önce de mahalle statüsünde bulunan yerleşim yerlerinin, ilgili kanunun uygulanmasının ardından yaşadığı değişimlerin araştırılmasını hedeflemektedir. Bu bağlamda, 2012 yılında büyükşehir belediyesine dönüştürülmesine karar verilen Trabzon Belediyesi’nin Akçaabat İlçesine bağlı dokuz eski merkez mahallede, mahalle muhtarlarıyla yapılacak yarı yapılandırılmış görüşmeler sonucu ulaşılan bilgiler aracılığıyla çalışmanın örneklendirilmesi planlanmıştır.

Anahtar Kelimeler:6360 Sayılı Kanun, Büyükşehir Belediyesi, Mahalle, Muhtar, Trabzon.

¹ Eski mahalle ifadesi, 6360 sayılı kanunun dönüştürdüğü mahallelerden olmayan ve bu kanundan önce de mahalle statüsünde bulunan yerleşim yerlerini ifade etmek için kullanılmıştır.

² Karadeniz Teknik Üniversitesi İİBF Kamu Yönetimi Bölümü, sunaersavas@ktu.edu.tr

³ Karadeniz Teknik Üniversitesi İİBF Kamu Yönetimi Bölümü, asenhu5@gmail.com

KADIN MAHALLE MUHTARLARININ KENT SİYASETİNDE GÖRÜNÜMÜ: TRABZON'DA KADIN MUHTARLAR

Arş. Gör. Nisa ERDEM¹
Arş. Gör. Ayşenur GÖNÜLAÇAN²

5393 sayılı Belediye Kanunu'nda mahalle, belediye sınırları içinde, ihtiyaç ve öncelikleri benzer özellikler gösteren ve sakinleri arasında komşuluk ilişkisi bulunan idarî birimi ifade etmektedir. Mahalleler, kentsel yönetimin ilk basamağını oluşturur. Yerel yönetimler, yerel halkın mahalli ve ortak ihtiyaçlarına mahalle yönetimleri aracılığıyla daha kolay ulaşabilmektedir. Mahalle yönetiminin başı olan muhtar, yönetim alanındaki tüm nüfusu temsilen yerel yönetimler ile ilişki kurabilmektedir. Türkiye'de 6360 sayılı Kanunun kabulünün ardından mahalle sayısında ve buna bağlı olarak muhtar sayısında artış yaşanmıştır. Mahallenin kent yönetimindeki yerinin ve öneminin kabulü, mahalle muhtarlığının, kadını kent yönetiminde daha görünür kılacak nitelikler taşıdığına işaret etmektedir. Mahalle muhtarı olarak kadın, mahalle halkının oyları ile seçilmiş ve onların hakkını gözeten bir tür yerel yönetici sıfatını taşıyarak, yerinden yönetim örgütlenmesinin bir parçası haline gelmektedir. Muhtarlığın kent yönetimi ile ilişkileri düşünüldüğünde, muhtarlık mesleği kadınları kent siyasetinde daha aktif hale getirecek ve kent yönetimine dâhil olma yolunda önemli bir basamak olacaktır. Bu doğrultuda, kadınların kentsel siyasetteki varlıklarını mahalle muhtarlıkları üzerinden değerlendirmek mümkün görünmektedir. 2014 yerel seçimlerin ardından uygulanmaya başlayan 6360 sayılı Kanun ile birlikte Trabzon Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı mahalle sayısı nerdeyse iki kat artmış ve sayı 692'ye yükselmiştir. Bununla birlikte bu mahallelerde muhtarlık yapan kadın sayısı üçtür. Çalışmanın amacı, Trabzon Büyükşehir Belediyesi ölçeğinde mahalle muhtarlığı yapan kadınların kent yönetimindeki etkinliğinin araştırılmasıdır. Trabzon'da kadın mahalle muhtarlarıyla yapılacak yarı yapılandırılmış mülakat yöntemiyle ulaşılan verilerin, kadın mahalle muhtarlarının sayı olarak az olmalarının nedenlerine ışık tutması beklenmektedir. Kadın mahalle muhtarlarıyla yapılacak görüşmede katılımcılara yöneltilen sorularda, muhtarlık mesleğinde cinsiyet temelli karşılaşılan sorunlar ve kadınların muhtarlık mesleğiyle birlikte kent yönetimine katılım oranlarının tespitine yönelik bilgilerin açığa çıkarılması üzerine odaklanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kent Yönetimi, Mahalle, Muhtar, Kadın, Trabzon.

¹ Karadeniz Teknik Üniversitesi İİBF Kamu Yönetimi Bölümü, asenhu5@gmail.com.

² Karadeniz Teknik Üniversitesi SBE Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri, aysenurgonulacan@gmail.com.

KENT YÖNETİMİNDE KADIN TEMSİLİYETİ VE KATILIMI: STRATEJİK PLANLAR ÜZERİNDEN ETKİNLİK VE SORUNLARA İLİŞKİN BİR ANALİZ

Arş. Gör. Z. Songül GÖKSEL¹
Dr. Öğr. Üyesi Hayriye SAĞIR²
Prof. Dr. H. Tuğba EROĞLU³

Geleneksel yerel yönetim yeni aktörlerin katılımıyla bilinen yönetim anlayışından farklı bir yapıya dönüşmüştür. Bu anlayışta özellikle yurttaş artık küresel alandaki bütün gelişmeleri izleyebilmekte, değerlendirebilmekte ve kendi yönetimlerinin de açık bir yapı göstermesini beklemektedir. "Çok aktörlü" bir yönetim mekanizması öngören yönetim yaklaşımı özellikle yerel alanda hesap verebilir, katılımcı, eşitlikçi ve meşru yönetim sistemlerinin kurulabilmesi açısından önemli katkılar sağlayabilecektir. Kenttsel alandaki etkin grupların rollerinin güçlendirilmesi, kenttsel kalkınmanın ortak akılla gerçekleştirilmesi ve bu konuda politikaların toplumsal gruplarla birlikte hareket etmeleri hedeflenen amaçlar arasında sık sık dile getirilmektedir. Bu bağlamda özellikle toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması konusuna da bağlı olarak kadınların kent yönetiminde temsil yetilerinin ve katılımlarının artırılması üzerinde özellikle durulması gereken bir konu olarak belirmektedir. Kent yönetiminde kadın temsiliyeti ve katılımı ile ilgili olarak genelde yerel yönetimlerin özelde belediyelerin bu konuda yapmak durumunda oldukları ve yaptıkları faaliyetler bu çalışmada ele alınacaktır. Bu konuda planlanan ve gerçekleştirilen çalışmalar, belediyelerin stratejik planları üzerinden yapılacak bir içerik analizi ile değerlendirilecektir. Çalışmada Konya ve Karaman illeri belediyelerinin stratejik planları ele alınarak kent, kent yönetimi, kadın temsili ve katılımı esas alınarak içerik analizi yapılacaktır. Araştırmada Konya büyükşehir belediyesi 6360 öncesinde ve sonrasında bir büyükşehir olarak kadın temsiliyeti ve katılım konularında nasıl bir değişim geçirdi bunu gözlemlemek adına seçilmiştir. Karaman belediyesi'nin de büyükşehir olmayan bir belediye olarak bu konulardaki etkinliği incelenecektir. Ayrıca KENTFOR'a ev sahipliği yapan Karaman'da bu konulardaki uygulamalar ele alınmak istenmiştir. Çalışmada dönem olarak 6360 sayılı Yasa öncesi ve sonrası stratejik planlar ele alınarak bu yasanın çalışmanın temasını oluşturan konular üzerinde herhangi bir değişiklik meydana getirip getirmediği de ayrıca incelenecektir. Elde edilen bulgular ışığında stratejik planların yapılacak ve yapılan çalışmalar üzerindeki etkinliği incelenecektir. Bu kapsamda özellikle katılım, yönetim, kadın temsiliyeti, kent konseyleri, kadın meclisleri, yerel demokrasi gibi kavramlar kodlanarak stratejik planlarda hangi sıklıkla kullanıldıkları, kullanıma gerekçeleri, yapılan ve yapılacak çalışmalara nasıl yansıtıldıkları incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Yerel Siyaset, Katılım, Kadın Temsiliyeti, Stratejik Plan, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği.

¹ Selçuk Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, zarifsongul@gmail.com

² Selçuk Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, hayriyesamur@selcuk.edu.tr

³ Selçuk Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, hteroglu@gmail.com

YEREL YÖNETİCİLERİN SEÇMENLER TARAFINDAN NE KADAR TANINDIĞI VE OY KULLANIMINDA PARTİZANLIĞIN ETKİSİ

Ömer AKINCI¹

İnsanoğlunun tek başına yaşayamaması onu diğer insanlarla ilişkiler kurmasını mecbur kılmaktadır. Yaşayabilmek için bir araya gelen insanlar ilk zamanlarda soy ilişkileri ile yönetim problemlerini halledebilmişlerdir. İnsan nüfusunun artması soy ilişkileri ile yönetilemez bir hal aldığına yeni yönetim şekillerinin tarihsel süreç içerisinde ortaya çıktığı ve dönemine göre şekillendiği gözlenmektedir.21. yüzyılın yönetim anlayışının giderek daha adem-i merkezîyetçi bir hal alması ve bunun sonucu olarak da yerel yönetimlerin gücünün artması kent ve daha küçük ölçekli yönetimlerin önemini artmasını sağlamıştır. Adem-i merkezi yönetimlerin amacı genel anlamda sorunların oluştukları yerde çözülmesi, yerel halkın kendi bölgesindeki sorunlara re'sen çözümler getirmesidir. Ayrıca, oy kullanan bireylerin seçtikleri yöneticileri daha yakından tanınması ve bilinçli oy kullanılması gibi faydaları da vardır. Türkiye' de genel eğilime bakıldığında oy kullanımında birçok kriter göz ardı edilip sadece siyasal eğilim üzerine kullanıldığı gözlenmektedir(düşünülmektedir). Bildirinin amacı, oy kullanan bireylerin kullandıkları oyları ne kadar bilinçli kullandığı, seçtikleri yerel yöneticileri ne kadar tanıdıklarını, yerel yönetimlerde ne düzeyde katılım sağlayabildikleri ve yerel yönetimlerin yaptıkları işlemlerin ne kadarını takip edebildikleri hakkında değerlendirme yapmaktır. Bildirinin yöntemi Aydın/Söke, İstanbul/Pendik ve İstanbul/Beşiktaş'ta anket ve insanlarla birebir yapılan röportajlar sonrası verilerin toplanması ve analiz edilmesi sonucunda ortaya çıkan durumun yorumlanması ve paylaşılmasıdır. Araştırmanın hipotezi, kentli bireylerin katılım konusunda ve seçtikleri yöneticiler hakkında bilgi düzeyinin yetersiz olmasıdır. Bu durum, kentli bireylerin kent hayatına uyumunu ve kent olgusunu kendisinin bir parçası olarak görmesini engellemekte ve onları yaşadıkları kentlere yabancılaştırmaktadır. Çözüm yöntemine bakılacak olursa, kişisel düzeyde ve devlet tarafından neler yapılabileceğinin fiktif olarak araştırılması ve çözümler sunulmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Bilinçli Oy Kullanımı, Yerel Yönetimlerde Katılım, Yerel Yönetimlerde Kullanılan Oyların Kriterleri, Aydın/Söke, İstanbul/Pendik, İstanbul/Beşiktaş.

¹ Adnan Menderes Üniversitesi Kamu Yönetimi Bölümü Öğrencisi,akncomer@gmail.com

KENTLİ HAKLARI BAĞLAMINDA KATILIM; YÖNETİŞİM VE YEREL DEMOKRASİ

Arş. Gör. Burak KOÇAK¹
Arş. Gör. Mücahit BEKTAŞ²

“Hak” kavramı bir insanın isteyebileceği, öne sürebileceği ve eylemli olarak kullanabileceği bir durumu anlatır. Sanayileşme neticesinde artan kentleşme olgusu beraberinde kentli haklarını gündeme getirmiş ve en önemli hak grupları arasında ilk sıralara yerleştirmiştir. Bireylerin yaşamının büyük bir oranında yer almasına karşın özellikle Türkiye’de kentli haklarının tam olarak bilindiği söylenemez. Yurttaşların sahip oldukları haklardan gerçekten yararlanabilmesi için ise bu hakların öznesinin, konusunun, sınırlarının, uyumsuzlukların nasıl çözüleceğinin, hangi durumlarda yararlanılabileceklerinin ve hangi eylemlerin cezai müeyyide gerektirdiğinin bilinmesi şarttır. Kentli haklarında temel amaç, kentlilere insan onuruna yakışan bir yaşamın sağlanmasıdır. Kentlerde yaşamın artmasıyla önemi daha da artan kentli hakları birçok evrensel belgelerde yer aldığı gibi Türk hukuk sistemi içerisinde de yer almaktadır. Bu çalışmada bir kentli hakkı olarak “katılım hakkı” yönetim ve yerel demokrasi bağlamında ulusal ve uluslararası mevzuat karşılaştırılarak incelenmiştir. Yerleşen günümüz dünyasında demokrasi yalnızca ulusal düzeydeki mekanizmalarda değil, yerel düzeydeki mekanizmalarda da sağlanmak istenmektedir. Çalışma hem yerel mevzuatın ne denli uluslararası mevzuat ile uyumlu olup olmadığını hem yerel mevzuatın katılım, yönetim ve yerel demokrasiyi ne denli gerçekleştirip gerçekleştirmediğini göstermeyi amaçlamıştır. Yapılan incelemenin sonucunda yerel mevzuatın katılım, yönetim ve demokrasi bağlamında kent sakinlerine -uluslararası mevzuata uygun- belli başlı haklar verdiği, ancak kent sakinlerinin kentli haklarını bilmedikleri ve yerel düzeyde tam anlamıyla bir katılımın gerçekleşmediği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Kent, Kentli Hakları, Katılım, Yönetişim, Yerel Demokrasi.

¹Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, burak.kocak@erdogan.edu.tr

²Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, mucahit.bektas@erdogan.edu.tr

EKOLOJİK KENT ÜZERİNE ONTOLOJİK BİR DEĞERLENDİRME

Arş.Gör. Ümit FEYZİOĞLU¹

Bu çalışmanın amacı; çevre/çevrecilik, ekoloji/ekolojizm kavramlarının kent ile ilişkisini irdelemek ve sürdürülebilir ekolojik kent anlatılarının anlamsal gerçekliğini sorgulamaktır. Bu kavramlar; kentin niteliği, var oluş biçimi ve varlıksal anlamı çerçevesinde kent ontolojisinin irdelenmesiyle ele alınacaktır. Küresel ısınma, iklim değişikliği, su kaynaklarının tükenmesi, nükleer felaket tehdidi, besin kıtlığı, gıda güvenliği, hava, su ve toprak kirliliği gibi sorunlar; 21. yüzyılın en çok tartışılan ve popüler kıyamet senaryolarını doğuran meseleleridir. Doğa sorunlarının kaynağı olarak insan-doğa ilişkisi, çevrecilik ve ekolojizm gibi sosyal ve siyasal hareketlerle ele alınmaktadır. Endüstri toplumunun mabedi olarak kent; çevre, ekoloji ve sürdürülebilirlik kavramlarıyla birlikte anılmaya başlanmış, "sürdürülebilir-ekolojik kent" düşüncesi önem kazanmıştır. Bu düşünce; ağırlıklı olarak kaynakların kullanımı, geri kazanımı ve sürdürülebilirliği bağlamında doğa sorunlarının teknik çözüm ve tartışmalarını içermektedir. Bu doğrultuda kenti, teknik çözümlerden ziyade insan-doğa ilişkisinin mekânsal bir imgesi olarak ele almak; kenti, kentin varoluş biçim(ler)i ve anlam(lar)ı ile değerlendirmek gerekmektedir. Literatürdeki çalışmaların büyük bir kısmında çevre/çevrecilik ve ekoloji/ekolojizm kavramları aynı anlamda kullanılmaktadır. Bu yönde ortaya çıkan ekolojik kent kavramının içeriği deontolojik tartışmalardan uzak, teknik ve sığ bir alanda inşa edilmektedir. Çevre kavramı, insanı özneleştirerek doğadan ayırıştıran, merkeze alan bir düşüncenin ürünüdür. Ekoloji kavramı ise insanın birbirine bağlı sistemler bütünü olan doğanın bir parçası olduğu düşüncesinin ürünüdür. Bu doğrultuda kent; insanın doğa ile bütünleşmesinin değil, insanı mekânsal olarak doğadan ayırıştıran ve kendine ait toplumsal doğanın sürekli büyüyen fiziksel simgeleri olarak ortaya çıkmaktadır. Toprak parklarda, dağlar gökdelenlerde, akarsular barajlarda, güneş sokak lambalarında, hayvanlar ve bitkiler ise raf ürünlerinde imgeleşmiştir. Bu doğrultuda, çalışmada literatür incelemesi ve teorik bir değerlendirme ışığında çevre, ekoloji ve kent kavramları irdelenecek; ontolojik olarak ekolojik kent kavramının anlamı tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çevre, Çevrecilik, Ekoloji, Ekolojizm, Ekolojik Kent.

¹ Afyon Kocatepe Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü,
umitfeyzioğlu@gmail.com

TÜRK ROMANINDA BİR KENT ÜTOPYASI DENEMESİ: PEYAMİ SAFA'NIN SİMERANYA'SI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Doç. Dr. Bilge Kağan ŞAKACI¹

Ütopya "hem hiç bir yerdir (outopia) hem de iyi bir yerdir (eutopia)". Kelime anlamıyla özü "mümkün olmayan, ancak insanın bulunmak için heves ettiği bir dünyada yaşamak"tır. Peyami Safa'nın "Yalnızız" adlı eserinde geçen "Simeranya" romandaki ana karakterin 150 yıl sonrasındaki gelişme imkanlarını düşünerek tasarladığı, hayal gücüyle yaratılan bir kenti temsil etmektedir. Çalışmanın amacı Simeranya'nın bir kent ütopyası olup olmadığının sorgulanmasıdır. Bu çerçevede çalışmada öncelikli olarak ütopya kavramının niteliklerini ortaya konulmaya çalışılacak ondan sonra da bu nitelikler ekseninde Yalnızız eseriyle beraber Simeranya incelenecektir. Eserde eğitim, sağlık, ekonomi, çalışma hayatı, moda, ilim ve genel kanaatler, mekan, siyaset ve felsefe ayrıntılı olarak analiz edilmektedir. Simeranya bir öykü olmasının yanında devrimci hatta yıkıcı eleştirel bir yapıdadır. Bu yönüyle ideal bir sistem kurgulanmıştır. Bu sistemin farklı bir yapıda ve mekânsal olarak dışa kapalı olduğu anlaşılmaktadır. Ziyaretçi, hem kendisinin hem de eski toplumun az gelişmişliği üzerinde düşünceye dalmaktadır. Ayrıca ziyaretçi kendi toplumuna rüyada dönmektedir. Ütopyanın temel amacının insanın yeryüzündeki refahı olduğu düşünülmektedir. İnsanda bir varlaşma ve aynı zamanda onun kadar gerçek ve kuvvetli bir yoklaşma hamlesi de vardır. Simeranya'da adil bir yönetim ve eşitlik mevcuttur. Çalışmamak yasaktır, kişisel servetler belli bir düzeyi aşamaz. Öte yandan eğitime çok önem verilmektedir. Çalışma literatür taramasına dayalı kuramsal bir araştırmadır. Tartışma birincil kaynaklar ekseninde sürdürülürken, ikincil kaynak kullanımıyla derinleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ütopya, Peyami Safa, Yalnızız, Simeranya, Kent.

¹ Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, ksakaci@gmail.com

YEREL KALKINMA İÇİN SAKİN KENT UYGULAMASI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Arş.Gör. Bilal KAYAOĞLU¹

Hızlı yaşam tarzının bir dayatması olan hızlı tüketime karşı adeta bir başkaldırı niteliğinde olan "Sakin Kent" (Cittaslow) yaklaşımıyla sakin kentlerin oluşturulması sonucunda yerel ekonominin yeniden yapılandığı görülmektedir. Öyle ki, kentler yeniden planlanmakta ve bu planlamalar sanayileşmeme üzerine yapılmaktadır. Yani, sakin kent unvanı olan bir yerleşim yerinde yatırımlar "Hayatın tadını hissederek yaşamak!" sloganıyla yapılmaktadır. Bu felsefeyle yeniden düzenlemeye tabi tutulan kentler, yörenin kendine has ekonomik kaynaklarını en iyi şekilde üreterek pazara sunmasını sağlamaktadırlar. Ancak bu pazarın en önemli özelliği her şeyin doğal ve el emeği olmasının yanı sıra yörenin kimliğini de dünyaya açmasıdır. İtalya'da McDonald's firmasına tepki olarak başlamış olan bu kent anlayışı hem yöresel ürünleri üretmeyi hem de tüketmeyi teşvik etmektedir. Bu yöresel üretim ve tüketime bağlı olarak da sakin kentin olduğu yerleşim yerinde yeni bir ekonomik kalkınma ortaya çıkmakta ve bu kalkınmanın sürdürülebilir olması için de Uluslararası Sakin Kent Birliği kurulmuştur. Halihazırda ülkemizde 15 adet sakin kent ve 25 adet de aday statüsünde olan yerleşim yeri bulunmaktadır. Dünya genelinde Birlik'e üye olan 30 ülkeden toplam 236 yerleşim yeri bulunmaktadır. Başta üye ve adaylar tarafından takip edilmesi yanında Birlik'e ait olan web sayfası (www.cittaslow.org) geçmişte yapılan ve gelecekte yapılması planlanan bütün faaliyetleri detaylı bir şekilde bütün dünyaya sunmaktadır. Bu sayede üye ya da üye olmak isteyen yerleşim yerlerinin ileriye dönük planları daha hızlı ve daha başarılı bir şekilde yapılabilmektedir. Birlik'e üye olmak için yerine getirilmesi gereken 72 kriter bulunmaktadır. Bu kriterlerin hayata geçirilmesiyle birlikte yöresel ekonomiye ne gibi katkılarının olduğunun incelendiği bu çalışmada, yöresel ekonomiye katkının yanı sıra sürdürülebilirlik durumu da ele alınmaya çalışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yerel kalkınma, Sakin Kent, Sürdürülebilir Yöresel Üretim-Tüketim.

¹ Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, bkayaoglu@erzincan.edu.tr

ANTİK YUNAN KENTLERİ VE MARKA KENT KAVRAMI ARASINDA BİR KARŞILAŞTIRMA: KENTLERİ PAZARLAMAK MI KENTLİLİK BİLİNCİNİ GELİŞTİRMEK Mİ?

Arş. Gör. Semih ASARKAYA¹

Kentlerde yaşayan insanların yerel nitelikteki müşterek ihtiyaçlarını karşılayan yerel yönetimlerin, hizmetlerin sunumu ve hizmetlerin sunumunda halkın isteklerini göz önünde bulundurma görevleri vardır. Bu açıdan bakıldığında yerel yönetimlerin temel hedefinin daha yaşanılabilir ve katılımcı kent meydana getirmek olduğu söylenebilmektedir. Ancak son yıllarda ortaya çıkan “yarışan kentler” vurgusu ile kentlerin birbirleriyle rekabete girdikleri görülmektedir. Rekabetin temelinde kentlerin kendilerine daha fazla turist ve özellikle de yatırımcı çekerek kentin kalkınmasını sağlama isteği yer almaktadır. Buna koşut olarak ortaya atılan “marka kent” kavramı ile kentlerin rekabetin bir parçası olarak markalaşması istenmektedir. Bu kapsamda kentler belirli özelliklerini ki bu özellikler genellikle kentlilerin kendilerini nitelediği değil daha çok kentin dışında bir karşılığı olan niteliklerden seçilmektedir-ön plana çıkararak kente yatırım ve turist çekmeyi hedeflemektedir. Yerel yönetimler de bu alanda görev üstlenmekte ve bu iş için zaman ve para harcamaktadır. Bunun sonucunda kentlerin yalnızca içinde yaşayanlar düşünülerek değil aynı zamanda turistler ve yatırımcılar da düşünülerek yeniden kurgulanmaya başladığı söylenilebilir. Marka kentler yaratılma sürecinde kentlilerden çok turistler ve potansiyel yatırımcılar ile onların talep ve beklentileri referans olarak alınmaktadır. Bununla birlikte kentlerin kendilerini tanıtmaya ve diğer kentlerden belirli özellikleriyle ayrışma çabaları Antik Yunan kentlerine kadar geriye götürülebilecek bir olgudur. Antik Yunan kentleri de kendilerinin birtakım özelliklerini öne çıkararak diğer kentlerden farklı olduklarını ortaya koymaya çalışmışlar ancak bunu yaparken kentlilik bilincini geliştirmeyi amaçlamışlardır. Günümüzdeki uygulamalarda ise amaçlar kentlilik bilincini geliştirmekten çok ticari kazanç sağlamaya yönelmektedir. Bu çalışma ile amaçlanan günümüzdeki “marka kent” uygulamaları ile Antik Yunan kentlerinin kendilerini tanıtmaya çabalarının değerlendirilmesi ve aralarındaki benzerlik ve farklılıkların ortaya konulmasıdır. Bunun için “marka kent” kapsamında yapılan akademik çalışmalar ve kentlerin “marka kent” kapsamındaki uygulamaları incelenecek ve Antik Yunan kentlerinin kendilerini diğer kentlerden farklılaştırmak maksatlı uygulama ve söylemleri açıklanarak karşılaştırma yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Marka Kent, Antik Yunan Kentleri, Kentlilik Bilinci, Yarışan Kentler.

¹ Aksaray Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, smhasarkaya@hotmail.com

KENTLERİN MARKALAŞMASINDA YEREL YÖNETİMLERİN ROLÜ: GAZİPAŞA BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

**Dr. Öğr. Üyesi Mürşit IŞIK¹
Ayberk GÜÇLÜ²**

Küreselleşme ve teknolojik gelişmelerle birbirinden çok uzak olan kentler için dünya bir hayli küçülmüştür. Bu ortamda, kentler birbirine benzer bir hal almaya başlamıştır. Bu kentler gerek daha fazla turist, gerekse daha fazla yatırım çekmek için ama özünde ekonomik olarak daha fazla dikkat çekmek amacıyla rekabet içine girmektedirler. Bu rekabet gücünü arttırmak, insanların daha kaliteli yaşamasını sağlamak ve cazibeli bir kent haline gelebilmek için kent markalaşması yaratmak vazgeçilmez bir unsur haline gelmiştir. Bu markayı yaratmanın yolu kentlerin hem kamu hem de özel sektör açısından iyi bir şekilde pazarlanmasından geçmektedir. Marka ürünü veya hizmeti farklılaştıran isim, sembol, simge veya bunların birleşimidir. Kent markası ise kente değer katmak için insanlarda olumlu bir algı oluşturmak, potansiyeli için çekim merkezi haline gelmek, turizm için bir cazibe merkezi oluşturmak için yapılan faaliyetlerin bir göstergesidir. Kentin markalaşmasında ön plana çıkaran unsurlar vardır. Doğal, fiziksel, yapay, tarihsel, işlevsel, yönetsel ve sosyo-kültürel unsurlar. Bu unsurların tümü birbiri ile etkileşim halindedir. Bir kenti marka haline getirmek için, pazarlamak için pek çok aktöre ihtiyaç duyulmaktadır. Bu aktörler, merkezi yönetim, yerel yönetim, yerel halk, basın ve sivil toplum örgütleri gibi aktörlerdir. Bu aktörler kentin sahip olduğu avantajları iyi bir şekilde yönetmelidir. Bununla birlikte kentlerin markalaşması için bazı stratejiler uygulansa da, kentin daha önceden var olan bir imajı bulunmaktadır. Kente ait geçmişten gelen bu imajın markalaşma sürecinde doğru bir şekilde tahlil edilmesi ve markalaşma sürecinin bu imaj üzerine oturtulması gerekmektedir. Aksi takdirde, oluşturulması planlanan imajın başarı seviyesi oldukça düşük kalacaktır. Bu çalışmanın temel amacı, Gazipaşa'nın marka değerinin artışıdaki yerel yönetimlerin rolünün incelenmesidir. Bu amaçla marka kavramı, markanın unsurları ve bu unsurlar arasındaki ilişkiler incelenerek, Gazipaşa Belediyesi tarafından katılım gösterilen turizm fuar ve kongreleri, turizm pazarlama reklamcılık faaliyetleri, Gazipaşa Belediyesi tarafından gerçekleştirilen ulusal ve uluslararası festivallerin ve kardeş kent ilişkilerinin Gazipaşa'nın bir kent markası haline getirilip getirilmediği ve diğer ulusal kentler arasında turizm ve tanınırlık açısından hangi seviyede olduğu ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Marka, Marka Kent, Yerel Yönetimler, Gazipaşa Belediyesi.

¹ Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Çalışma Ekonomisi Bölümü, mursitisik@sdu.edu.tr
² Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, ayberkguclu@yandex.ru

SERBEST KÜRSÜ: KARAMAN'DA KADINLARIN MEKÂN ARAYIŞLARI VE MEKÂNIN TOPLUMSAL-KÜLTÜREL ÜRETİMİNDE YENİ BOYUTLAR

Canlandırıcı: Prof. Dr. Oya AÇIKALIN¹

Tartışmacılar: Dr. Öğr. Üyesi Erdinç KİNEŞÇİ², Arş. Gör. Gamze KAÇAR TUNÇ, Arş. Gör. Ayşegül KURTOĞLU³, Melek AÇIKALIN, Deniz TOPRAKÇI ALTIN, Fatih AVCI, Kemal TOLUK⁴

Bu oturum aşağıda belirlediğimiz konudaki bilgi arayışımızı katılımcı-kapsayıcı bir "serbest kürsü" tartışmasıyla başlatmayı hedefliyoruz. Kentfor'un dört oturumunda (sanayileşme-kentleşme, göç, katılım ve yeni yaklaşımlar) bildiri sunan sekiz araştırmacı olarak katıldığımız oturumların bütününden süzebildiğimiz en kritik çıkarımları beşer dakikalık dört sunuşla Serbest Kürsü'de aktaracağız. Bu çıkarımlar, Karaman'ın sosyo-kültürel analizinde kullanılacak genel teorik veya metodolojik, özgül tarihsel veya ampirik belirlenimlerden derlenecekler. Bu sunuşlar, tartışmamızı başlatabilecek esnek bir altlık yaratacak. Bir anlamda, bilim insanlarının bilimsel toplantılar sonrasında bireysel düzeyde yaptıkları değerlendirmeyi, sistemli, odaklı, kolektif ve katılımcı şekilde yapacağız. Sistemli; çünkü etkinlik ve sonuca ulaşılabilirlik kaygılarıyla bir metodoloji geliştirdik. Odaklı; çünkü tartışmalarda, belirlediğimiz bir sorunsala bağlı kalacağız. Kolektif ve katılımcı; çünkü kendi aramızda ve oturumu "izlemeye" gelenlerle oturum boyunca birlikte düşünüp tartışacağız; tartışmaların akışında katılımcıların ilgisini gözeceğiz. Kentin tarihiyle ve kentteki gelişmelerle ilgilenen herkesin tartışmalarımıza katkıda bulunacağını düşünüyoruz. Bu oturumdan beklentimiz, sanayi üretimi merkezli, muhafazakâr ve "eril egemen" denebilecek bir orta-kent olan Karaman'ın toplumsal cinsiyet yapılanmasını sosyo-kültürel yönden ve çok boyutlu bir yaklaşımla irdelemeye yarayacak kuramlar, kavramlar, temalar, analiz yöntemleri vb. hakkında ipuçları edinmektir. Tartışmalarda, Karaman kent merkezinde farklı kadın gruplarının kentin sosyal ve kamusal alanlarında kendilerine alan açma çabasında olup olmadıklarını; bu yönde bir çabaları varsa, bunların içeriklerini; bu süreçte içsel ve dışsal gerilimler yaşayıp yaşamadıklarını önemseyeceğiz. Bunu yaparken konuyu ters yüz de edeceğiz: Kadınların mekân edinme çabaları varsa, buna karşı diğer cinsiyet grupları ne yapmaktadır; bu çabanın yanında mı, karşısında mı, dışında mı bulunmaktadırlar; neden ve nasıl? Bu soruları Karaman örneğinde tartışmanın önemi, Karaman'ın uzun süredir göç verip alarak geniş çevresinden beslenen bir sanayi kenti olmasına rağmen klasik ataerkilliğin ilginç bir durağı niteliğini de korumasıdır. Bir tarihsel bağlamda oluşan Karaman'ın bölgesel konumu ile kent içi etkileşimlerin "kavşağında" ataerki kritik bir işlev görüyor olabilir. Oturum boyunca bu iddianın yerindeliğini sorgulayıp, sorgulamalarımızda derinleşebilmemize yarayacak araçları arayacağız. Belki de Karaman için bir kent sosyolojisi-antropolojisi gündemi tasarlamaya başlayacağız.

Anahtar Kelimeler: Karaman, Kent, Mekân, Kadın.

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, oacikalin@gmail.com

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, erdkines@gmail.com

³Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, gamzekt@kmu.edu.tr, aysegulkurtoglu@kmu.edu.tr

⁴Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, Yüksek Lisans Öğrencileri, melekacikalin70@gmail.com, deniztoprakci@gmail.com, fatih68@outlook.com, kemaltoluk@gmail.com

BELEDİYE MECLİS TOPLANTILARINA KATILANLARIN PROFİLİ VE YEREL DEMOKRASİ ALGISI: SAKARYA ÖRNEĞİ

Doç.Dr. Özer KÖSEOĞLU¹
Arş.Gör. Abdulkadir AKSOY²
Arş.Gör. Ömer Faruk KÖKTAŞ³

Belediyelerde temsil ve katılım, yerel yönetimler yazınının olduğu kadar hem genel hem de yerel siyasetin temel konularından birisidir. Belediyelerde temsil, özellikle 2005 yılında 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun kabul edilmesinin ardından çeşitli boyutlarıyla birlikte bir dizi akademik çalışmanın konusunu oluşturmuştur. Bu bağlamda, büyükşehir belediyelerinde meclis üyelerinin temsil sorunu, belediye yönetimine katılım yolları, yerel yönetim bağlamında kent konseylerine katılım ve belediye meclis üyelerinin toplumsal kökenleri üzerinde sıkça araştırma yapılan konuların başında gelmektedir. Belediyelerde siyasal temsil ve katılım, karar organı olan belediye meclisleri üzerinde yoğunlaşmıştır. Bunun dışında belediye hizmetlerine gönüllü katılım ve kent konseyleri gibi çeşitli siyasal ve yönetsel katılım yolları bulunmaktadır. Kentin sorunlarıyla ilgilenenler, önceden gündemi kamuoyu ile paylaşılan ve kanun gereği halka açık yapılan belediye meclis toplantılarına da katılmaktadır. Ancak bu konuda yapılan çalışmaların sayısı oldukça sınırlıdır. Burada karşımıza birkaç soru çıkmaktadır: Belediye meclis toplantılarına kimler ilgi göstermekte ve katılmaktadır? Katılımcıların katılım amaçları nedir? Meclis toplantılarına katılanların yerel demokrasi ve katılım algıları nedir? Katılımcıların toplumsal, ekonomik ve siyasal profilleri nedir? Yukarıdaki soruların cevaplarını aramak amacıyla yürütülecek olan keşfedici araştırmada, Sakarya örneğinde belediye meclis toplantılarına katılanlardan anket (survey) yöntemiyle veri toplanması amaçlanmaktadır. Araştırmacılar, ilçe belediyelerinin yanında Sakarya Büyükşehir Belediyesi'nin de meclis toplantılarına düzenli olarak katılarak, katılımcılar hakkında daha fazla bilgi toplanmayı hedeflemektedir. İleride daha fazla ilin dahil edilmesi ve belirli değişkenler üzerinden katılımcı profillerinin analiz edilmesi planlanmaktadır. Bu nedenle bildiri sahadan ilk bulguların toplanarak analiz edilmesi; Kentfor ise bu bulguların akademik camia ile paylaşılarak değerlendirilmesi bakımından önemli bir fırsat sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yerel Demokrasi, Belediyelerde Temsil ve Katılım, Belediye Meclis Toplantıları, Sakarya.

¹ Sakarya Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü
mail: ozerk@sakarya.edu.tr

²Sakarya Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü
mail: aaksoy@sakarya.edu.tr

³Sakarya Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü
mail: ofkoktas@sakarya.edu.tr

MAHALLEYE DÖNÜŞEN BELDE BELEDİYELERİNDE BELEDİYE HİZMETLERİNDEN MEMNUNİYET: DENİZLİ ÖRNEĞİ

Doç.Dr. Pınar SAVAŞ YAVUZÇEHRE¹
Cem KEYSAN

Büyükşehir belediyelerinin (BŞB) sınırlarını kentin il mülki sınırlarına genişleten 6360 sayılı Kanun 30 Mart 2014 yerel seçimleri ile uygulamaya girmiş ve 1.578 belde belediyesinin ve 16.544 köyün tüzel kişiliği kaldırılmıştır. Kırsal alanların kentsel alana katılması, hizmet alınan belediyelerdeki değişim ile halkın memnuniyet algısı tartışmalarını da beraberinde getirmiştir. Bu bildiride, yerel hizmet kültüründeki farklılıklar ön plana alınarak yeni kentsel alanlarda –eski belde belediyeleri özelinde– yaşanan değişimler ortaya konulacaktır. Yöntem olarak, hizmet memnuniyeti araştırmasında BŞB’lerin eski belde belediyelerinde ilçe belediyeleriyle yaptıkları hizmet paylaşımı sonrasında sorumlu olduğu temel hizmetlerde yerel halkın memnuniyeti ele alınacaktır. Yerel halkın yaşadığı sıkıntılar, eksiklikler belirlenerek çözüm önerileri getirilmesi planlanmaktadır. Çalışmada, Denizli ili özelinde mahalleye dönüştürülen 68 eski belde belediyesinin 24 tanesi örneklem olarak alınmış, 2017 yazında gerçekleştirilen alan araştırmasında 380 kişi ile anket ve alanda gözlem teknikleri uygulanmıştır. Araştırmanın temel bulguları olarak, yerel halk 6360 sayılı Kanun sonrasında yeni belediyelerin hizmetlerinde eski belde belediyelerinin kendilerine daha önceden kazandırdığı yerel hizmet kültürünü aramaktadır. 6360 sayılı Kanunla eski belde belediyelerindeki büyük ve temel hizmetlerden ziyade, küçük ve gündelik hizmetlerde hizmet aksamalarının yaşanmasına yol açmaktadır. Nitekim ölçek büyüdükçe ayrıntılar azalmaktadır. Yeni düzenlemede BŞB’lerin sorumlu olduğu kırsal alanların temel hizmetlerinde Denizli özelinde memnuniyet düzeyi genel olarak yüksekken, küçük ve gündelik hizmetlerde ise aynı memnuniyet düzeyi görülmemektedir. Sonuç olarak, 6360 sayılı Kanunla eski belde belediyelerinin tek tipleştirilmesi, genellenmesi, mahalleye dönüştürülmesi bu sorunların, memnuniyetsizliklerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Ayrıca eski belde belediyelerinin il merkezine uzaklığı, yaşı ve nüfusunun farklı olması hizmet memnuniyetine doğrudan veya dolaylı etki etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Büyükşehir Belediyesi, 6360 sayılı Kanun, Belde Belediyesi, Belediye Hizmetlerinden Memnuniyet.

¹ Pamukkale Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, pyavuzcehre@pau.edu.tr

KENT VE BÖLGE KALKINMASINDA KALKINMA AJANSLARI VE SİVİL TOPLUM ÖRGÜTLERİNİN ROLÜ: TRAKYA KALKINMA AJANSI VE ANKARA TRAKYALILAR VAKFI YÖNETİŞİM MODELİ ÖRNEĞİ

Rahmi Erkut ERDİNÇLER¹

Neolitik çağlardan günümüze kadar Roma, Bizans ve Osmanlı İmparatorlukları gibi birçok medeniyete ev sahipliği yapmış Trakya bölgesi; sahip olduğu kültürel birikim ve tarihi dokusu ile öne çıkmaktadır. 2006 tarih ve 5449 sayılı Kanun çerçevesinde kurulan ve Trakya bölgesinde faaliyet gösteren Trakya Kalkınma Ajansı, özel sektör girişimlerini teşvik ederek gerek bölgenin iktisadi ve sanayi kalkınmasını desteklerken; gerekse bölgedeki yerel yönetimler ve mülki idarelerin desteği ve koordinasyonu ile bölgenin sahip olduğu kültürel birikimin ve tarihi dokunun tanıtılmasını amaçlayan faaliyetleri de destekleyerek, bölgenin turizm açısından da kalkınmasını amaçlamaktadır. Benzer amaçları paylaşan bölgedeki ve Ankara'daki sivil toplum kuruluşları da bölgenin tanıtımını ve iktisadi kalkınmasını amaçlayan faaliyetler gerçekleştirmek için çaba göstermektedirler. Bu çalışmanın amacı kalkınma ajansları ve sivil toplum kuruluşlarının birlikte hareket edilmesini incelemek amacıyla Trakya örneğinden yola çıkarak; kentlerin ve bölgenin genel dokusu üzerinden, özel sektöründe dâhil olduğu, vatandaşın yerel yönetimlere; STK'lardan devlet kurumlarına kadar yönetim mekanizması açıklanmaya çalışılacaktır. Bu çalışmada, Trakya'nın tanıtımı için Ankara'da çalışmalarına devam eden Trakyalılar Vakfı ile Trakya Kalkınma Ajansı'nın bölgenin kalkınmasına ve tanıtımına yönelik çalışmaları ele alınarak, bir STK ve bir kamu kuruluşunun yönetimi ile gerçekleştirilmiş projeleri incelenecektir. Bu çalışmanın yanıt aradığı soru ise kalkınma ajansları ile sivil toplum kuruluşlarının birlikte ne kadar verimli çalışabildiğidir. İlgili literatür ışığında incelenen teorik altyapı ile bizzat deneyimlenen Kamu-Özel Sektör-STK işbirliğinden gelen pratik bilgi birikimi de kullanılarak ortaya çıkarılan bu çalışma ile süreç içerisinde yaşanan deneyimler ve amaçlanan hedeflerin gerçekleşme düzeyi incelenecektir. Bu çalışmanın gelecekte bölgesel kalkınmaya destek konusunda benzer amaçlarla gerçekleştirilmesi düşünülen, STK ve kalkınma ajanlarının yönetişimine dayanan projeler için yardımcı ve yol gösterici olması da amaçlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Yönetişim, Bölgesel Kalkınma, Kalkınma Ajansları, Trakya Kalkınma Ajansı, Sivil Toplum Örgütleri.

¹ Hacettepe Üniversitesi, SBE Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi ABD, Kamu Yönetimi YL Programı Öğrencisi & Ankara Trakyalılar Yardımlaşma Dayanışma Araştırma ve Tanıtım Vakfı Gençlik Kolları Başkanı, erkutosya@gmail.com

SOSYAL MEDYA KULLANIMI ÜZERİNDEN ÇEVRE YÖNETİMİNE HALKIN KATILIMI: İSTANBUL ÖRNEĞİ

Arş. Gör. İlknur GÜL¹
Fulya SOLMAZ²

Katılım, en genel ifadeyle, bireylerin hayatlarını etkileyen kararların alınması hususunda söz sahibi olmalarıdır ve iyi bir yönetimden bahsedebilmenin ilk kuralı halkın yani yönetilenlerin rızasına ve katılımına dayalı olarak kararların alınması ve alınan kararların yine belirtilen şekilde uygulamalara yansımalarıdır. Bir anlamda halkın katılımı; politik sürecin bir parçası olarak kabul edilebilecek planlama, programlama, yönetim ve diğer karar alma faaliyetlerine halkın dahil edilmesi, bilgilendirilmesi ve görüşlerinin sorulması ile yakından ilişkilidir. Son yıllarda demokratik yönetimin olmazsa olmazları arasında değerlendirilen halkın katılımına çevresel karar alma süreçlerinde de sıkça başvurulduğu görülmektedir. Merkezi ve yerel yönetimlerin karşı karşıya kaldıkları çeşitli çevre sorunlarının üstesinden gelebilmeleri ancak bu yönetimlerin etkili çevre politikası geliştirmesi ile mümkündür; bu ise süreçlerden doğrudan etkilenen halkın yönetim süreçlerine katılımını gerekli kılmaktadır. Nitekim, ülkemizde de çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirliliğini önlemek yalnızca devletin görevi değildir. Devletin yanı sıra vatandaşların da sorumluluğunun bulunduğu Anayasa'nın 56. maddesinde açıkça belirtilmiş ve bu bağlamda çift yönlü bir görev düzenlemesine gidilmiştir. Bilgi ve iletişim teknolojisinde yaşanan gelişmeler internet ve sosyal medya platformlarını etkili bir çevre politikası tasarlanması ve uygulanması hususunda hayati bir konuma getirmiştir. Yöneten ile yönetilen arasındaki bağlantı kanallarının daha doğrudan, daha hızlı hale gelmesi ise taraflar arasındaki işbirliğini artırmıştır. Yerel yönetimlerde bir katılım aracı olarak sosyal medya kullanımı, hem yerel halkın düşüncelerini, taleplerini aktarabilecekleri yeni bir kamusal alandır hem de yerel halkın olası şikayet, soru ve sorunlarına yönelik hizmetlerin uygulama alanlarını iyileştirmek ve geliştirmek için her geçen gün daha çok kullanılmaktadırlar. Bu bilgiler ekseninde çalışmanın amacı, İstanbul'da yaşayan halkın sosyal medya mecraları üzerinden İstanbul Büyükşehir Belediyesi bünyesinde yer alan Beyaz Masaya ilettikleri yerel çevresel sorunların neler olduğunu tespit ederek çevre yönetiminden ne anladıklarını ve çevreye yönelik tutumlarının izlenmesi suretiyle çevre yönetimine ne ölçüde katılım sağladıklarını incelemektir. Yerel yönetimin de çevreye ilişkin hususlarda hangi alanlara ağırlık verdiğini araştırmak çalışmanın bir diğer amacıdır.

Anahtar Kelimeler: Çevre Yönetimi, Katılım, Sosyal Medya, Sosyal Medya Kullanımı, Beyaz Masa.

¹ Kırklareli Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, ilknur.gul@klu.edu.tr

²İstanbul Büyükşehir Belediyesi, fulya.solmaz@ibb.gov.tr

İŞ DÜNYASININ TEMSİLİNİN DÖNÜŞÜMÜ VE YEREL SİYASET: DENİZLİ PLATFORMU ÖRNEĞİ

Araş. Gör. Tolgahan AYDINER¹

Bu bildiri Denizli'nin 2000'li yılların ilk çeyreğinde yaşadığı yerel siyaset deneyimindeki dönüşümde önemli bir aktör olan "Denizli Platformu"nu ele almaktadır. 1980 sonrasında ihracata dayalı sermaye birikiminin Denizli'yi "Anadolu Kaplanı" ve "Yeni Sanayi Odağı" olarak konumlandırması, yerel ekonomik kalkınma tartışmalarını Denizli için önemli kılmıştır. Fakat ekonomik kalkınma açısından bir rol model olarak gösterilen kent aynı gelişimi 'kentleşme' deneyiminde gösterememiş ve ulaşım, konut, imar, tüketimin düzenlenmesi vb. sorunlar 1980'li ve 1990'lı yıllarda "yerel siyasetin" temel tartışma konularını oluşturmuştur. Diğer yandan ihracata dayalı ekonomik büyümenin altın yılları sayılabilecek yıllarda kentin büyük sermayedarları hem ulusal hem de yerel siyasete mesafeli durmuşlar ve kentin temel sorunlarına uzak kalmışlardır. Fakat bu durum 2000'li yılların başında dönüşüme uğramıştır. 2001 yılında bazı odaların ve iş adamı derneklerinin iştirakiyle kurulan Denizli Platformu, Denizli kentinin ekonomik ve kentsel sorunlarına çözüm üretmek amacıyla lobi faaliyetlerinde bulunmaya başlamıştır. Sanayi teşvikleri, bütüncül-büyükşehir tartışmaları, havaalanı ulaşımı, enerji, turizmin geliş(tiril)mesi vb. konuların sorunlarına çözüm reçeteleri arayan Platform, ulusal ve yerel siyasette yol gösterici olma hususunda da önemli girişimlerde bulunmuştur. İş dünyasını siyasete katılma konusunda da teşvik eden Platform üyeleri, dönemin politik ekonomik atmosferine uygun söylemler üretmişlerdir. Bu bağlamda bildirinin temel amacı Denizli Platformu'nun ortaya çıkış koşulları ile dönemin yerel siyaset deneyiminin dönüşümündeki bağlantıları ortaya çıkarmak olacaktır. Tarihsel süreçte Denizli Platformu'na üye olmuş ya da Platform'da görev almış iş adamlarıyla yapılan mülakatları ve Denizli'nin yerel gazetelerinin arşivlerinden elde edilen verileri inceleme nesnesi alan bu bildiri; iş dünyasının yerel siyaset yapım süreçlerine ve yerel siyasete katılmalarını ele alan çalışmaları da sınıflandırarak, Denizli Platformu'nu kentsel rejim ve büyüme koalisyonları teorilerinin ötesinde bir kavramsal tartışmayla değerlendirecektir.

Anahtar Kelimeler: Devletin Yeniden Ölçeklenmesi, Yerel Siyasetin Neoliberal Dönüşümü, Anadolu Kaplanları, İş Dünyası Yanlısı Yerel Yönetişim, Denizli Platformu.

¹Pamukkale Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, taydiner@pau.edu.tr

